

รายงานผลการวิจัย
ทุนวิจัยคณะอักษรศาสตร์
เรื่อง

บทแนะนำหนังสือในวารสารไทย
(พ.ศ. 2521 - พ.ศ. 2523)

สุพรรณิ วราทร
ตรีศิลป์ บุญขจร

กท
ช 15
001719

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2525

รายงานการวิจัย
ทฤษฎีคณะอักษรศาสตร์

เรื่อง

บทแนะนำหนังสือในวารสารไทย
(พ.ศ. 2521 - พ.ศ. 2523)

สพรรณณี วราทร
ตรีศิลป์ บุญขจร

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2525

งานวิจัยเรื่อง "บทแนะนำหนังสือในวารสารไทย (พ.ศ. 2521 - พ.ศ. 2523) ผู้วิจัยได้ศึกษาลักษณะของการแนะนำหนังสือในวารสารไทยระหว่าง พ.ศ. 2521 ถึง พ.ศ. 2523 โดยวิเคราะห์บทแนะนำหนังสือจากวารสารที่คัดเลือกเป็นประชากร 26 ชื่อ มีจำนวนบทแนะนำหนังสือ 4138 บท และศึกษาทัศนคติของผู้อ่านบทแนะนำหนังสือ ซึ่งประกอบด้วยผู้อาชีพเกี่ยวกับหนังสือและบทแนะนำหนังสือ 4 กลุ่ม ได้แก่ นิสิต-นักศึกษาวิชาเอกภาษาไทย อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย นักประพันธ์ และบรรณาธิการ เป็นประชากรทั้งสิ้น 225 คน

การวิจัยสรุปผลได้ว่า การแนะนำหนังสือในวารสารไทยระหว่าง พ.ศ. 2521 ถึง พ.ศ. 2523 ยังมีจำนวนไม่มากเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนหนังสือที่พิมพ์ในประเทศ ไทยในช่วงเวลานี้ หนังสือที่ได้รับการแนะนำมีทุกประเภท ทุกหมวดวิชา ส่วนใหญ่เป็นหนังสือที่แต่งเป็นภาษาไทย และมีสารคดีและวิชาการมากกว่าบันเทิงคดี แม้ว่าหนังสือที่ได้รับการแนะนำจะมีสัดส่วนแตกต่างกันมากแต่ก็อยู่ในลักษณะที่สอดคล้องกับความสนใจของผู้อ่าน คอลัมน์แนะนำหนังสือในวารสารไทยส่วนใหญ่ไม่มีแบบแผนการแนะนำที่แน่นอนแต่ มักแนะนำแบบกึ่งวิชาการควยสำนวนภาษาเขียนหรือแบบการสนทนา นอกจากนี้มีจำนวนไม่น้อยที่เป็นแบบแจ้งข่าวหนังสือ การให้ข้อมูลในบทแนะนำหนังสือมีความแตกต่างกัน ระหว่างวารสารทั่วไปและวารสารวิชาการ และระหว่างการแนะนำหนังสือสารคดีและ วิชาการกับบันเทิงคดี บทแนะนำหนังสือส่วนใหญ่มีเนื้อหาที่เป็นการแนะนำหรือให้ข้อมูล เกี่ยวกับหนังสือแต่ขาดข้อมูลเชิงประเมินค่าหนังสือ ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้อ่านให้ความสำคัญมาก ผู้อ่านส่วนใหญ่จึงได้รับประโยชน์จากการอ่านบทแนะนำหนังสือในระดับปานกลาง และเห็นว่าควรมีการปรับปรุงการแนะนำหนังสือในคำปริมาณ ความสมคูลย์ และความทันสมัยของ สิ่งพิมพ์ที่แนะนำ และสาระในบทแนะนำ วารสารที่ผู้อ่านชอบอ่านบทแนะนำ 3 ชื่อแรกคือ โลกหนังสือ สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ และฟ้าเมืองไทย ตามลำดับ

ผลการวิจัยข้อเสนอเป็น 5 บท บทที่ 1 เป็นบทนำกล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วัตถุประสงค์ ขอบเขต และข้อจำกัดของการวิจัย ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และนิยามศัพท์ที่ใช้ บทที่ 2 เป็นข้อมูลด้านลักษณะทั่วไปของบทแนะนำหนังสือ ซึ่งกล่าวถึงความหมาย ประวัติพัฒนาการ เนื้อหา ประเภท ลักษณะที่ดีของบทแนะนำหนังสือ และแนวโน้มการประเมินค่าบทแนะนำหนังสือ บทที่ 3 และบทที่ 4 เป็นการวิเคราะห์ลักษณะบทแนะนำหนังสือในวารสารไทย และความเห็นของผู้อ่านที่มีต่อบทแนะนำหนังสือในลักษณะของการเปรียบเทียบ และบทที่ 5 เป็นสรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอแนะให้มีการปรับปรุงการแนะนำหนังสือในวารสารในต่าง ๆ โดยเฉพาะการเพิ่มข้อมูลเชิงประเมินค่าหนังสือ ใหญ่ เกี่ยวข้องทุกฝ่ายนับตั้งแต่ผู้จัดทำวารสาร ผู้แนะนำหนังสือ ผู้อ่าน บรรณาธิการ นักประพันธ์ และนักวิชาการ ให้ความสำคัญแก่บทแนะนำหนังสือมากขึ้น และดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้มีการแนะนำหนังสือที่ดีมีคุณค่ายิ่งขึ้น และควรมีการวิจัยลักษณะของการแนะนำหนังสือในช่วงเวลาต่อไปเพื่อทราบแนวโน้มของการแนะนำหนังสือในประเทศไทย และควรศึกษาเรื่องการแนะนำและวิจารณ์หนังสือในรูปแบบอื่น ๆ ด้วย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Abstract

This research is a study of book reviews in two aspects, the book reviews published in Thai periodicals during 1977 - 1980, and the attitude of the readers towards the book reviews. The study of the books reviews in Thai periodical is done through an analysis of the 4,138 book reviews from 26 selected periodicals. The attitude of the readers is gained from the study of the questionnaires answered by 225 representatives of those whose work concern books or book reviews. This group of persons consists of university students who major in Thai, college and university instructors of the Thai language, writers, and librarians.

The research results show that the number of the book reviews in Thai periodicals is small compared to the number of the books published in Thailand during the time studied. The books reviewed cover all types and subjects, most of which are written in Thai. Although the number of the books that are reviewed varies from type to type, the book reviews are in line with the reading interest of the readers.

Most of the book reviews do not have fixed forms. They are usually written in informal style with the use of both written and spoken language. Many of them are in the form of a book report. There are differences between the presentation of data of book reviews in general journals and in

subject journals, and between fiction and non-fiction. Most of the reviews give general information about the book but lack the evaluative information which the readers consider very important. The readers gain advantage from reading the book review at a moderate degree and suggest many ways of improving book reviews: the number of the reviews, the balance of types and subjects and the currentness of the book reviewed.

The research work is organized into 5 chapters. The first chapter is an introduction stating the problem, the purpose, the scope, the limitation, and the use of the study, and the method used in the study. The second chapter gives general information about a book review, stating the characteristics, the content, and the types of book reviews, and the history of book reviewing. The third chapter is a comparative study of book reviews in various aspects. The fourth chapter deals with the attitudes of the readers towards book reviews. The fifth chapter is the recapitulation of the results and the recommendations.

The researchers recommended that the reviewing of books in Thai periodicals should be improved. There should be more evaluative information in the book reviews. The persons whose work concerns book reviews and the reviewing of books: publishers, reviewers, readers, librarians, and scholars should now realize the importance of book reviews more than before, and should promote book reviewing. There should be studies of book reviews in Thai periodicals to the present day, and studies of the reviewing of books in other media.

กิติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่อง บทแนะนำหนังสือในวารสารไทย (พ.ศ. 2521 - พ.ศ. 2523) ได้รับการสนับสนุนทางการเงินจากทุนวิจัยคณะอักษรศาสตร์ประจำปี 2524 ในด้านวิชาการ ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์จาก รองศาสตราจารย์ศรีชูศักดิ์ อุดมศรี ซึ่งได้กรุณาให้ความช่วยเหลือและแนะนำด้านสถิติในการวิจัย นอกจากนี้ยังได้รับความช่วยเหลือจากผู้ช่วยวิจัย ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการรวบรวมข้อมูล และช่วยให้การวิจัยสำเร็จได้ด้วยดี

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความร่วมมือและช่วยเหลือของทุกท่าน และขอขอบคุณไว้ ณ ที่นี้

สุพรรณีย์ วราท

ตรีศิลป์ บุญขจร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย

ข

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ

ง

บทที่

1	บทนำ	1
	ความเป็นมาของปัญหา	1
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	1
	วัตถุประสงค์ในการวิจัย	2
	ขอบเขตของการวิจัย	3
	ข้อจำกัดในการวิจัย	4
	ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	4
	วิธีดำเนินการวิจัย	5
	นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	6
2	ลักษณะทั่วไปของบทแนะนำหนังสือ	8
	2.1 ความหมายของบทแนะนำหนังสือ	8
	2.2 ความเป็นมาของบทแนะนำหนังสือ	9
	2.3 เนื้อหาของบทแนะนำหนังสือ	12
	2.4 ประเภทของบทแนะนำหนังสือ	18
	2.5 บทแนะนำหนังสือที่ดี	22

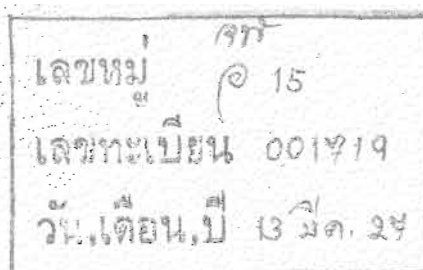
บทที่

3	บทแนะนำหนังสือในวารสารไทย	25
3.1	คอดีมันแนะนำหนังสือ	29
3.1.1	การแนะนำหนังสือในวารสารวิชาการ	30
3.1.2	การแนะนำหนังสือในวารสารทั่วไป	32
3.2	หนังสือที่ได้รับการแนะนำ	34
3.2.1	ภาษาของหนังสือที่ได้รับการแนะนำ	34
3.2.2	ประเภทของหนังสือที่ได้รับการแนะนำ	39
3.2.3	หมวดวิชาของหนังสือที่ได้รับการแนะนำ	46
3.3	การให้ข้อมูลในบทแนะนำหนังสือ	56
3.3.1	ข้อมูลในบทแนะนำหนังสือ	56
3.3.2	การเปรียบเทียบอัตราส่วนข้อมูลที่มีในบทแนะนำหนังสือ กับความเห็นของผู้อ่านเรื่องความสำคัญของข้อมูลส่วน ต่าง ๆ ในบทแนะนำหนังสือ	58
3.3.3	การเปรียบเทียบการให้ข้อมูลต่าง ๆ ในวารสารวิชาการ กับวารสารทั่วไป	60
3.3.4	การให้ข้อมูลในบทแนะนำหนังสือสารคดีและวิชาการ กับบันเทิงคดี	65
4	บทแนะนำหนังสือกับผู้อ่าน	72
4.1	การอ่านหนังสือ : ความสนใจและลักษณะการอ่าน	72
4.1.1	การใช้เวลาว่างอ่านหนังสือ	73
4.1.2	เวลาที่ใช้อ่านหนังสือ	74
4.1.3	จำนวนหนังสือที่อ่าน	77
4.1.4	วิธีเลือกหนังสืออ่าน	79
4.1.5	ความสนใจอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ	82

บทที่

หน้า

4.2	ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับบทแนะนำหนังสือไทย	85
4.2.1	ความสำคัญของบทแนะนำหนังสือ	85
4.2.2	ลักษณะการอ่านบทแนะนำหนังสือ	89
4.2.3	วารสารซึ่งผู้อ่านอ่านบทแนะนำหนังสือ	91
4.2.4	วัตถุประสงค์ในการอ่านบทแนะนำหนังสือ	92
4.2.5	ประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านบทแนะนำหนังสือ	96
4.2.6	ความสำคัญของข้อมูลส่วนต่าง ๆ ในบทแนะนำหนังสือ	100
4.2.7	ลักษณะการแนะนำหนังสือในวารสารไทย	105
4.2.8	แบบแผนการแนะนำหนังสือที่ผู้อ่านชอบ	107
5	สรุปผลการวิจัยและขอเสนอแนะ	109
	สรุปผลการวิจัย	109
	ขอเสนอแนะ	113
	ภาคผนวก	120
1	รายชื่อวารสารที่มีบทแนะนำและวิจารณ์หนังสือ	120
2	ตารางวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม	126
3	ตัวอย่างบทแนะนำหนังสือแบบต่าง ๆ	131
4	ตารางวิเคราะห์ข้อมูลในบทแนะนำหนังสือ	140
5	แบบสอบถามที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลการวิจัย	144

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง	
1 ลักษณะคอดัมนั้นแนะนำหนังสือในวารสารวิชาการ	31
2 ลักษณะคอดัมนั้นแนะนำหนังสือในวารสารทั่วไป	33
3 ภาษาของหนังสือที่ได้รับการแนะนำ	35
4 หนังสือภาษาต่าง ๆ ที่ได้รับการแนะนำ : เปรียบเทียบระหว่างวารสารวิชาการกับวารสารทั่วไป	38
5 ประเภทของหนังสือที่ได้รับการแนะนำ	39
6 ประเภทของหนังสือที่ได้รับการแนะนำ : เปรียบเทียบระหว่างวารสารวิชาการกับวารสารทั่วไป	43
7 ประเภทของหนังสือที่ได้รับการแนะนำ : เปรียบเทียบระหว่างวารสารบรรณารักษศาสตร์กับวารสารวิชาการอื่น ๆ	44
8 การแนะนำบัณฑิตศึกษา	45
9 การแนะนำสารคดีและวิชาการ : จำแนกตามหมวดวิชา	47
10 การแนะนำหนังสือสารคดีและวิชาการ : เปรียบเทียบระหว่างวารสารวิชาการกับวารสารทั่วไป	52
11 การแนะนำหนังสือสารคดีและวิชาการ : เปรียบเทียบระหว่างวารสารบรรณารักษศาสตร์กับวารสารวิชาการอื่น ๆ	54
12 ข้อมูลในบทแนะนำหนังสือ	57
13 ข้อมูลในบทแนะนำหนังสือ : เปรียบเทียบระหว่างวารสารวิชาการกับวารสารทั่วไป	61

ตาราง

14	ข้อมูลในบทแนะนำหนังสือ : เปรียบเทียบระหว่างบทแนะนำหนังสือสารคดีกับวิชาการ	64
15	ข้อมูลบทแนะนำหนังสือสารคดีและวิชาการ : เปรียบเทียบระหว่างวารสารวิชาการกับวารสารทั่วไป	68
16	ข้อมูลในบทแนะนำหนังสือบันเทิงคดี : เปรียบเทียบระหว่างวารสารวิชาการกับวารสารทั่วไป	70
17	การใช้เวลาว่างอ่านหนังสือ	73
18	เวลาที่ใช้อ่านหนังสือต่อสัปดาห์	75
19	จำนวนหนังสือที่อ่านต่อสัปดาห์	78
20	วิธีเลือกหนังสืออ่าน	80
21	ความคิดเห็นนักคำตอบเรื่องความสนใจอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ	83
22	ความคิดเห็นนักคำตอบเรื่องความสำคัญของบทแนะนำหนังสือ	86
23	อัตราส่วนรอยของคำตอบเรื่องความสำคัญของบทแนะนำหนังสือ	87
24	ลักษณะการอ่านบทแนะนำหนังสือ	90
25	วารสารซึ่งผู้อ่านบทแนะนำหนังสือ	91
26	วัตถุประสงค์ในการอ่านบทแนะนำหนังสือ	93
27	ประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านบทแนะนำหนังสือ	97
28	ความคิดเห็นนักคำตอบเรื่องความสำคัญของข้อมูลต่าง ๆ ในบทแนะนำหนังสือ	101
29	ความคิดเห็นนักคำตอบเรื่องลักษณะของการแนะนำหนังสือในวารสารไทย	106
30	แบบแผนการแนะนำหนังสือที่ผู้อ่านชอบ	108

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิ

หน้า

1	ภาษาของหนังสือที่ได้รับการแนะนำ	36
2	ภาษาของหนังสือที่ได้รับการแนะนำ : เปรียบเทียบ พ.ศ. 2521 - พ.ศ. 2523	37
3	ประเภทหนังสือที่ได้รับการแนะนำ	41
4	ประเภทของหนังสือที่ได้รับการแนะนำ : เปรียบเทียบระหว่าง พ.ศ. 2521 - พ.ศ. 2523	42
5	การแนะนำหนังสือสารคดีและวิชาการระหว่าง พ.ศ. 2521 - พ.ศ. 2523	50
6	เปรียบเทียบการแนะนำหนังสือสารคดีและวิชาการหมวดต่าง ๆ ระหว่าง พ.ศ. 2521 - พ.ศ. 2523	51
7	ข้อมูลต่าง ๆ ในบทแนะนำหนังสือ	63
8	ข้อมูลในบทแนะนำหนังสือ : จำแนกตามประเภทหนังสือที่แนะนำ	67
9	วิธีเลือกหนังสืออ่าน	81
10	ความสนใจอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ	84
11	ความสำคัญของบทแนะนำหนังสือ	88
12	วัตถุประสงค์ในการอ่านบทแนะนำหนังสือ	95
13	ประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านบทแนะนำหนังสือ	99
14	ความสำคัญของข้อมูลต่าง ๆ ในบทแนะนำหนังสือ	103
15	ความสำคัญของข้อมูลต่าง ๆ ในบทแนะนำหนังสือ : จำแนกตามอาชีพผู้ตอบ	104

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

บทแนะนำหนังสือมีความสำคัญต่อวรรณกรรมเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากอาจเป็นไค้ทั้งแรงสนับสนุนให้วรรณกรรมมีพัฒนาการ หรือเป็นเครื่องอุดหนุนความก้าวหน้าของวรรณกรรม ในค่านของผู้อ่าน บทแนะนำหนังสือยังมีส่วนในการส่งเสริมการอ่านอีกด้วย

บทแนะนำหนังสือในประเทศไทยเริ่มมีมาตั้งแต่ปลายรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว แต่ในระยะแรกยังมีจำนวนน้อยและไม่แพร่หลายนัก ปัจจุบันบทแนะนำหนังสือมีจำนวนมากขึ้น มีหนังสือ ผู้อ่าน ผู้แนะนำ และสื่อในการเผยแพร่มากขึ้น การแนะนำหนังสือมีลักษณะหลากหลายตามวัตถุประสงค์และวิธีการของผู้เขียน ทำให้เกิดผลต่อผู้อ่านในลักษณะต่าง ๆ กัน บทหนังสือบางบทแนะนำผู้อ่านให้รู้จักหนังสือที่ดีมีคุณค่า พร้อมทั้งชี้ข้อบกพร่องของหนังสือ ช่วยให้ผู้อ่านที่เกี่ยวข้องสามารถหาทางปรับปรุงแก้ไข อันเป็นผลผลักดันให้วรรณกรรมเจริญก้าวหน้า แต่ก็อาจมีบทแนะนำหนังสือบางส่วนที่ส่งเสริมผลประโยชน์ทางธุรกิจการพิมพ์มากกว่าความก้าวหน้าทางวรรณกรรม

เนื่องจากความสำคัญของบทแนะนำหนังสือดังกล่าวมาแล้ว และยังมีการศึกษาวิจัยเรื่องนี้น้อยมาก งานวิจัยนี้จึงเป็นการนำเสนอข้อเท็จจริงซึ่งยังไม่เป็นที่ประจักษ์และเสนอแนะข้อคิดเห็นอันจะเป็นประโยชน์ทั้งต่อนักเขียน ผู้อ่าน และผู้เขียนบทแนะนำหนังสือ ตลอดจนเป็นประโยชน์ต่อความเจริญก้าวหน้าของวรรณกรรมไทยด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเกี่ยวกับบทแนะนำหนังสือในประเทศไทยที่ได้ทำไว้ก่อนหน้านี้มีเพียงเรื่องเดียวคือ "การศึกษาความสนใจและความต้องการของบรรณารักษ์ฝ่ายจัดหาที่มีต่อ

คอดัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสารและหนังสือพิมพ์¹ โดยนางสาวปราณี ตีงนาพันธ์ เป็นวิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ปีการศึกษา 2520 การวิจัยเรื่องนี้มีขอบเขตจำกัดเฉพาะศึกษาความสนใจของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยครูในประเทศไทย 49 แห่ง ซึ่งผลการวิจัยแสดงว่าบรรณารักษ์ห้องสมุดทั้งสองประเภทซึ่งมีคุณวุฒิ หน้าที่และประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีความสนใจคอดัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ไม่แตกต่างกัน บรรณารักษ์ร้อยละ 50 อ่านคอดัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือเป็นประจำ วารสารและนิตยสารซึ่งมีคอดัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือซึ่งบรรณารักษ์ชอบอ่านมากได้แก่ ลลนา สังคมศาสตร์ปริทัศน์ และฟ้าเมืองไทย ความสำคัญในคานท์ศนคติของบรรณารักษ์ต่อกอดัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ พบว่าบรรณารักษ์ไม่สนใจภาษาและหลักไวยากรณ์ในการเขียนคอดัมน์นี้ เชื่อถือคำแนะนำคอดัมน์นี้ในระดับปานกลาง และนำไปใช้ในการเลือกซื้อในบางครั้ง เกี่ยวกับรายละเอียดในคอดัมน์ บรรณารักษ์มีความเห็นว่าการแนะนำและวิจารณ์หนังสือให้รายละเอียดน้อยเกินไป และแนะนำช้ากว่ากำหนดที่หนังสือออกมา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประวัติและพัฒนาการของการแนะนำหนังสือ *ใจสังคม*
2. เพื่อศึกษารูปแบบของบทแนะนำหนังสือ
3. เพื่อศึกษาลักษณะการแนะนำหนังสือในวารสารและนิตยสารไทย ซึ่งพิมพ์

เผยแพร่ระหว่าง พ.ศ. 2521 ถึง พ.ศ. 2523

¹ปราณี ตีงนาพันธ์, "การศึกษาความสนใจและความต้องการของบรรณารักษ์ฝ่ายจัดหาที่มีต่อกอดัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสารและหนังสือพิมพ์" (ปริญญา นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520).

4. เพื่อศึกษาทัศนคติของผู้อ่านซึ่งเป็นผู้ที่มีอาชีพเกี่ยวข้องกับหนังสือและบทแนะนำหนังสือที่มีต่อบทแนะนำหนังสือ

5. เพื่อศึกษาประโยชน์ของบทแนะนำหนังสือต่อผู้อ่าน

สมมุติฐาน

1. การแนะนำหนังสือในวารสารไทยระหว่าง พ.ศ. 2521 ถึง พ.ศ. 2523 ยังขาดความสมคูลย์ คือ มีการแนะนำบันเทิงคดีมากกว่าสารคดีและวิชาการ และแนะนำหนังสือสารคดีและวิชาการหมวดวิชาต่าง ๆ ในสัดส่วนที่แตกต่างกันมาก

2. ทัศนะเรื่องความสำคัญของบทแนะนำหนังสือไม่ขึ้นกับอาชีพ แต่สัมพันธ์กับความสนใจอ่านหนังสือของบุคคล ประชากรผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าบทแนะนำหนังสือมีความสำคัญในระดับปานกลาง

3. ผู้อ่านบทแนะนำหนังสือในวารสารไทยส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อได้รับความรู้เกี่ยวกับหนังสือ และเพื่อหาหนังสือที่น่าสนใจอ่านและได้รับประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการในระดับปานกลาง

4. ผู้อ่านบทแนะนำหนังสือมีความเห็นว่าบทแนะนำหนังสือในวารสารไทยขาดข้อมูลด้านข้อคิดเห็นเชิงประเมินค่าหนังสือ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้มีขอบเขตเนื้อเรื่องส่วนใหญ่เป็นการวิเคราะห์บทแนะนำหนังสือ 2 คำนคือ

1. ลักษณะของบทแนะนำหนังสือ วิเคราะห์จากบทแนะนำหนังสือ 4138 บท ซึ่งรวบรวมจากวารสารไทย 26 ชื่อ ซึ่งพิมพ์เผยแพร่ระหว่าง พ.ศ. 2521 - พ.ศ. 2523 และมีอยู่ในหอสมุดแห่งชาติ และหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร วารสารเหล่านี้คัดเลือกโดยการสำรวจวารสาร 443 ชื่อและเลือกเฉพาะที่มีลักษณะที่เข้าเกณฑ์ต่อไปนี้

- วารสารที่มีคอลัมน์แนะนำหนังสือสม่ำเสมอติดต่อกันเป็นเวลา 6 เดือนขึ้นไป
  - วารสารวิชาการ ต้องมีคอลัมน์ที่มีการแนะนำหนังสือหลายประเภทหลายแขนงวิชา ไม่จำกัดการแนะนำเฉพาะหนังสือวิชาการด้านใดด้านหนึ่ง
  - เป็นวารสารที่มีฉบับย้อนหลังในช่วง พ.ศ. 2521 ถึง พ.ศ. 2523
- ในห้องสมุดที่เป็นแหล่งข้อมูลการวิจัยที่ผู้วิจัยสามารถรวบรวมทแนะนำหนังสือได้เกินกว่าครึ่งหนึ่งของที่มีในวารสารนั้น ๆ

2. ทัศนคติของผู้อ่านตอบทแนะนำหนังสือ ผู้อ่านทแนะนำหนังสือซึ่งเป็นผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยบุคคลที่มีอาชีพเกี่ยวกับหนังสือและวรรณกรรม ซึ่งได้แก่นิสิตนักศึกษาวิชาเอกภาษาไทย อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย นักประพันธ์ (และนักแปล) และบรรณารักษ์ รวมทั้งสิ้น 225 คน

ข้อจำกัดในการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้มีข้อจำกัดบางประการที่ทำให้ไม่สามารถรวบรวมข้อมูลให้ครบถ้วนตามที่ต้องการได้ ข้อจำกัดเหล่านี้ได้แก่

1. ความยากลำบากในการรวบรวมข้อมูลทแนะนำหนังสือจากวารสารที่คัดเลือกเป็นประชากร เนื่องจากห้องสมุดต่าง ๆ ไม่เก็บวารสารล่วงหน้าไว้ หรือมีไม่ครบทุกฉบับ หรืออยู่ระหว่างส่งไปเขียนเล่ม ซึ่งใช้เวลานานเกินกว่าผู้วิจัยจะรวบรวมให้ครบได้
2. การหยุดออกวารสารบางฉบับ ในช่วงเวลาที่ครอบคลุมในการวิจัย
3. การขาดความร่วมมือจากประชากรผู้ตอบแบบสอบถาม ทำให้ได้รับแบบสอบถามกลับคืนไม่ครบถ้วน และในประชากรบางกลุ่มได้รับความร่วมมือน้อยมากจนไม่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. ได้ทราบประวัติพัฒนาการของการแนะนำหนังสือในประเทศไทย ซึ่งเป็นประโยชน์ในการศึกษาวรรณกรรมไทย

2. ได้ทราบรูปแบบที่ดีของบทแนะนำหนังสือ และลักษณะของบทแนะนำหนังสือ ซึ่งผู้อ่านชอบ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการ เขียนบทแนะนำหนังสือ เพื่อให้มีคุณค่ายิ่งขึ้น และสอดคล้องกับความต้องการของผู้อ่าน

3. การได้ทราบลักษณะการแนะนำหนังสือของไทย ช่วยให้ทราบขอบกพรอง เพื่อหาทางแก้ไข ปรับปรุง หรือทราบข้อดี เพื่อส่งเสริมให้การแนะนำหนังสือมีคุณค่ายิ่งขึ้น

4. การได้ทราบทัศนคติของผู้อ่านต่อบทแนะนำหนังสือ ช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องกับหนังสือ การพิมพ์ และการแนะนำหนังสือสามารถ ปรับปรุงหรือส่งเสริมผลงานให้ดียิ่งขึ้น

5. ในค่านผู้อ่าน รายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับการแนะนำหนังสือในวารสาร ไทยอันเป็นผลจากการวิจัยเรื่องนี้ ย่อมส่งเสริมความสนใจ และการใช้ประโยชน์จากบทแนะนำหนังสือมากยิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาประวัติและพัฒนาการของการแนะนำหนังสือในประเทศไทย ลักษณะของบทแนะนำหนังสือที่ดีจากหนังสือ วารสาร เอกสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ และการสัมภาษณ์

2. ศึกษาลักษณะของบทแนะนำหนังสือและแนวการแนะนำหนังสือในวารสารไทย โดยการสำรวจและวิเคราะห์บทแนะนำหนังสือในวารสาร ซึ่งคัดเลือกเป็นประชากร

3. ศึกษาทัศนคติของผู้อ่านต่อบทแนะนำหนังสือ และประโยชน์ของบทแนะนำหนังสือต่อผู้อ่านโดยการสำรวจ เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามประชากร 225 คน ซึ่งประกอบด้วยนิสิตนักศึกษา วิชาเอกภาษาไทย 100 คน อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย 50 คน บรรณารักษ์ 50 คน และนักประพันธ์ (และนักแปล) 25 คน ประชากรเหล่านี้คัดเลือกโดยวิธีสุ่มตัวอย่างจากรายชื่อ และทำเนียบนามของประชากรแต่ละกลุ่ม

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ก. ข้อมูลบทแนะนำหนังสือรวบรวมโดยการถ่ายเอกสาร และคัดลอกจากวารสาร 26 ชื่อ ซึ่งเป็นประชากรการวิจัย *เอกสารที่ส่งทางไปรษณีย์ให้ดร.เกษม วัฒนชัย*

ข. ข้อมูลผู้อ่านบทแนะนำหนังสือรวบรวมจากคำตอบแบบสอบถาม

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้วิธีการทางสถิติเบื้องต้นได้แก่ การหาอัตราส่วนร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าไคสแควร์

อนึ่ง การคำนวณทางสถิติต่าง ๆ นอกจากค่าอัตราส่วนร้อยละ ใช้คอมพิวเตอร์คำนวณตามโปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Science)

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

บทแนะนำหนังสือ (book review) บทแนะนำหนังสือหมายถึงข้อเขียนหรือบทความขนาดสั้นที่เขียนขึ้นเพื่อแนะนำหนังสือ หรือสิ่งพิมพ์ในลักษณะของการอธิบาย หรือประเมินค่าหนังสือหรือทั้งสองลักษณะประกอบกัน บทแนะนำหนังสือส่วนใหญ่เป็นการแนะนำหนังสือใหม่ให้เป็นที่รู้จักของผู้อ่าน ส่วนมากตีพิมพ์ในวารสาร¹ บทแนะนำหนังสือนี้มีชื่อเรียกอื่น ๆ ว่า บทบรรณนิทัศน์ หรือการปฏิบัติทัศน์หนังสือ

ในการวิจัยเรื่องนี้ บทแนะนำหนังสือหมายถึงข้อเขียนเกี่ยวกับหนังสือในเชิงแนะนำ ซึ่งตีพิมพ์ในวารสาร ทั้งที่มีลักษณะเป็นบทความประเมินค่าหนังสือ การอธิบายสรุปเรื่อง ตลอดจนการเสนอข้อมูลด้านลักษณะของหนังสือและข้อคิดเห็น

วารสาร (periodicals) หมายถึงสิ่งพิมพ์ที่ออกต่อเนื่องกัน ทั้งโดยมีกำหนดออกที่แน่นอนหรือไม่แน่นอน วารสารแต่ละชื่อมีรูปแบบและแบบแผนการจัดทำเหมือนกันทุกฉบับและมีหมายเลขต่อเนื่องกัน เนื้อหาประกอบด้วยบทความต่าง ๆ เรื่องสั้นหรือ

¹ Leonard Montague Harröd. The Librarians Glossary, 4th rev. ed. (n.p. : Andre Deutsch, 1977), p. 129.

งานเขียนในลักษณะอื่น ๆ โดยผู้เขียนหลายคน¹

คำจำกัดความนี้เป็นการอธิบายความหมายของวารสารอย่างกว้าง คำว่าวารสารจึงครอบคลุมถึงสิ่งพิมพ์หลายประเภทนับตั้งแต่วารสารของเอกชน ของหน่วยราชการ สมาคม สถาบัน ตลอดจนเอกสารรายงานต่าง ๆ ที่ออกอย่างต่อเนื่อง และรายงานประจำปี² และรวมสิ่งพิมพ์ในลักษณะข้างต้นทั้งที่มีเนื้อหาเป็นวิชาการซึ่งมีชื่อเรียกเฉพาะว่าวารสารวิชาการ (Subject journal) และวารสารที่มีเนื้อหาไม่เป็นวิชาการ และให้ความเพลิดเพลินซึ่งเรียกวารสารทั่วไปหรือนิตยสาร (General journal หรือ Magazine)

ในการวิจัยเรื่องนี้จะใช้คำว่าวารสาร วารสารวิชาการ และวารสารทั่วไป ในความหมายและลักษณะต่างกันดังนี้

วารสาร หมายถึงสิ่งพิมพ์ที่สำรวจและวิเคราะห์บทแนะนำหนังสือทั้งหมดโดยไม่จำกัดลักษณะเนื้อหา

วารสารวิชาการ หมายถึงวารสารที่มีเนื้อหาเป็นเชิงวิชาการ ซึ่งในการวิจัยนี้มี 12 ชื่อ

วารสารทั่วไป หมายถึงวารสารที่มีเนื้อหาไม่เป็นวิชาการแขนงใดแขนงหนึ่ง มีคอลัมน์ต่าง ๆ ทั้งที่เป็นความรู้ ข่าวสารและความเพลิดเพลิน ซึ่งในการวิจัยนี้มี 14 ชื่อ

ผู้อ่าน หมายถึงประชากรในการวิจัยซึ่งเป็นผู้อ่านหนังสือ ผู้อ่านบทแนะนำ และผู้อ่านแบบสอบถาม

¹Ibid., p. 524.

²Thomas Landau. Encyclopedia of Librarianship, New York : Hafner Publishing Co., 1961), p. 275.

ลักษณะทั่วไปของบทแนะนำหนังสือ

2.1 ความหมายของบทแนะนำหนังสือ

บทแนะนำหนังสือ หรือที่บางคนเรียกว่า การปฏิบัติหนังสือ¹ หรือ บทบรรณ-
 นิตน์² หมายถึงงานเขียนประเภท Book Review ในภาษาอังกฤษ บทแนะนำ
 หนังสือหมายถึงงานเขียนหรือบทความขนาดสั้นเขียนขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อแนะนำหนังสือ
 ที่เพิ่งพิมพ์ออกเผยแพร่ใหม่ให้เป็นที่รู้จักและเป็นที่น่าสนใจของผู้อ่าน ปัจจุบันวารสารต่าง ๆ
 มีคอลัมน์แนะนำหนังสือที่ใช้ชื่อคอลัมน์ต่าง ๆ กันไป เช่น คอลัมน์ "ข่าวหนังสือ" ใน พัช-
 เมืองไทย และสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ คอลัมน์ "บรรณนิตน์" ใน ประชาศึกษา คอลัมน์
 "ใครใครอ่านอ่าน" ใน โลกหนังสือ และคอลัมน์ "หนังสือ" ใน ครูปริทัศน์ และคอลัมน์
 "แนะนำหนังสือ" ใน ชัยพฤกษ์ เป็นต้น

โดยทั่วไป บทแนะนำ (Review) หมายถึงข้อเขียนที่มีการอธิบายหรือประเมิน
 คุณค่าสิ่งใหม่ ๆ เช่น แนะนำภาพยนตร์ บทความ รายการโทรทัศน์ คนตรี นิทรรศการ
 รวมทั้งสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ แต่เมื่อพูดถึงบทแนะนำมักจะนึกถึงบทแนะนำหนังสือก่อนบทแนะนำ
 ประเภทอื่น บทแนะนำมักตีพิมพ์ในวารสารเพื่อให้ผู้อ่านสนใจสิ่งใหม่ ๆ ที่แนะนำ³

¹ กุหลาบ มัลลิกะมาส, วรรณคดีวิจารณ์ (กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2520), หน้า 1.

² กาญจนา นาคสกุล, "การเขียนบทความ" ใน การใช้ภาษา, พิมพ์ครั้งที่ 3. (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เคล็ดไทย, 2524), หน้า 318.

³ M.M. Job, Theory of Book Selection, (New Delhi : Sterling Publishers, 1978), p. 123.

2.2 ความเป็นมาของบทแนะนำหนังสือ

บทแนะนำหนังสือเริ่มมีขึ้นในยุคที่การพิมพ์เริ่มขยายตัว มีการออกวารสารและหนังสือพิมพ์มากขึ้น ในประเทศทางตะวันตกบทแนะนำหนังสือในยุคแรก ๆ มักเป็นไปในรูปของเอกสารแจ้งข่าวหนังสือ (book notices or pamphlets) จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ เนื้อหาอาจมีการวิพากษ์วิจารณ์หนังสือออกใหม่อย่างสั้น ๆ บทแนะนำหนังสือเริ่มมีต่อมาเสมอในราวกลางศตวรรษที่ 17 วารสารซึ่งมีการแนะนำหนังสือในลักษณะย่อบทวิจารณ์ (digest) ฉบับสำคัญฉบับแรกคือวารสาร Journal des savans (ต่อมาใช้ชื่อว่า Journal des Savants) พิมพ์ในปารีสเมื่อ ค.ศ. 1665 วารสารฉบับนี้มีบทแนะนำหนังสือออกใหม่สำคัญ ๆ ที่พิมพ์ในยุโรป ปีต่อมามีวารสาร Philosophical Transactions (Acta Philosophica) จัดทำโดย The Royal Society of London ในราวปลายศตวรรษที่ 17 ถึงต้นศตวรรษที่ 18 มีวารสารประเภทแนะนำหนังสือขึ้นจำนวนมาก อย่างไรก็ตามวิธีการเขียนบทแนะนำหนังสือที่มีรูปแบบสมบูรณ์ก็ยังไม่ได้เริ่มขึ้น

พัฒนาการของการเขียนบทแนะนำหนังสือเริ่มต้นอย่างแท้จริงในตอนต้นศตวรรษที่ 19 วารสารที่มีบทแนะนำหนังสือที่ดี คือ Edinburgh Review (ค.ศ. 1802) ต่อมา มีวารสารแนะนำหนังสืออีกจำนวนมาก เช่น North American Review (ค.ศ. 1815), Blackwoods Magazine (ค.ศ. 1817), Westminster Review (ค.ศ. 1824) เป็นต้น ปัจจุบันวารสารและหนังสือพิมพ์ทั่วไปมักมีคอลัมน์ที่เป็นการแนะนำหนังสือในรูปลักษณะของการแจ้งข่าวหนังสือ บทแนะนำหนังสือ และบทวิจารณ์หนังสือ ความเจริญก้าวหน้าของการพิมพ์และกิจกรรมเกี่ยวกับหนังสือมีส่วนสนับสนุนบทแนะนำหนังสือ และทำให้บทแนะนำหนังสือมีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อผู้อ่านเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เพราะเมื่อมีหนังสือพิมพ์ออกเผยแพร่มาก ผู้อ่านและห้องสมุดต้องคัดเลือกหนังสือเพื่อให้ได้หนังสือตรงกับความต้องการและเลือกที่มีคุณภาพดี ในประเทศที่กิจการหนังสือเจริญก้าวหน้ามากมีวารสารที่มีเนื้อหาเป็นดรรชนีรวบรวมบทแนะนำหนังสือโดยเฉพาะเรียกว่า Book Review Index วารสารประเภทนี้จะรวบรวมบทแนะนำหนังสือจากที่ต่าง ๆ

ที่แนะนำหนังสือเรื่องเดียวกันมารวมกันไว้ เพื่อให้ผู้อ่านหรือผู้ที่ซื้อหนังสือได้ใช้เป็น
 ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ ปัจจุบันวารสารประเภทนี้มีหลายฉบับ ในสหรัฐอเมริกา
 วารสารที่รวบรวมบทแนะนำหนังสือประเภททั่ว ๆ ไปที่เป็นที่นิยมเชื่อถือถึง 3 ฉบับ คือ
 Book Review Digest (เริ่มตีพิมพ์เผยแพร่เมื่อ ค.ศ. 1905) Book Review
 Index (เริ่มตีพิมพ์เผยแพร่เมื่อ ค.ศ. 1965) และ Current Book Review
 Citations (เริ่มตีพิมพ์เมื่อ ค.ศ. 1976)¹ นอกจากนี้ยังมีประเภทที่รวบรวมบท
 แนะนำหนังสือเฉพาะประเภทหรือเฉพาะสาขา เช่น Children's Literature Review
 (ราย 2 ปี) Index to Book Reviews in the Humanities, Reviewers'
 Consensus และ Technical Book Review Index ในประเทศเยอรมนีมี
 Book Review Digest ส่วนทางเอเชีย ในอินเดียมี Book Review Supplement
 และ Indian Press Index เป็นต้น

ในประเทศไทย บทแนะนำหนังสือในระยะเริ่มแรกมีในรูปใบแทรกโฆษณาหรือ
 แจกข่าวหนังสือในวารสารกาลที่ 7 บทแนะนำหนังสืออาจแทรกอยู่ในคอลัมน์ประเภท "ข่าว
 หนังสือ" ในวารสารต่าง ๆ เช่นในวารสาร วารวรรณคดี² จัดพิมพ์ในราว พ.ศ. 2489
 เป็นวารสารที่เน้นเสนอเรื่องเกี่ยวกับวรรณคดีโดยเฉพาะ มีคอลัมน์ "ข่าววรรณคดี" เป็น
 การแจกข่าวหนังสือออกใหม่ จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับชื่อหนังสือ ชื่อผู้แต่ง สำนักพิมพ์ และราคา
 หนังสือที่แนะนำรวมทั้งหนังสือเล่มและวารสารต่าง ๆ เช่น วารวรรณคดีฉบับเดือนตุลาคม
 2490 ในคอลัมน์ "หนังสือออกใหม่" มีลักษณะดังนี้

¹ Joseph W. Palmer, "Review Citations for Best-Selling Books," RQ 19 (Winter 1979) : 155.

² วารวรรณคดี เป็นวารสารรายเดือน ออกทุกวันที่ 1 ของเดือน.

...วงวรรณคดีขอนำรายชื่อนั่งสี่ที่ออกใหม่ ๆ และที่ ๆ พร้อมด้วยความเห็นแทรกเล็ก ๆ น้อย ๆ ในหนังสือเหล่านั้นเพื่อท่านผู้สนใจในวิชาหนังสือจะได้อ่านเพื่อประดับสติปัญญา หนังสือเหล่านั้น คือ

1. วารสารศิลปากร ปีที่ 1 เล่ม 1 ออกตั้งแต่เดือนกรกฎาคม มีความมุ่งหมายที่จะแจ้งผลของการสอบสวนคนควา และเผยแพร่ความรู้ที่เกี่ยวกับศิลปะวิทยาการต่าง ๆ ในความควบคุมของกรมศิลปากร จัดพิมพ์โดยอาศัยทุนบำรุงหอสมุดแห่งชาติ พิมพ์จำกัดเฉพาะผู้เสียค่าบริการ

กำหนดออกภายในวันที่ 20 ของเดือน กรกฎาคม ตุลาคม มกราคม และเมษายน ทุกปี รับตลอดปี 24 บาท ครึ่งปี 14 บาท ใบบอกตรงหน้าก่อนหนังสือออก รายละเอียดติดต่อที่กองวรรณคดี กรมศิลปากร นายวัน นวลยาง เป็นบรรณาธิการ

"เป็นหนังสือราชการที่มีเรื่องดี ๆ มีผู้ชำนาญเฉพาะวิชาเขียนมีรูปภาพที่น่าสนใจ"

6. หนังสือปริทรรศน์วรรณคดีไทยสมัยปัจจุบันของนายคำรณ เมืองใต้ ราคาเล่มละ 20 บาท ผู้แต่งนอมเกตุลาถวายเป็นถวายพระวิญญูญาณสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมหลวงเพชรบุรีราชสิรินธร สั่งซื้อได้ที่สำนักงานประพันธ์สาร ถนนเฟื่องนคร

"เป็นการสำรวจวรรณคดีไทยในปัจจุบันอย่างแจ่มแจ้ง"

"วงวรรณคดี" ขอขอบคุณในไมตรีจิตต์ของท่านเจ้าของ บรรณาธิการ ผู้จัดการหนังสือทั้ง 5 ฉบับนี้ที่ไ้ใจเอื้อเฟื้อส่งมาบำรุงหอสมุดของ "วงวรรณคดี" ...¹

จะเห็นได้ว่า บทแนะนำหนังสือในวารสาร วงวรรณคดี มีลักษณะเป็นแบบแจ้งข่าวหนังสือประกอบความเห็นของผู้เขียนบทแนะนำ ส่วนที่ขีดเส้นใต้เป็นการแสดงความคิดเห็นในเชิงวิพากษ์วิจารณ์ ซึ่งมักจะเป็นการกล่าวยกย่องแทบทั้งสิ้น เพื่อเป็นการโฆษณาหนังสือที่มีผู้ส่งมาให้วารสารวงวรรณคดี นอกจากนี้ในวงวรรณคดียังมีบทความที่มีลักษณะเป็นบทแนะนำหนังสือขนาดยาวทำนองบทวิจารณ์หนังสือ เขียนด้วยทำนองแบบวิชาการ เช่นฉบับเดือนมกราคม พ.ศ. 2492² มีบทแนะนำหนังสือเชิงวิจารณ์เรื่อง "วิทยาศาสตร์และวรรณคดีของเสฐียรโกเศศ" ผู้เขียนคือ ม.ร.ว. สุนนชาติ สวัสดิ์กุล ยาว 3 หน้า

¹"หนังสือออกใหม่", วงวรรณคดี, (ตุลาคม 2490) : 43-44.

²วงวรรณคดี, (มกราคม 2492), หน้า 19-21.

บางครั้งแนะนำหนังสือภาษาอังกฤษเช่นฉบับเดือนสิงหาคม 2489¹ แนะนำหนังสือ "A History of the Orient" ของ Steiger Beyer Benitez ผู้เขียนคือ "วิศิษฐ์" เป็นคน

กล่าวได้ว่าในราว พ.ศ. 2490 มีบทแนะนำหนังสือในลักษณะต่าง ๆ ทั้งที่เป็นวิชาการ กึ่งวิชาการ และการแจ้งข่าวหนังสือแล้วในประเทศไทย ส่วนวารสารที่มีลักษณะเสนอบทแนะนำหนังสือล้วน ๆ ทำนอง Digest และวารสารดัชนีบทแนะนำหนังสือ (Book Review Index) ยังไม่มีการจัดทำขึ้น

2.3 เนื้อหาของบทแนะนำหนังสือ

นักวิชาการและผู้เกี่ยวข้องในวงการหนังสือมีทัศนะต่าง ๆ กันไปเกี่ยวกับเนื้อหาของบทแนะนำหนังสือ โดยหลักการแล้วบทแนะนำหนังสือที่ดีควรมีเนื้อหา 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นการแนะนำหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือ (inform) กับส่วนที่เป็นการประเมินค่า (evaluate) หนังสือ

ตามความเห็นของ ฟอนเทน โฮล์มส์ (Fontayne Holmes)² บทแนะนำหนังสือซึ่งมีขนาดสั้นควรมีเนื้อหา 2 ส่วนคือ ส่วนที่เป็นการแนะนำและส่วนที่เป็นการประเมินค่า ส่วนที่เป็นการแนะนำควรกล่าวถึงเนื้อหาของหนังสืออย่างย่อ ๆ ซึ่งให้เห็นขอบเขตของเนื้อหา การใช้หลักฐานอ้างอิงของหนังสือ รูปแบบ แก่นเรื่องหรือแนวคิด รวมทั้งกล่าวถึงทัศนคติของผู้เขียนด้วย ส่วนที่เป็นการประเมินค่าเป็นส่วนที่ทำให้บทแนะนำหนังสือต่างไปจากการแจ้งข่าวหนังสือ (book notices) หรือ โฆษณาหนังสือ (blurb) ของสำนักพิมพ์ การประเมินคุณค่าจะกล่าวถึงหนังสือเล่มนั้นว่าควรค่าที่จะอ่านหรือไม่ ผู้อ่านควรเป็นคนกลุ่มใด อายุเท่าใด ความน่าเชื่อถือของหนังสือเล่มนั้น ทัศนคติของผู้เขียนและคุณค่าใน

¹ James M. McCrimmon, Writing with a Purpose, 3d ed, (Boston : Houshton Mifflin, 1967), pp. 353-360.

² Fontayne Holmes, "Notes of a Book Review Junkie," Top of the News 35 (winter 1979) : 163.

ทางวรรณกรรม ส่วนที่กล่าวถึงคุณค่าในทางวรรณกรรมเป็นส่วนสุดท้ายแต่ก็เป็นส่วนสำคัญมาก เพราะจะช่วยให้ผู้อ่านตัดสินใจว่าควรจะอ่านหรือไม่ได้อาจมีเหตุมีผล สำหรับบรรณารักษ์ก็จะช่วยให้สามารถตัดสินใจว่าจะเลือกซื้อหรือไม่เช่นกัน การประเมินคุณค่าในทางวรรณกรรมจะทำให้ผู้อ่านบทย่นำทราบถึงโครงสร้าง ท่วงทำนองเขียน และคุณภาพของเนื้อหาในวรรณกรรม (intrinsic literary qualities) อย่างไรก็ตาม การประเมินคุณค่าในทางวรรณกรรมนี้ก็ไม่ใช่วิวิจารณ์วรรณกรรม (literary criticism) ซึ่งจะต้องมีรายละเอียดและการวิเคราะห์ที่ลึกซึ้งรอบคอบกว่าบทย่นำหนังสือ

ซูซาน ซุลลิแวน (Suzanne Sullivan)¹ บรรณารักษ์ของสมาคมมหาวิทยาลัย California State เมือง Los Angeles มีความเห็นคล้ายกับ Fontayne Holmes กล่าวคือ บทย่นำหนังสือควรมีเนื้อหา ดังนี้

1. กล่าวถึงองค์ประกอบ (element) ของหนังสือ ได้แก่ โครงเรื่องหรือสาระสำคัญของเรื่องพร้อมทั้งกล่าวถึงผู้อ่านหรือผู้สนใจว่าควรเป็นบุคคลกลุ่มใดประเภทใด
2. มีการวิเคราะห์ในเชิงวิจารณ์ (critical analysis) ส่วนนี้จะทำให้บทย่นำหนังสือมีประโยชน์มากขึ้น บทย่นำหนังสือควรมีส่วนที่เป็นการพิจารณาเนื้อหาของหนังสือ เช่น ข้อเท็จจริงในหนังสือน่าเชื่อถือหรือไม่ การเขียนมีเหตุมีผลอย่างไร ฯลฯ รวมทั้งควรชี้ให้เห็นข้อดีเด่นหรือจุดอ่อนของหนังสือ นอกจากนี้ควรให้รายละเอียดประกอบความเห็นเพื่อให้เป็นประโยชน์มากขึ้นด้วย
3. เปรียบเทียบหนังสือที่แนะนำกับหนังสือเล่มอื่นของนักเขียนคนเดียวกัน หรือหนังสือประเภทเดียวกันซึ่งเขียนโดยนักเขียนอื่น ๆ

ความเห็นของนักวิชาการ 2 คนที่กล่าวมาข้างต้นมีลักษณะสอดคล้องกันว่า บทย่นำหนังสือควรมีส่วนที่เป็นการประเมินค่าหนังสือที่แนะนำด้วย และลักษณะที่น่าสนใจคือการเปรียบเทียบกับหนังสืออื่นในประเภทเดียวกัน หรือของผู้เขียนคนเดียวกันซึ่งจะทำให้

¹ Suzanne Sullivan, "Reviews in the Academic Milieu,"

บทแนะนำหนังสือนั้นมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น ลักษณะเช่นนี้มักไม่ปรากฏในบทแนะนำหนังสือทั่วไป

นอกจากนี้ยังอาจแบ่งเนื้อหาของบทแนะนำหนังสือตามลักษณะของการเขียน บทแนะนำหนังสือควรมีเนื้อหาสำคัญดังนี้

1. ให้อะไรเกี่ยวกับหนังสือ (identify) คือให้ชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง สำนักพิมพ์ จำนวนหน้า และราคาหนังสือ

2. จำแนกประเภทหรือจัดหมวดหมู่หนังสือ (classify) ควรบอกประเภทของเนื้อหาหนังสือ เพื่อให้ผู้อ่านทราบว่าหนังสือที่แนะนำเป็นหนังสือประเภทใด อาจแนะนำโดยเปรียบเทียบกับหนังสืออื่นในประเภทเดียวกันเพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจ

3. อธิบาย (describe) เนื้อหาหนังสือ หมายถึงให้รายละเอียดเกี่ยวกับหนังสือ เช่น เรื่องย่อ อาจเล่าเรื่องย่อที่น่าสนใจเช่นเล่าโดยไม่ให้ข้อสรุปหรือตอนจบให้ตัวอย่างบางตอนซึ่งเป็นตัวแทนแนวคิดสำคัญของหนังสือเพื่อทำให้น่าสนใจ

4. ประเมินค่า (evaluate) บทแนะนำหนังสือที่ดีควรจะทำให้ความเห็นหรือทัศนะของผู้แนะนำต่อหนังสือที่แนะนำโดยมีเหตุผลประกอบบทแนะนำหนังสือจะมีคุณค่าหรือไม่ขึ้นอยู่กับแง่คิดที่เสนอ การวิเคราะห์และการให้รายละเอียดเกี่ยวกับหนังสือที่แนะนำ

ตามความเห็นของนักวิชาการซึ่งให้หลักเกณฑ์ในการเขียนบทความเห็นว่า บทแนะนำหนังสือต้องให้อะไรเกี่ยวกับหนังสือที่แนะนำและที่สำคัญคือต้องมีการอธิบายหรือวิพากษ์วิจารณ์ ประเมินค่าหนังสือเล่มนั้นด้วย นอกจากนี้ควรยกตัวอย่างข้อความจากหนังสือเพื่อให้นักเขียนมีโอกาสได้พูดเอง และไม่ควรรู้สึกดีในการแนะนำหนังสือ¹

ส่วนนักวิชาการไทยให้ความเห็นเกี่ยวกับบทแนะนำหนังสือว่า บทแนะนำหนังสือหรือการปฏิบัติหนังสือ² (book review) หมายถึงการเขียนเล่าเรื่องและแสดงข้อคิด

¹ McCrimmon, Writing with a Purpose, pp. 227-229.

² กุหลาบ มัลลิกะมาส, วรรณคดีวิจารณ์, หน้า 1-3.

เห็นโดยสังเขป เกี่ยวกับหนังสือเล่มใดเล่มหนึ่ง โดยเจตนาจะแนะนำหนังสือนั้นให้เป็นที่รู้จักของผู้อ่าน บทแนะนำหนังสือควรประกอบด้วย

1. แจกชื่อหนังสือ ชื่อผู้แต่ง หรือนามปากกา
2. บอกประเภทหนังสือ
3. เล่าเนื้อเรื่องโดยสังเขป
4. แสดงถึงคุณสมบัติพิเศษของหนังสือนั้น เช่น ภาษา เนื้อหา แนวคิด ภาพ

ประกอบ วิธีการพิมพ์ ฯลฯ ยกตัวอย่างประกอบตอนที่กล่าวถึงอย่างสั้น ๆ

5. ให้ออกคิดเห็นสั้น ๆ ประกอบทัศนคติของผู้แนะนำ
6. บอกขนาดของหนังสือ (จำนวนหน้า) สถานที่พิมพ์ ครั้งที่พิมพ์ ปีที่พิมพ์ และ

ราคา

ผู้แนะนำหนังสือควรอ่านหนังสือเล่มนั้นโดยตลอด รู้จักประเภทของหนังสือ รู้คุณค่า และมีหลักในการวิเคราะห์หนังสือเล่มนั้นพอสมควร นอกจากนี้บทแนะนำหนังสือที่ดีไม่ควรเล่าเรื่องละเอียดเกินไป ควรเล่าแต่โครงเรื่อง ยกตัวอย่างตอนที่น่าสนใจแทนการเล่าทั้งเรื่อง ไม่ควรยกย่องคุณค่าจนกลายเป็นโฆษณา หรือคำนิโคยขาดหลักฐานหรือควยอคติ

ส่วน กาญจนานาคสกุล¹ เห็นว่าบทบรรณนิทัศน์เป็นบทความเชิงวิจารณ์ประเภทหนึ่งซึ่งมีจุดประสงค์ใหญ่เพื่อแนะนำหนังสือนั้น ๆ ให้เป็นที่รู้จักและเป็นที่น่าสนใจ หรือให้ผู้อ่านเลือกซื้อได้ตรงกับความต้องการ บทแนะนำหนังสือควรประกอบด้วย

1. รายละเอียดเกี่ยวกับหนังสือคำรูปลักษณะภายนอก คือ ชื่อหนังสือ ชื่อผู้แต่ง ขนาดของหนังสือ จำนวนเล่ม (ถ้าเป็นหนังสือหลายเล่มจบ) ผู้จัดพิมพ์ สถานที่พิมพ์ จำนวนหน้า เนื้อความและส่วนประกอบอื่น และราคา
2. บอกประเภทของหนังสือ และอาจกล่าวถึงเบื้องหลังในการจัดพิมพ์ ภูมิหลังเกี่ยวกับผู้เขียน ลักษณะพิเศษที่น่าสนใจในการจัดพิมพ์

¹ กาญจนานาคสกุล, "การเขียนบทความ", หน้า 318-319.

3. เนื้อเรื่อง กล่าวถึงเรื่องย่อของหนังสือ ควรให้ผู้อ่านใคร่จู้จักหนังสือนั้นให้มากที่สุดและถูกต้องที่สุด

4. คุณค่าของหนังสือ ควรพิจารณาส่วนต่าง ๆ ของหนังสือเช่น โครงสร้าง ลักษณะเด่น การดำเนินเรื่อง ภาษา เทคนิคในการแต่ง สาระสำคัญหรือทัศนะของผู้เขียน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้อ่านรู้จักหนังสือที่พิมพ์ออกใหม่นั้นว่าถูกต้องตามความต้องการหรือไม่ คือเลวเพียงไร น่าอ่านมากน้อยแค่ไหน

จากความเห็นของนักวิชาการและผู้เกี่ยวข้องในวงการหนังสือทั้งไทยและต่างประเทศดังกล่าวข้างต้น อาจสรุปได้ว่า เนื้อหาของบทแนะนำหนังสือควรมีสองส่วน คือ

1. ส่วนที่เป็นการให้ขอมูลหรือการแนะนำ (inform) หนังสือ อันหมายถึง ขอมูลเกี่ยวกับชื่อหนังสือ ชื่อผู้แต่งหรือผู้แปล ชื่อสำนักพิมพ์ ครั้งที่พิมพ์ ปีที่พิมพ์ ราคา ขนาด (จำนวนหน้า) สาระสำคัญหรือเรื่องย่อ แก่นเรื่องหรือแนวคิดสำคัญ ประเภทของหนังสือ กลุ่มผู้อ่านที่เหมาะสม ส่วนนี้จึงเป็นการแสดงเนื้อหาหรือให้ขอมูล (identify) จำแนกประเภท (classify) และอธิบายหนังสือ (describe)

2. ส่วนประเมินค่า (evaluate) บทแนะนำหนังสือที่ดีควรมีการประเมินค่า นักวิชาการทั้งหลายจะมีความเห็นตรงกันว่าส่วนที่เป็นการประเมินค่าเป็นส่วนสำคัญที่สุด ทั้งในแง่ของนักอ่านทั่วไปจะใคร่จู้จักหนังสือเล่มนั้น และทัศนใจใคว่าควรจะอ่านหรือซื้อหรือไม่ ในด้านบรรณารักษะการประเมินคุณค่าจะช่วยให้สามารถทัศนใจเลือกซื้อได้อย่างมีเหตุผล การประเมินคุณค่านอกจากจะประเมินคุณค่าจากเนื้อหาในหนังสือเล่มนั้น หรือประเมินค่าในทางวรรณกรรมแล้วอาจประเมินค่าในแง่เปรียบเทียบกับหนังสืออื่นในประเภทเดียวกันหรือของนักเขียนคนเดียวกันอีกด้วย

ขอแตกต่างระหว่างบทแนะนำหนังสือ (book review) กับบทวิจารณ์วรรณกรรม (Literary criticism)

แม้ว่าบทแนะนำหนังสือที่ดีจะคงมีส่วนที่เป็นการประเมินค่าหรือวิพากษ์วิจารณ์ชี้ให้เห็นข้อดีข้อเสียของหนังสือ แต่เนื้อหาส่วนนี้ก็ไม่ไคว่ทำให้บทแนะนำหนังสือเหมือนกับ

บทวิจารณ์วรรณกรรม เอ็ม.เอ็ม. จอบ¹ (M.M. Job) กล่าวถึงความแตกต่างระหว่าง
 บทวิจารณ์วรรณกรรมกับบทแนะนำหนังสือไว้ว่า บทแนะนำหนังสือเป็นข้อเขียนแนะนำที่ตีพิมพ์
 ในวารสาร มีลักษณะเป็นสื่อมวลชนโดยธรรมชาติ และมักจะต้องเกี่ยวกับสิ่งใหม่ ๆ ใน
 ลักษณะเป็นข่าว จุดมุ่งหมายของบทแนะนำหนังสือก็เพื่อแนะนำเนื้อหา ลักษณะเด่น และ
 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้แต่ง บทแนะนำหนังสือมีลักษณะเป็น ภาววิสัย (objective) คือไม่แสดง
 ความรู้สึกส่วนตัวมากกว่าความวิจารณ์วรรณกรรมซึ่งมีลักษณะเป็นอัตวิสัย (subjective)
 มากกว่า และมักจะเป็นการเน้นถึงความรู้สึกประทับใจมากกว่า

ในทัศนะของ เวอร์จิเนีย วูล์ฟ (Virginia Woolf) ซึ่งเป็นทั้งนักวิจารณ์
 และผู้แนะนำหนังสือ แยกความแตกต่างระหว่างบทแนะนำหนังสือและบทวิจารณ์ไว้โดยกล่าว
 ว่า นักวิจารณ์ต่างจากผู้แนะนำหนังสือ หน้าที่ของผู้แนะนำหนังสือคือแนะนำหนังสือใหม่
 โฆษณายูเขียน และให้ข้อมูลแก่มหาชน² ส่วน พอล ไฮน์ส³ (Paul Heins)² กล่าวว่า
 แม้ผู้แนะนำหนังสือจะมีหน้าที่แนะนำหนังสือใหม่ ขณะที่นักวิจารณ์เป็นผู้ที่ประเมินคุณค่าและ
 วิเคราะห์วิจารณ์ในลักษณะที่กว้างกว่า แต่ผู้แนะนำหนังสือก็ไม่อาจหลีกเลี่ยงการวิพากษ์-
 วิจารณ์ไปได้ เมื่อใดที่ผู้แนะนำหนังสือต้องการชี้ให้เห็นว่าผู้เขียนเขียนได้ดี ประสบความ
 ดำเนินอย่างไร เมื่อนั้นผู้แนะนำหนังสือก็สวมบทบาทของนักวิจารณ์ไปด้วย นอกจากนี้การ
 จำแนกประเภทหนังสือ การเปรียบเทียบ และการประเมินค่าล้วนเป็นรูปแบบของการ
 วิจารณ์ทั้งสิ้น ดังนั้นการแนะนำหนังสือที่คงมีการประเมินค่าหนังสือก็ไม่อาจหลีกเลี่ยงการ
 วิพากษ์วิจารณ์ไปได้ อย่างไรก็ตาม ลักษณะวิพากษ์วิจารณ์ในบทแนะนำหนังสือก็แตกต่าง
 ไปจากบทวิจารณ์วรรณกรรมเพราะมีลักษณะสั้น มีรายละเอียดน้อยกว่า และไม่ลึกซึ้งเท่า

¹ Job, Theory of Book Selection, p. 124.

² Linda R. Silver, "Criticism, Reviewing, and the Library Review Media," Top of the News, 35 (Winter 1979) : 124.

³ Paul Heins, Crosscurrents of Criticism, (New York : Horn Book, 1977), pp. 203-205.

บทวิจารณ์วรรณกรรม ซึ่งต้องใช้ศาสตร์ทางวรรณกรรมโดยตรง

เฮเลน เฮนส์¹ (Helen Haines) นักวิชาการบรรณารักษศาสตร์มีความเห็น สอดคล้องกันว่าบทแนะนำหนังสือมีลักษณะวิพากษ์วิจารณ์น้อยกว่าบทวิจารณ์วรรณกรรม แต่ เป็นรูปแบบที่คุ้นเคยที่สุดของการแสดงการวิพากษ์วิจารณ์หนังสือ

กล่าวได้ว่า บทแนะนำหนังสือไม่อาจหลีกเลี่ยงลักษณะการวิพากษ์วิจารณ์ เพราะ จะต้องมีส่วนที่เป็นการประเมินค่าหนังสือ แต่การวิพากษ์วิจารณ์ในลักษณะดังกล่าวแตกต่าง จากการวิพากษ์วิจารณ์ในบทวิจารณ์วรรณกรรม ซึ่งมีวิธีวิเคราะห์วิจารณ์ด้วยทฤษฎีทางวรรณกรรม ส่วนการวิจารณ์ในบทแนะนำหนังสือเป็นลักษณะทั่วไป หรือบางคนเรียกว่าเป็นการ วิจารณ์ "ระดับชาวบ้าน"² การวิจารณ์ในระดับนี้เป็นการรายงานต่อผู้อ่านว่าหนังสือเล่ม นั้นมีเนื้อเรื่องอย่างไร มีประโยชน์ต่อผู้อ่านอย่างไร ผู้อ่านมีความคิดเห็นอย่างไร ชอบ หรือไม่ควยเหตุผลอย่างไรเท่านั้น

2.4 ประเภทของบทแนะนำหนังสือ

บทแนะนำหนังสืออาจจำแนกประเภทได้ตามลักษณะต่าง ๆ ของบทแนะนำหนังสือ กล่าวคือ จำแนกตามลักษณะเนื้อหา รูปแบบการเขียน และระยะเวลาที่ตีพิมพ์บทแนะนำ หนังสือ

2.4.1 จำแนกตามลักษณะเนื้อหา

ลักษณะเนื้อหาในบทแนะนำหนังสือแตกต่างกันเป็น 2 ประเภทดังนี้

¹Helen Haines, Living With Books : The Art of Book Selection, (New York : Columbia University Press, 1957), p. 107.

²ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, "แนะแนวทางวิจารณ์วรรณคดีร้อยกรอง," (ม.ป.ท. : 2511) : หน้า 9.

ก) บทแนะนำหนังสือประเภทให้ข้อมูล (informative ^{review} หรือ journalistic review) บทแนะนำหนังสือประเภทนี้ให้ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับหนังสือที่แนะนำ เช่น โครงเรื่อง สารสำคัญของเรื่องหรือเรื่องย่อ ลักษณะเด่นของหนังสือ ส่วนภาษา และอาจใหญ่ปลักษณะภายนอกของหนังสือเช่น กระดาษ ภาพปก ตัวพิมพ์ บรรณานุกรม คำนี ฯลฯ การเขียนมีลักษณะไม่แสดงความรู้สึกส่วนตัว (objective) เพียงแต่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือ ไม่มีการวิพากษ์วิจารณ์หรือประเมินค่าหนังสือที่แนะนำ บทแนะนำหนังสือประเภทนี้อาจเรียกอีกชื่อหนึ่งว่าเป็นบทแนะนำหนังสือประเภทพรรณนา (descriptive review) ก็ได้

ข) บทแนะนำหนังสือประเภทวิจารณ์ (critical ^{review} หรือ evaluative review) บทแนะนำหนังสือประเภทนี้มีลักษณะคล้ายกับบทวิจารณ์วรรณกรรม (literary criticism) แต่มีหลักเกณฑ์และความละเอียดน้อยกว่าบทวิจารณ์วรรณกรรม บทแนะนำหนังสือประเภทวิจารณ์จะมีทั้งส่วนที่เป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือที่แนะนำ (informative) และส่วนที่เป็นการประเมินค่า (evaluate) การเขียนจะมีลักษณะเป็นอัตวิสัย (subjective) ต่างจากบทแนะนำหนังสือประเภทให้ข้อมูล ส่วนที่เป็นการประเมินค่าอาจมีลักษณะต่างกันไปตั้งแต่แสดงความคิดเห็นหรือประเมินค่าโดยใช้ความรู้สึกส่วนตัวโดยไม่ได้ให้เหตุผลประกอบ ไปจนถึงการประเมินค่าโดยให้รายละเอียดและเหตุผลประกอบการวิพากษ์วิจารณ์ บทแนะนำหนังสือประเภทนี้มักมีขนาดยาวกว่าแบบแรก และโดยมากมักจะเขียนโดยนักวิชาการหรือผู้สนใจในสาขาวิชาของหนังสือที่แนะนำ

บทแนะนำหนังสือประเภทวิจารณ์หากเขียนอย่างสั้น ๆ และใช้ความคิดเห็นส่วนตัวในการประเมินค่าหนังสืออาจเรียกว่าเป็นบทแนะนำหนังสือประเภทใช้ความรู้สึกหรือความเห็นส่วนตัว (impressionistic type) บทแนะนำหนังสือประเภทนี้จะพบมากในวารสารทั่วไป แต่มักจะเป็นไปในลักษณะให้ความคิดเห็นโดยไม่ได้ให้เหตุผลประกอบ เช่น "น่าอ่าน" หรือ "น่าสนใจมาก" เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีการแบ่งประเภทของบทแนะนำหนังสือตามลักษณะของเนื้อหาเป็นประเภทย่อย ๆ อีกหลายประเภท เช่น บทแนะนำหนังสือที่เน้นการตัดสินคุณค่าของหนังสือ

(judicial type) คือเน้นการเปรียบเทียบคุณค่ากับหนังสืออื่นที่มีเนื้อหาคล้ายกัน บทแนะนำหนังสือที่ประเมินค่าโดยใช้กฎเกณฑ์ทางศีลธรรมจรรยา (moral หรือ ethical type) บทแนะนำหนังสือประเภททศกัณฐ์ (abstracting review) คือเขียนเป็นรูปทศกัณฐ์สรุปสาระสำคัญโดยไม่มีการวิพากษ์วิจารณ์ เป็นต้น

2.4.2 จำแนกตามรูปแบบการเขียน

โดยทั่วไปเมื่อกล่าวถึงประเภทของบทแนะนำหนังสือ มักจะจำแนกประเภทตามรูปแบบการเขียน โดยแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ

ก) บทแนะนำหนังสือแบบวิชาการ บทแนะนำหนังสือแบบวิชาการจะมีรูปแบบ (format) ในการให้ข้อมูลหนังสือตามหลักการเขียนบทแนะนำหนังสือที่ใช้กันเป็นสากล คือให้ข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือที่จะแนะนำได้แก่ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง ผู้แปล หรือบรรณาธิการ ชื่อสำนักพิมพ์ ครั้งที่พิมพ์ ปีที่พิมพ์ ขนาด (จำนวนหน้า) และราคา ข้อมูลเหล่านี้จะเขียนเรียงลำดับกันลงมาในตอนต้นของบทแนะนำหนังสือ

คำนำเนื้อหาของบทแนะนำหนังสือแบบวิชาการ จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือรวมทั้งผู้แต่งค่อนข้างละเอียด โดยอาจเริ่มจากการแนะนำผู้เขียนซึ่งอาจเคยเขียนหนังสืออื่นมาก่อน กล่าวถึงหนังสืออื่นในสาขาเดียวกัน ให้สาระสำคัญหรือลักษณะเด่นของหนังสือ ชี้ให้เห็นข้อดี-ข้อเสียของหนังสือ ทศกัณฐ์ของผู้แต่ง พร้อมกันนั้นอาจให้ตัวอย่างบางตอน พร้อมทั้งประเมินค่าหนังสือด้วย กล่าวได้ว่าเนื้อหาจะมีลักษณะเป็นบทแนะนำประเภทวิจารณ์

(critical review)

ภาษาที่ใช้จะเป็นภาษามาตรฐานหรือทางการ ไม่ใช่ภาษาพูดหรือภาษาสะแลงหรือบทสนทนา บทแนะนำหนังสือแบบนี้มักต้องอาศัยหลักวิชาหรือความรู้เกี่ยวกับสาขาวิชาของหนังสือที่แนะนำ ผู้เขียนมักเป็นนักวิชาการหรือผู้สนใจในสาขาวิชานั้น ความยาวของบทแนะนำแบบวิชาการจะมากกว่าบทแนะนำหนังสือแบบอื่น ๆ และส่วนใหญ่มักตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ

ข) บทแนะนำหนังสือแบบกึ่งวิชาการ บทแนะนำหนังสือแบบกึ่งวิชาการมีหลายลักษณะ การให้ข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือที่แนะนำอาจไม่มีรูปแบบการให้ข้อมูล (format) ในตอนเริ่มต้นบทแนะนำหนังสืออย่างใดในบทแนะนำแบบวิชาการ แบบกึ่งวิชาการมักมีขนาดสั้นกว่าบทแนะนำหนังสือแบบวิชาการ ภาษาที่ใช้จะเป็นภาษาไม่เป็นทางการ เช่น มีภาษาพูดหรือบทสนทนาแทรก บางครั้งใช้ภาษาสะแลงเพื่อให้เกิดความเป็นกันเองกับผู้อ่าน เนื้อหาอาจเป็นทั้งแบบให้ข้อมูลหรือแบบวิจารณ์ก็ได้ บทแนะนำหนังสือในวารสารประเภทหนังสือพิมพ์ นิตยสาร มักเป็นบทแนะนำหนังสือประเภทนี้

ค) บทแจ้งข่าวหนังสือ (book report) อันที่จริงบทแจ้งข่าวหนังสือไม่ใช่บทแนะนำหนังสือตามความหมายที่แท้จริง เพราะเป็นเพียงการบอกให้ผู้อ่านทราบว่าหนังสืออะไรที่พิมพ์ออกมาใหม่บ้าง ผู้เขียนจะให้เพียงข้อมูลสั้น ๆ เช่น ชื่อผู้แต่ง ชื่อหนังสือ สำนักพิมพ์ และราคา ส่วนใหญ่เป็นหนังสือที่สำนักพิมพ์ส่งไปให้ผู้ควบคุมคอลัมน์แนะนำหนังสือ นอกจากนี้บทแจ้งข่าวหนังสือส่วนมากจะมีลักษณะเหมือนโฆษณาหนังสือของสำนักพิมพ์ หรือสนับสนุนนักเขียนที่ผู้เขียนคอลัมน์สนับสนุนหรือนิยมชมชอบ

2.4.3 จำแนกตามเวลาที่ตีพิมพ์บทแนะนำหนังสือ

บทแนะนำหนังสืออาจแบ่งประเภทตามระยะเวลาที่ตีพิมพ์เผยแพร่ได้เป็น 2 ประเภท คือ

ก) บทแนะนำหนังสือที่ตีพิมพ์เผยแพร่หลังจากหนังสือวางตลาดแล้ว (Post-ratal review) หมายถึงบทแนะนำหนังสือที่แนะนำหนังสือที่ตีพิมพ์เผยแพร่หรือวางตลาดแล้ว โดยแนะนำในระยะเวลาที่เริ่มออกใหม่ คุณค่าของบทแนะนำหนังสือประเภทนี้อยู่ที่ความรวดเร็วในการแนะนำหนังสือใหม่ให้ผู้อ่านรู้จักได้อย่างทันท่วงที อย่างไรก็ตามหนังสือประเภทบันเทิงคดีหรือหนังสือทั่วไปมักจะได้รับการแนะนำเร็วกว่าหนังสือประเภทวิชาการ หนังสือประเภทวิชาการมักจะได้รับการแนะนำช้ากว่าหนังสือประเภทอื่น ๆ บางครั้งแนะนำหลังจากวางตลาดแล้ว 1 - 2 ปี ทั้งนี้เพราะบทแนะนำหนังสือวิชาการมักตีพิมพ์ในวารสารวิชาการซึ่งนาน ๆ จะออกสักครั้ง หรืออาจเป็นเพราะการแนะนำหนังสือประเภทวิชาการต้องใช้เวลาในการอ่านมากกว่าหนังสือทั่วไปด้วย

บทแนะนำหนังสือที่ดีพิมพ์ในวารสารของไทยแทบทั้งหมดเป็นบทแนะนำประเภทนี้

ข) บทแนะนำหนังสือที่แนะนำหนังสือซึ่งยังไม่ได้ตีพิมพ์เผยแพร่ (Pre-ratal review) บทแนะนำหนังสือประเภทนี้มีน้อย ส่วนมากมักแนะนำหนังสือที่อยู่ระหว่างการตีพิมพ์และมีกำหนดจะวางตลาดในระยะ 1 - 2 เดือนข้างหน้า สำนักพิมพ์มักเป็นผู้แนะนำหนังสือเพื่อประโยชน์ในการขาย วารสารไทยบางฉบับมีบทแนะนำหนังสือประเภทนี้ เช่น สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ เป็นต้น

2.5 บทแนะนำหนังสือที่ดี

บทแนะนำหนังสือที่ดี ตามทัศนะของเฮเลน เฮนส์ (Helen Haines) มีลักษณะดังนี้¹

1. มีแบบแผนการเขียนดี แสดงความคิดเห็นด้วยท่วงทำนองเขียนเรียบง่าย และมีประสิทธิภาพ
2. เป็นการแนะนำที่เชื่อถือได้ ผู้แนะนำควรอ่านหนังสือที่แนะนำจริง ๆ และมีความรู้ในสาขาวิชาของหนังสือที่แนะนำ
3. มีการเปรียบเทียบอย่างรอบคอบกับหนังสืออื่นในประเภทหรือสาขาเดียวกัน
4. การแนะนำควรให้ข้อสรุปอย่างกว้าง ๆ และสามารถกล่าวถึงสาระสำคัญของหนังสือ การประเมินค่าควรพิจารณาความน่าเชื่อถือ ขอบเขต รูปแบบ ภาษาและคุณค่าทางวรรณกรรม
5. ตัดสินโดยเที่ยงธรรม ปราศจากความลำเอียงหรืออคติ

ส่วน แฟรงค์ เอ็ม. การ์ดเนอร์ (Frank M. Gardner) มีความเห็นว่าบทแนะนำหนังสือที่ดีขึ้นอยู่กับลักษณะต่าง ๆ คือ

¹ Haines, Living With Books : The Art of Book Selection, pp. 107-108.

1. การเลือกแนะนำ (selection)
2. ความถูกต้องของการแนะนำ (accuracy)
3. ความฉับไวในการแนะนำหนังสือออกใหม่ (promptness)
4. ความกระชับในการเขียน (brevity)
5. คุณค่าของหนังสือที่แนะนำ¹ (value)

แนวทางในการประเมินค่าหนังสือแนะนำหนังสืออาจพิจารณาจากด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ขอบเขต (Scope) ในแต่ละเดือนแต่ละปีมีหนังสือที่พิมพ์เป็นจำนวนมาก และมีเนื้อหาต่าง ๆ กันไป จึงต้องพิจารณาว่าการแนะนำหนังสือในวารสารนั้น ๆ สามารถเลือกแนะนำหนังสือได้กว้างขวางเพียงไร หนังสือที่น่าสนใจและมีคุณค่าได้รับการแนะนำหรือไม่ หนังสือที่ได้รับการตีพิมพ์ทั้งหมดได้รับคัดเลือกมาเพื่อแนะนำมาน้อยเพียงไร การพิจารณาขอบเขตนี้ไม่ได้พิจารณาแต่เพียงว่าหนังสือใดที่ได้รับการแนะนำเท่านั้น แต่ยังพิจารณาว่ามีหนังสืออื่น ๆ อะไรอีกบ้างที่ไม่ได้นำมาแนะนำ

2. เวลา (Timeliness) พิจารณาวามทแนะนำหนังสือที่พิมพ์ก่อนหรือหลังหนังสือออกเผยแพร่ บทแนะนำหนังสือแนะนำหนังสือที่พิมพ์มานานน้อยเพียงไร หนังสือบางเรื่องแนะนำรีบแนะนำ แต่บางเรื่องบางประเภทอาจเก็บไว้นานกว่าจะนำมาแนะนำ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสื่อที่ตีพิมพ์บทแนะนำหนังสือว่าเป็นประเภทใด หากเป็นหนังสือพิมพ์หรือนิตยสารรายสัปดาห์จะเลือกแนะนำหนังสือที่ได้รับความนิยมและแนะนำอย่างรวดเร็ว หลังหนังสือตีพิมพ์เผยแพร่ โดยทั่วไปแล้วหนังสือวิชาการจะได้รับการแนะนำหลังจากที่ตีพิมพ์แล้วเป็นเวลานาน

3. ผู้แนะนำ (Reviewers) โดยทั่วไปบทแนะนำหนังสือควรบอกชื่อผู้แนะนำไว้ตอนท้าย ชื่อผู้แนะนำสามารถเป็นแนวประกอบการพิจารณาว่าผู้แนะนำมีคุณสมบัติพอที่จะประเมินค่าหนังสือได้อย่างเป็นกลางหรือควยความน่าเชื่อถือหรือไม่ เขาเขียนบทแนะนำได้ดีเพียงไร ผู้แนะนำอาจแบ่งได้เป็น 3 พวกคือ บรรณารักษ์หรือครู ผู้แนะนำหนังสือให้สื่อมวลชนต่าง ๆ และนักวิชาการซึ่งเขียนบทแนะนำลงในวารสารวิชาการหรือวารสารวิชาชีพ

¹ Frank M. Gardner, "Book Reviewing : Notes by a librarian," Library Association Record, 40 (April, 1978), pp. 158-160.

4. การเสนอขอคิดเห็น (Recommendations) ควรคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่อาจทำให้การให้ขอคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือขาดความเป็นธรรม เช่น ผู้แนะนำเป็นเพื่อน กับนักเขียนหนังสือที่แนะนำ ผู้แนะนำเห็นอกเห็นใจผู้ที่กล้าเขียนงานออกมา ผู้แนะนำคิดว่าวันข้างหน้านักเขียนนั้นจะได้รับความนิยมหรือสำนักพิมพ์ที่พิมพ์หนังสือเล่มนั้นทำให้เกิดความลำเอียง

5. การเปรียบเทียบ (Comparison) บทแนะนำหนังสือที่ดีควรมีการเปรียบเทียบหนังสือที่แนะนำกับหนังสืออื่นในประเภทหรือสาขาเดียวกันแล้วเสนอแนะว่าควรอ่านหรือควรซื้อหรือไม่

6. รูปแบบ (Format) ของหนังสือ บทแนะนำหนังสือพิจารณากรณีบรรณานุกรม หรือการเรียงลำดับเนื้อหาหรือไม่ เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป บทแนะนำหนังสือที่ดีควรมีประโยชน์ต่อผู้อ่านทั้งผู้อ่านทั่วไปและผู้อ่านเฉพาะอาชีพ เช่น บรรณารักษ์ ซึ่งต้องไขว่คว้าหาหนังสือเป็นเครื่องมือในการเลือกซื้อหนังสือออกใหม่ เนื้อหาของบทแนะนำหนังสือที่ดี ควรมีทั้งส่วนที่เป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือและการประเมินค่า ด้วยวิธีการเขียนที่กระชับ เรียบง่าย มีความเที่ยงธรรม นอกจากนี้ความรวดเร็วในการแนะนำหนังสือออกใหม่ก็เป็นลักษณะสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ทำให้บทแนะนำหนังสือนั้น ๆ มีคุณค่ามากยิ่งขึ้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทแนะนำหนังสือในวารสารไทย

วารสารที่มีบทแนะนำหนังสือจำแนกได้ 4 ประเภท คือ วารสารวิชาการ (Subject journal) วารสารทั่วไปหรือนิตยสาร (General journal/magazine) วารสารแนะนำหนังสือ (Reviewing periodical) และวารสารดัชนีบทแนะนำหนังสือ (Review indexing periodical)¹

สิ่งพิมพ์แต่ละประเภทที่กล่าวข้างต้นนี้มีลักษณะดังนี้

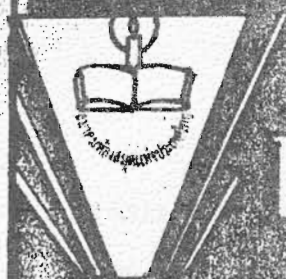
วารสารวิชาการ (Subject journal) คือวารสารที่จัดทำโดยสถาบัน องค์การหรือหน่วยงานทางวิชาการ ตีพิมพ์ข่าว บทความ และรายงานกิจกรรมในวิทยาการสาขาใดสาขาหนึ่ง ส่วนมากออกเป็นรายเดือนถึง 3 เดือน วารสารประเภทนี้แนะนำหนังสือวิชาการในแนวเดียวกับขอบเขตเนื้อหาของวารสารนั้นเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นเฉพาะการแนะนำหนังสือวารสารวิชาการคานบรรณารักษศาสตร์ ซึ่งแนะนำหนังสือหลายประเภททุกแขนงวิชา

บทแนะนำในวารสารวิชาการอาจเขียนโดยเจ้าหน้าที่ในกองบรรณาธิการ หรือนักวิชาการในสาขาวิชา จึงมักมีลักษณะเป็นเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ และให้รายละเอียดต่าง ๆ ซึ่งมีประโยชน์ในการเลือกหนังสือ และมีความน่าเชื่อถือมากกว่าบทแนะนำหนังสือในวารสารทั่วไป ตัวอย่างวารสารวิชาการของไทยที่มีคอลัมน์แนะนำหนังสือสม่ำเสมอ เช่น คุรุปริทัศน์ กุศุพาท ศิลปากร และวารสารหอสมุดแห่งชาติ เป็นต้น

วารสารทั่วไปหรือนิตยสาร (General journal/magazine) การแนะนำหนังสือในนิตยสารนี้ส่วนใหญ่มุ่งหมายเพื่อเสนอคอลัมน์ที่มีสาระ ให้ความรู้แก่ผู้อ่าน หนังสือ

¹M.M. Job, Theory of Book Selection, p.p., 127-129.

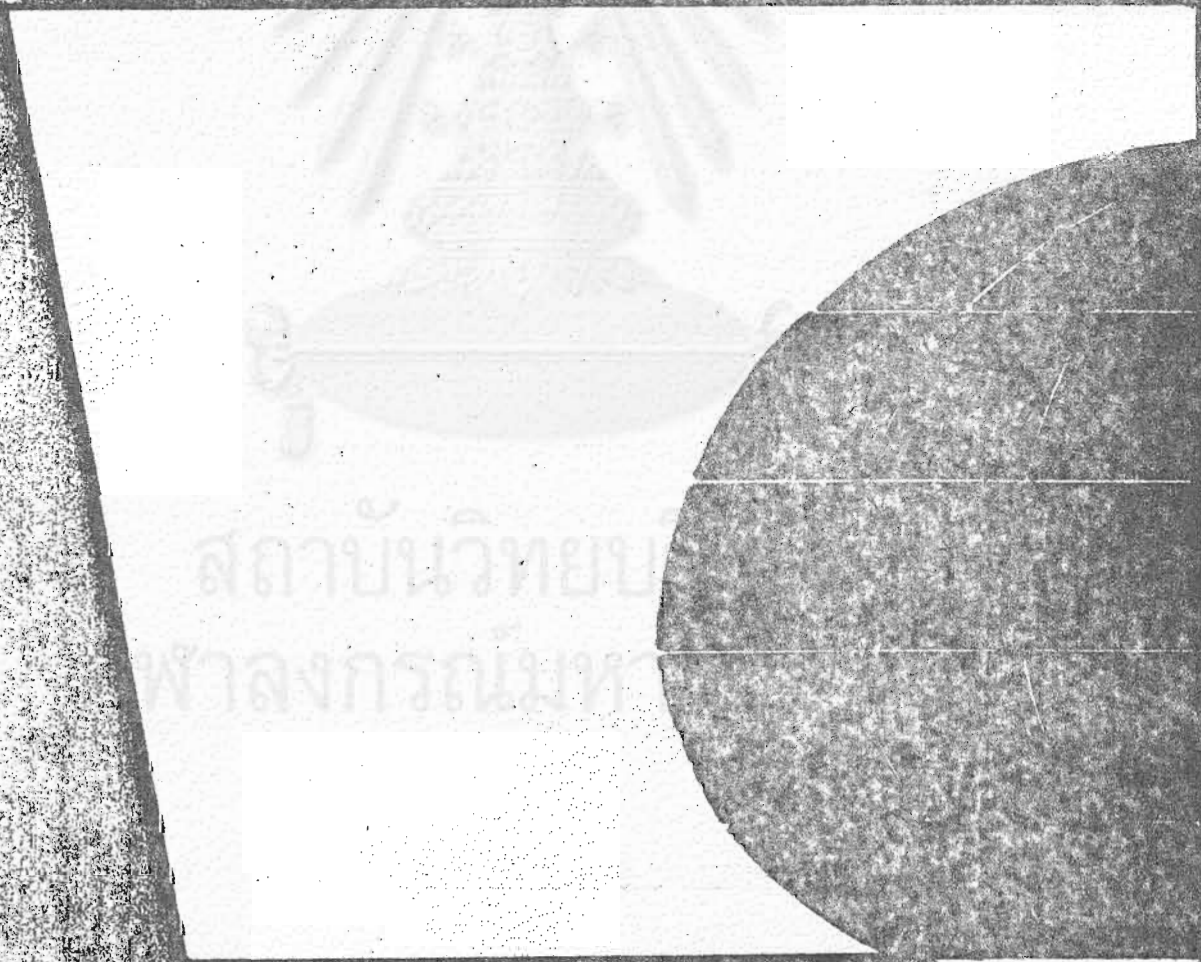

บรรณพิภพ

รวมรายชื่อหนังสือที่ตีพิมพ์ในประเทศไทย

THE WORLD of BOOKS

BOOKS CURRENTLY PUBLISHED IN THAILAND

สถาบันวิทยุ
พาลงกรณ์มห

ที่แนะนำส่วนใหญ่ เป็นหนังสือใหม่ที่คาดว่าจะเป็นที่สนใจของผู้อ่านวารสารฉบับนั้น ๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นบันเทิงคดี ลักษณะการแนะนำมักเป็นการเสนอสาระและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือด้วยวิธีการเขียนแบบการสนทนา ตัวอย่างสิ่งพิมพ์ประเภทนี้ของไทย เช่น บางกอกกรีกเคอร์ และฟ้าเมืองไทย เป็นต้น

วารสารแนะนำหนังสือ (Reviewing periodicals) สิ่งพิมพ์ประเภทนี้มีเนื้อหาเป็นการแนะนำหนังสือโดยตลอด หนังสือที่แนะนำอาจมีทุกประเภททุกแขนงวิชา หรือจำกัดเฉพาะสาขาใดสาขาหนึ่งตามขอบเขตที่กำหนด ลักษณะการแนะนำมีแบบแผนที่แน่นอน ใช้สำนวนภาษาแบบภาษาเขียนทางการ มีการจัดเนื้อหาให้ใช้สะดวกด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น จัดแบ่งเป็นหมวดหมู่ เรียงตามลำดับอักษรชื่อต่าง ๆ หรือมีบรรณนิช้วยค้น วารสารแนะนำหนังสือนี้เคยมีการจัดพิมพ์ขึ้นในประเทศไทยฉบับหนึ่งคือ "บรรณพิภพ" โดยสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ตัวอย่างของต่างประเทศที่เป็นที่รู้จักกันแพร่หลาย เช่น Book List และ Choice ของสมาคมห้องสมุดอเมริกัน และ New York Times Book Review ของสำนักพิมพ์ New York Times ซึ่งแนะนำหนังสือทุกประเภท ทุกแขนงวิชา ASLIB Book List ของสมาคมห้องสมุดเฉพาะแห่งสหรัฐอเมริกา ซึ่งแนะนำหนังสือสำหรับห้องสมุดเฉพาะ และ Bestsellers ของ North American Publishing Company แนะนำเฉพาะหนังสือที่ขายดีในสหรัฐอเมริกาในรอบเดือน เป็นต้น

วารสารดัชนีบทแนะนำหนังสือ (Review Indexing Periodicals) หมายถึงวารสารซึ่งมีเนื้อหาเป็นการรวบรวมบทแนะนำหนังสือจากวารสารแนะนำหนังสือและวารสารต่าง ๆ จัดเป็นหมวดหมู่ด้วยระบบใดระบบหนึ่ง หนังสือแต่ละเรื่องที่มีรายชื่อในวารสารประเภทนี้จะมีบทแนะนำต่าง ๆ ซึ่งให้ข้อคิดเห็นทั้งด้านดีและไม่ดีของหนังสือตามที่มีผู้แนะนำไว้ วารสารประเภทนี้จึงเป็นประโยชน์แกผู้อ่านและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องหนังสือในการพิจารณาเลือกหนังสือเป็นอย่างยิ่ง ตัวอย่างของต่างประเทศฉบับที่แพร่หลาย เช่น Book Review ของสำนักพิมพ์ R.R. Bowker และ Book Review Digest ของสำนักพิมพ์ H.W. Wilson ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นต้น ส่วนในประเทศไทยนั้น

ยังไม่มีการจัดทำสิ่งพิมพ์ประเภทนี้

เมื่อพิจารณาถึงลักษณะของวารสารไทยที่มีคอลัมน์แนะนำหนังสือตามลักษณะของวารสารที่มีบทแนะนำหนังสือ 4 ประเภทนี้ ปรากฏว่ามีวารสารเพียง 2 ประเภทที่มีบทแนะนำหนังสือได้แก่ วารสารวิชาการและวารสารทั่วไป

การแนะนำหนังสือในวารสารและนิตยสารไทย แม้จะมีมาเป็นเวลานานแล้ว แต่ยังมีไม่มากนัก และขาดความสม่ำเสมอ การสำรวจวารสารและนิตยสารที่พิมพ์เผยแพร่ในประเทศไทยระหว่าง พ.ศ. 2521 ถึง พ.ศ. 2523 ซึ่งมีอยู่ในหอสมุดแห่งชาติและหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานคร พบว่ามีวารสารที่มีคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ 61 ชื่อ (Titles) จากวารสารที่สำรวจทั้งหมด 443 ชื่อ¹ คิดเป็นร้อยละ 13.76 ของวารสารที่สำรวจ

การพิจารณาตามประเภทของวารสาร ปรากฏว่าวารสารที่มีคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ 61 ชื่อนี้เป็นวารสารวิชาการ 38 ชื่อ (ร้อยละ 10.9 ของวารสารวิชาการที่สำรวจ) และวารสารทั่วไป 23 ชื่อ (ร้อยละ 24.7 ของวารสารทั่วไปที่สำรวจ) วารสารทั่วไปจึงมีคอลัมน์แนะนำหนังสือและวิจารณ์หนังสือในอัตราที่สูงกว่าวารสารวิชาการมาก

เมื่อแยกคอลัมน์แนะนำหนังสือกับคอลัมน์วิจารณ์หนังสือออกจากกัน ปรากฏว่าวารสารที่มีคอลัมน์แนะนำหนังสือมี 41 ชื่อ เป็นวารสารวิชาการ 24 ชื่อ และวารสารทั่วไป 19 ชื่อ วารสารที่มีคอลัมน์วิจารณ์หนังสือมี 17 ชื่อ เป็นวารสารวิชาการ 16 ชื่อและวารสารทั่วไป 1 ชื่อ และวารสารที่มีทั้งคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ 3 ชื่อ เป็นวารสารวิชาการทั้งสิ้น จึงแสดงว่าคอลัมน์แนะนำหนังสือส่วนใหญ่มีอยู่ในวารสารทั่วไป ส่วนคอลัมน์วิจารณ์หนังสือมีอยู่ในวารสารวิชาการเป็นส่วนใหญ่ วารสารทั่วไปเพียงชื่อเดียวที่มีคอลัมน์วิจารณ์หนังสือคือ โลกหนังสือ

¹วารสาร 443 ชื่อนี้เป็นวารสารวิชาการ 350 ชื่อ และวารสารทั่วไป 93 ชื่อ.

ผลการวิเคราะห์บทแนะนำหนังสือในวารสารไทย

ลักษณะการแนะนำหนังสือในวารสารไทยระหว่าง พ.ศ. 2521 ถึง พ.ศ. 2523 ประมวลจากผลการวิเคราะห์บทแนะนำหนังสือจากวารสารซึ่งมีคอลัมน์แนะนำหนังสือเป็นประจำ และผู้วิจัยสามารถรวบรวมข้อมูลบทแนะนำหนังสือจากวารสารแต่ละชื่อได้มากกว่าครึ่งของบทแนะนำหนังสือที่มีอยู่ ซึ่งมีวารสารทั้งสิ้น 26 ชื่อ เป็นวารสารทั่วไป 14 ชื่อ ได้แก่ ชาวไทยนิกร ชัยพฤกษ์ ชาวกรุง ชุบเปอร์โซนิค นิตินักศึกษา บางกอกรีดเคอร์ บ้านฟ้าเมืองไทย แม่และเด็ก โลกหนังสือ โลกใหม่ (มาตุภูมิ) เศรษฐกิจ (การเมืองและวัฒนธรรม) สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ สุภาพบุรุษประชามิตร และวารสารวิชาการ 12 ชื่อ ได้แก่ วารสารสำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยขอนแก่น วารสารสำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยรามคำแหง วารสารสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ วารสารหอสมุดแห่งชาติ คุรุปริทัศน์ จุดสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ โคมทัศน์ บรรณสารนิทัศน์ ลานจันทร์ วารสารข้าราชการ วิทยสาร และศิลปากร

บทแนะนำหนังสือที่นำมาวิเคราะห์มีทั้งสิ้น 4,138 บท เป็นบทแนะนำหนังสือจากวารสารวิชาการ 1,337 บท และจากวารสารทั่วไป 2,801 บท การวิเคราะห์ข้อมูลจากบทแนะนำหนังสือในวารสารไทยตามขอบเขตดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้สรุปไว้ใน 3 หัวข้อใหญ่ คือ

- 3.1 คอลัมน์แนะนำหนังสือ
  - 3.2 หนังสือที่ได้รับการแนะนำ
  - 3.3 การให้ข้อมูลในบทแนะนำหนังสือ
- 3.1 คอลัมน์แนะนำหนังสือ

การแนะนำหนังสือในวารสารไทยมีลักษณะต่าง ๆ ตามประเภทและแนวเรื่องของวารสาร และนโยบายในการแนะนำหนังสือของผู้จัดทำวารสารและผู้แนะนำหนังสือ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

ก) แบบวิชาการ หมายถึงบทแนะนำที่ให้ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหนังสือที่แนะนำอย่างครบถ้วน ให้ข้อมูลด้านสรุปเรื่องหรือสาระสำคัญของหนังสือโดยละเอียด อาจมีข้อคิดเห็นเชิงประเมินค่าหนังสือ และเสนอข้อมูลต่าง ๆ ด้วยสำนวนภาษาเขียนแบบทางการ

ข) แบบกึ่งวิชาการ บทแนะนำหนังสือประเภทนี้อาจให้ข้อมูลทางบรรณานุกรมไม่ครบถ้วน มีข้อสรุปเรื่องหรือสาระสำคัญของหนังสือโดยสังเขป และข้อคิดเห็นทั่วไปของผู้แนะนำหนังสือ สำนวนภาษาในการแนะนำมี 2 แบบคือภาษาเขียนแบบทางการ และภาษาแบบการสนทนา

ค) แบบแจ้งข่าวหนังสือ คือบทแนะนำในลักษณะวิเคราะห์สภาพวงการประพันธ์และตลาดหนังสือในประเทศไทย โดยกล่าวถึงหนังสือที่น่าสนใจประกอบและให้ข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือเพียงเล็กน้อย ส่วนใหญ่จะบอกเพียงชื่อผู้แต่งและชื่อเรื่อง

ลักษณะของบทแนะนำหนังสือในวารสารไทยสรุปตามประเภทวารสารที่ครอบคลุมในการวิจัยมีดังนี้¹

3.1.1 การแนะนำหนังสือในวารสารวิชาการ

การแนะนำหนังสือในวารสารประเภทนี้ ส่วนมากให้รายละเอียดมากกว่าในวารสารทั่วไป วารสารวิชาการส่วนใหญ่มีแบบแผนการแนะนำหนังสือซึ่งยึดถือเป็นแนวในการแนะนำหนังสือในวารสารนั้น ๆ การให้ข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือจะเริ่มด้วยข้อมูลทางบรรณานุกรมแล้วสรุปเรื่องหรือสาระสำคัญของหนังสือ และอาจมีข้อคิดเห็นประกอบในการแนะนำหนังสือบางเรื่อง คอสมันแนะนำหนังสือในวารสารวิชาการอาจเขียนโดยผู้แนะนำซึ่งเป็นนักวิชาการเพียงคนเดียว หรือ เป็นข้อเขียนของนักวิชาการหลายคน ซึ่งไม่ว่าจะเป็นลักษณะใดจะบอกชื่อผู้แนะนำเสมอ วารสารวิชาการที่คัดเลือกเป็นประชากรในการวิจัยนี้เป็นวารสารที่มีคอสมันแนะนำหนังสือ ซึ่งแนะนำหนังสือหลายประเภท หลายหมวดวิชา หนังสือที่ได้รับการแนะนำจึงมีทั้งบันเทิงคดี สารคดีและวิชาการหมวดต่าง ๆ

¹ ตัวอย่างการแนะนำหนังสือทั้ง 3 แบบนี้อยู่ในภาคผนวก.

ตารางที่ 1 ลักษณะคอดัมนั้แนะนำหนังสือในวารสารวิชาการ

ลักษณะ คอดัมนั้ ชื่อ วารสาร	สารคดี/วิชาการ					บันเทิงคดี					ขนาดคอดัมนั้			ผู้แนะนำ	
	รูปแบบการแนะนำ			จำนวนภาษา		รูปแบบการแนะนำ			จำนวนภาษา		ความยาว		จำนวน บท แนะนำ	นาม จริง	นาม แฝง
	วิชาการ	กึ่ง วิชาการ	แจ้ง ขาว	ภาษา เขียน	ภาษา พูด	วิชา การ	กึ่ง วิชาการ	แจ้ง ขาว	ภาษา เขียน	ภาษา พูด	1-2 หน้า	เกิน2 หน้า			
วารสารฯ ขอนแก่น	X	X		X	X		X		X	X		X	4-10	-	-
วารสารฯ เชียงใหม่	X			X		X			X			X	18-40		
วารสารฯ รามคำแหง	X			X		มีการแนะนำเพียง 1 บท จึงไม่วิเคราะห์						X	15-20	X	X
วารสารฯ หอสมุดแห่งชาติ	X			X					X		X			X	5-10
คุรุปริทัศน์		X		X			X	X	X	X		X	5	X	X
จุดสารสังคม โคมทัศน์		X		X	X		X		X	X		X	4-7	X	X
โคมทัศน์	X	X		X			X		X			X	10-15		X
บรรณสารนิทัศน์		X		X			X		X			X		X	
ลานจันทร์	X	X		X			X	X	X			X	3-5	X	
วารสาร ข้าราชการ		X		X	X		X		X	X	X	X	1		X
วิทยาสาร		X		X	X		X	X	X	X	X	X	1	X	X
ศิลปากร		X		X		(ไม่มีบทแนะนำบันเทิงคดี)					X	1.5	X		
รวม	6	9	-	12	4	2	8	3	10	4	2	12	1-40	8	6

คอดัมนั้แนะนำหนังสือในวารสารวิชาการส่วนมากมีความยาวมากกว่า 2 หน้า และแนะนำหนังสือครั้งละระหว่าง 1 ถึง 40 เล่ม ผู้แนะนำในนามจริงและนามแฝงในสัดส่วนใกล้เคียงกัน การแนะนำหนังสือสารคดีและวิชาการกับบันเทิงคดีมีลักษณะแตกต่างกันบ้าง คือ บทแนะนำสารคดีและวิชาการส่วนมากเป็นแบบกึ่งวิชาการ และมีบางส่วนเป็นแบบวิชาการ ไม่มีแบบแจ้งขาว หนังสือคู่มือ การแนะนำหนังสือบันเทิงคดีส่วนใหญ่ก็เป็นแบบกึ่งวิชาการ แต่ก็มีบางส่วนที่เป็นแบบวิชาการและแจ้งขาวหนังสือ จำนวนภาษาที่ใช้ในบทแนะนำหนังสือทั้งสองประเภทนี้ส่วนใหญ่เป็นแบบภาษาเขียน

3.1.2 การแนะนำหนังสือในวารสารทั่วไป

การแนะนำหนังสือในวารสารประเภทนี้ ครอบคลุมบันเทิงคดีมากกว่าสารคดีและวิชาการ และส่วนมากเป็นการแนะนำหนังสือใหม่ที่เพิ่งออกหรือกำลังจะออก รายละเอียดในบทแนะนำหนังสือแต่ละบทแม้ในคอลัมน์เดียวกันอาจแตกต่างกันตามความสนใจของผู้แนะนำหรือความน่าสนใจของหนังสือจากทัศนะของผู้อ่าน อย่างไรก็ตามหนังสือส่วนใหญ่ที่แนะนำในวารสารทั่วไปจะมีข้อมูลเกี่ยวกับผู้แต่ง ชื่อเรื่อง สำนักพิมพ์ ราคา และข้อคิดเห็นของผู้แนะนำเกี่ยวกับหนังสือเรื่องนั้น

คอลัมน์แนะนำหนังสือในวารสารทั่วไปมีความยาวตั้งแต่ 1 - 2 หน้า และเกินกว่า 2 หน้าในจำนวนใกล้เคียงกัน และจำนวนบทแนะนำหนังสือในแต่ละคอลัมน์มีระหว่าง 1 ถึง 57 บท ผู้แนะนำใช้นามแฝงในการแนะนำเกือบทุกคอลัมน์ การแนะนำหนังสือสารคดีและวิชาการกับบันเทิงคดีมีแบบแผนแตกต่างกัน คอลัมน์แนะนำหนังสือในวารสารฉบับหนึ่ง ๆ อาจมีแบบแผนการแนะนำหนังสือมากกว่า 1 แบบ การแนะนำหนังสือสารคดีและวิชาการส่วนใหญ่เป็นแบบกึ่งวิชาการและมีบางส่วนเป็นแบบแจ้งข่าวหนังสือ ที่เขียนเป็นแบบวิชาการจริง ๆ มีน้อยมาก ส่วนนวนภาษาที่ใช้เป็นภาษาพูดแบบการสนทนามากกว่าภาษาเขียน สำหรับบันเทิงคดีมีการแนะนำแบบกึ่งวิชาการและแบบแจ้งข่าวหนังสือในสัดส่วนใกล้เคียงกัน ส่วนนวนภาษาก็เป็นแบบภาษาพูดมากกว่าภาษาเขียนเช่นเดียวกับการแนะนำหนังสือสารคดีและวิชาการ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 ลักษณะคอสมันแนะนำหนังสือในวารสารทั่วไป

ชื่อวารสาร	สารคดี/วิชาการ					บันเทิงคดี					ขนาดคอสมัน		ผู้แนะนำ		
	รูปแบบการแนะนำ			จำนวนภาษา		รูปแบบการแนะนำ			จำนวนภาษา		ความยาว		จำนวนบทแนะนำ	นามจริง	นามแฝง
	วิชาการ	กึ่งวิชาการ	บันเทิง	ภาษาเขียน	ภาษาพูด	วิชาการ	กึ่งวิชาการ	บันเทิง	ภาษาเขียน	ภาษาพูด	1-2 หน้า	เกิน 2 หน้า			
ชาวไทยนิกร		X		X			X		X	X		X			X
ชัยพฤกษ์		X		X			X		X	X	X				X
ชาวกรุง		X			X		X			X			2-4		X
ซุเปอร์โซนิค		X			X						X		5-15		X
นิสิตนักศึกษา	X		X	X	X						X	X	1-2	-	-
บางกอกวีดีเคอร์		X	X		X						X	X	10+		X
บ้าน		X	X		X		X	X	X	X	X			X	X
ฟ้าเมืองไทย		X	X		X								5-6		X
แม่และเด็ก		X		X	X		X		X	X	X			X	
โลกหนังสือ		X	X	X	X		X	X	X		X	X	7-57	X	X
โลกใหม่ (มาตุภูมิ)		X	X	X	X		X	X	X	X	X	X			X
เศรษฐกิจ			X	X	X			X		X	X		10-15	-	-
สยามรัฐฯ		X		X	X			X	X	X	X	X	2-3		X
สุภาพบุรุษ		X	X		X		X	X		X	X	X	1-10		X
รวม	1	12	8	8	12	-	8	6	7	9	12	9		3	11

3.2 หนังสือที่ได้รับการแนะนำ

บทแนะนำหนังสือ 4,138 บท ซึ่งวิเคราะห์ในการวิจัยนี้เป็นบทแนะนำหนังสือ ส่วนใหญ่ที่มีอยู่ในวารสารไทย 26 ชื่อ ซึ่งเป็นประชากรในการวิจัย บทแนะนำหนังสือเหล่านี้เป็นตัวแทนของบทแนะนำหนังสือในช่วงเวลาที่ศึกษามีจำนวนบทแนะนำหนังสือทั้งหมด ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เพื่อทราบลักษณะและอัตราส่วนร้อยละของหนังสือที่ได้รับการแนะนำในวารสารไทย ในด้านภาษา ประเภท และหมวดวิชาของหนังสือ

3.2.1 ภาษาของหนังสือที่แนะนำ

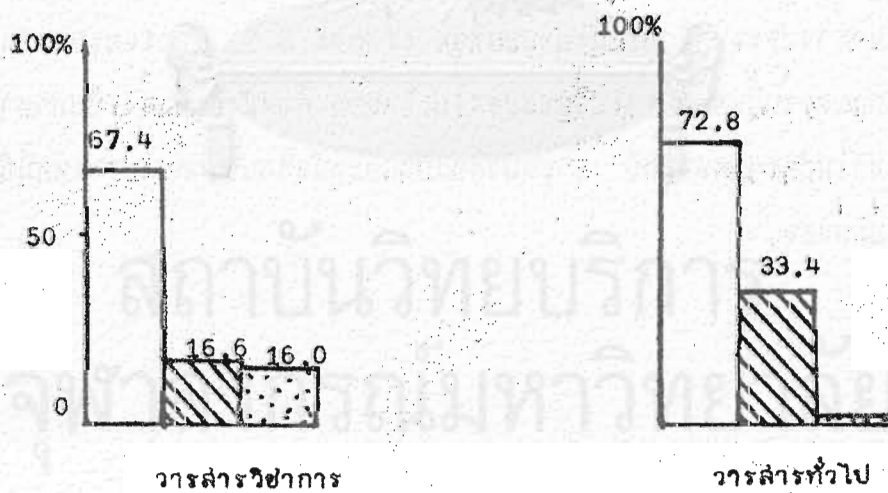
การสำรวจข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับบทแนะนำหนังสือทำให้ทราบว่า การแนะนำหนังสือในวารสารไทย นอกจากจะแนะนำหนังสือที่แต่งเป็นภาษาไทยแล้วยังมีการแนะนำหนังสือภาษาอื่นอีกด้วย ผลการวิเคราะห์มีรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ภาษาของหนังสือที่ได้รับการแนะนำ

ปี	ไทย		แปล		ต่างประเทศ		รวมทั้งหมด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
2521	884	72.3	275	22.5	63	5.2	1222	29.5
2522	1024	72.1	289	20.4	107	7.5	1420	34.3
2523	1031	68.9	353	23.6	112	7.5	1496	36.2
รวม	2939	71.0	917	22.2	282	6.8	4138	100.0

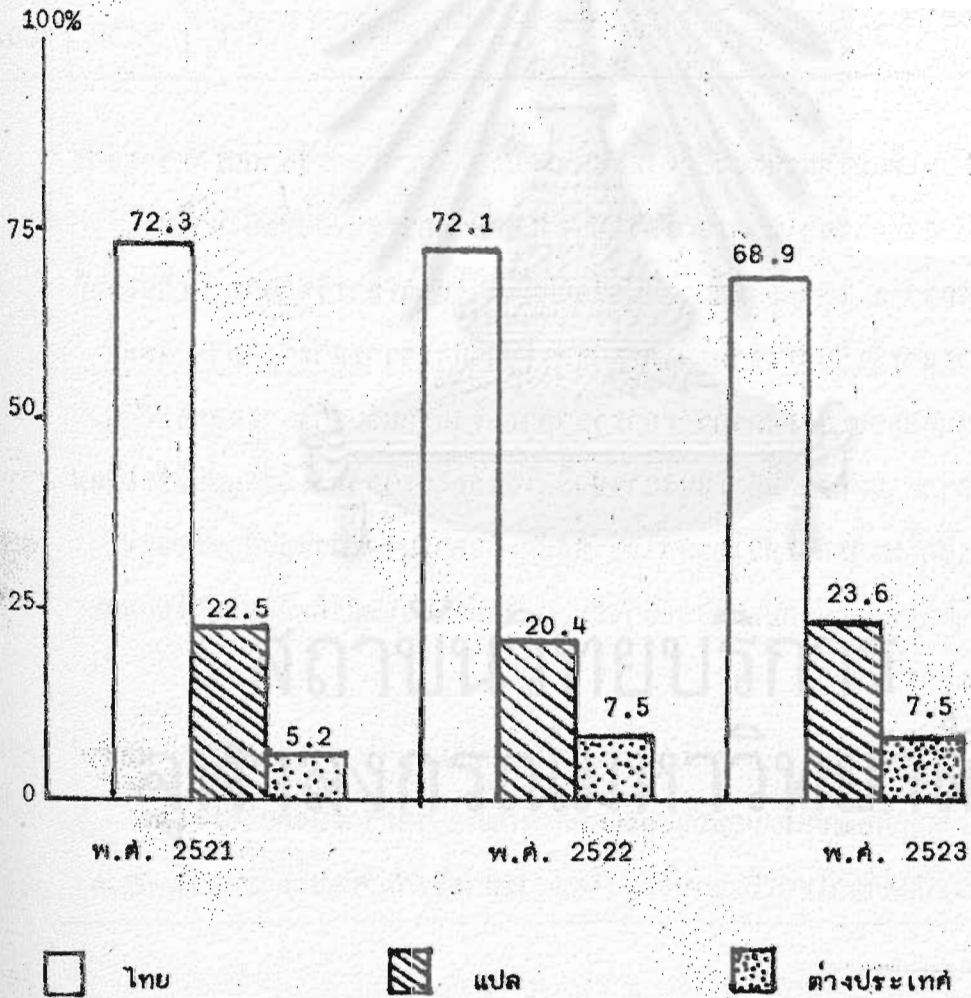
หนังสือที่ได้รับการแนะนำในวารสารไทย มีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี แต่อัตราส่วนที่ ร้อย ของหนังสือที่แนะนำไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก การเปรียบเทียบอัตราส่วนร้อยละของหนังสือตามภาษาแสดงว่าหนังสือที่แต่งเป็นภาษาไทยได้รับการแนะนำมากที่สุด (ร้อยละ 71.0 ของบทแนะนำหนังสือที่วิเคราะห์) รองลงมาคือหนังสือแปล (ร้อยละ 22.2) และหนังสือภาษาต่างประเทศมีการแนะนำน้อยที่สุด (ร้อยละ 6.8) การแนะนำหนังสือในแต่ละปีก็มีลักษณะเช่นนี้แต่มีอัตราเปลี่ยนแปลงไปเล็กน้อย คือหนังสือที่แต่งเป็นภาษาไทยได้รับการแนะนำในอัตราลดลงทุกปี ส่วนหนังสือแปลและหนังสือภาษาต่างประเทศมีอัตราการแนะนำที่ไม่แน่นอน

แผนภูมิที่ 1 ภาษาของหนังสือที่ได้รับการแนะนำ

แผนภูมิที่ 2 ภาษายกหนังสือที่แนะนำ : เปรียบเทียบ พ.ศ. 2521 - พ.ศ. 2523

ตารางที่ 4 หนังสือภาษาต่าง ๆ ที่ได้รับการแนะนำ : เปรียบเทียบระหว่างวารสารวิชาการกับวารสารทั่วไป

ประเภทวารสาร	ไทย		แปล		ต่างประเทศ		รวม		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
วารสารวิชาการ	901	67.4	222	16.6	214 ¹	16.0	1137	32.3	
วารสารทั่วไป	3038	72.8	695	33.4	68	2.4	2801	67.7	
รวม	ร้อยละ	2939	71.0	917	22.2	282	6.8	4138	100.0

การเปรียบเทียบจำนวนหนังสือที่ได้รับการแนะนำในวารสารวิชาการกับวารสารทั่วไป ปรากฏว่าหนังสือที่แนะนำในวารสารทั่วไปมีจำนวนมากกว่าหนังสือที่แนะนำในวารสารวิชาการถึงกว่า 1 เท่าของจำนวนหนังสือที่แนะนำในวารสารวิชาการ ที่เป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะวารสารที่เป็นประชากรมีวารสารทั่วไปมากกว่าวารสารวิชาการ และวารสารทั่วไปมีกำหนดออกบ่อยครั้งกว่าวารสารวิชาการ จึงมีจำนวนวารสารและคอลัมน์แนะนำหนังสือมากกว่า นอกจากนี้การแนะนำหนังสือในวารสารวิชาการมีลักษณะที่ละเอียดกว่าการแนะนำหนังสือในวารสารทั่วไปส่วนใหญ่ ซึ่งมักเป็นการแจ้งข่าวหนังสือหรือสรุปเรื่อง และเสนอข้อคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสืออย่างสั้น ๆ จึงมีจำนวนหนังสือที่แนะนำในแต่ละฉบับมากกว่าในวารสารวิชาการ

การพิจารณาเปรียบเทียบค่านาษาของหนังสือที่แนะนำในวารสารทั่วไป และวารสารวิชาการ ปรากฏลักษณะที่เหมือนกันและแตกต่างกันคือ วารสารทั้งสองประเภทแนะนำหนังสือที่แต่งเป็นภาษาไทยเป็นส่วนใหญ่ โดยวารสารวิชาการแนะนำร้อยละ 67.4

¹ การแนะนำหนังสือภาษาต่างประเทศในวารสารวิชาการมีเฉพาะในวารสารบรรณารักษศาสตร์.

และวารสารทั่วไปแนะนำร้อยละ 72.8 ของบทแนะนำหนังสือในวารสารแต่ละประเภท สำหรับอัตราส่วนร้อยละของบทแนะนำหนังสือแปลกับหนังสือภาษาต่างประเทศมีความแตกต่างกันมาก คือ หนังสือแปลมีการแนะนำในวารสารทั่วไปร้อยละ 33.4 ของบทแนะนำหนังสือในวารสารประเภทนี้ ซึ่งมากกว่าในวารสารวิชาการ ซึ่งมีเพียงร้อยละ 16.6 ส่วนการแนะนำหนังสือภาษาต่างประเทศ วารสารวิชาการมีการแนะนำในอัตราร้อยละ 16.0 ของบทแนะนำหนังสือ ซึ่งมากกว่าอัตราการแนะนำหนังสือประเภทนี้ในวารสารทั่วไป ซึ่งมีเพียงร้อยละ 2.4 ของบทแนะนำหนังสือทั้งหมดในวารสารประเภทนี้

3.2.2 ประเภทของหนังสือที่แนะนำ

การวิเคราะห์ที่คานี้ ผู้วิจัยได้จำแนกหนังสือเป็น 4 ประเภทใหญ่ ๆ ตามสาระลักษณะวิธีการเขียนและการจัดทำคือ หนังสือสารคดีและวิชาการ บันเทิงคดี หนังสือสำหรับเด็ก และวารสารการวิเคราะห์ บทแนะนำหนังสือตามประเภทเหล่านี้ มีรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5 ประเภทของหนังสือที่ได้รับการแนะนำ

ประเภทหนังสือ ที่แนะนำ ปี พ.ศ.	สารคดีและ วิชาการ		บันเทิงคดี		หนังสือ สำหรับเด็ก		วารสาร		รวม บทแนะนำ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
2521	608	49.8	449	36.7	67	5.5	98	8.0	1222	29.5
2522	706	49.7	490	34.5	135	9.5	89	6.3	1420	34.3
2523	770	51.5	475	31.8	143	9.6	108	7.2	1496	36.2
รวม	2084	50.4	1414	34.2	345	8.3	295	7.1	4138	100.0

หนังสือซึ่งได้รับการแนะนำในวารสารไทยในช่วงระยะเวลา 3 ปีที่ศึกษา ประมาณครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 50.4) เป็นประเภทสารคดี ส่วนอีกครึ่งหนึ่งเป็นหนังสือ

ประเภทอื่น ๆ ซึ่งได้แก่บันเทิงคดีร้อยละ 34.2 หนังสือสำหรับเด็กร้อยละ 8.3 และวารสารร้อยละ 7.1 ตามลำดับ ลักษณะการแนะนำหนังสือประเภทต่าง ๆ ในแต่ละปีก็มีแนวเช่นเดียวกันนี้

การวิเคราะห์เปรียบเทียบการแนะนำหนังสือแต่ละประเภทในช่วงเวลา 3 ปีปรากฏผลดังนี้

หนังสือสารคดีและวิชาการ ได้รับการแนะนำในจำนวนที่เพิ่มขึ้นทุกปี แต่อัตราส่วนไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก

บันเทิงคดี ได้รับการแนะนำลดลงทุกปี แต่อัตราการลดของแต่ละปีไม่มากนัก (ร้อยละ 2.2 และ 2.7)

หนังสือสำหรับเด็กได้รับการแนะนำมากขึ้นทุกปี แต่อัตราการเพิ่มไม่แน่นอน คือ ใน พ.ศ. 2522 เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.0 แต่ใน พ.ศ. 2523 เพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 0.1 ของบทแนะนำหนังสือที่วิเคราะห์

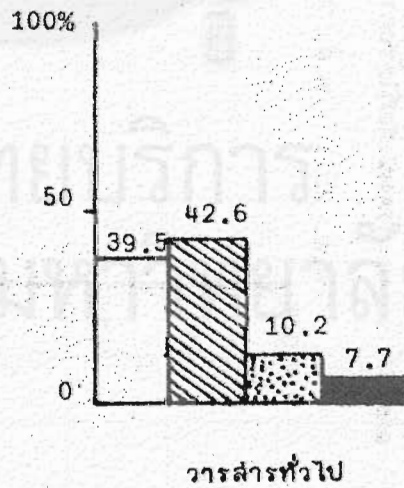
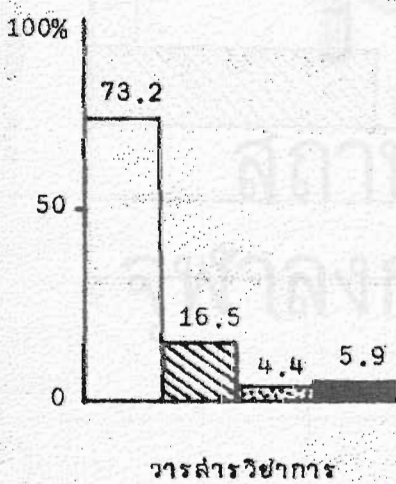
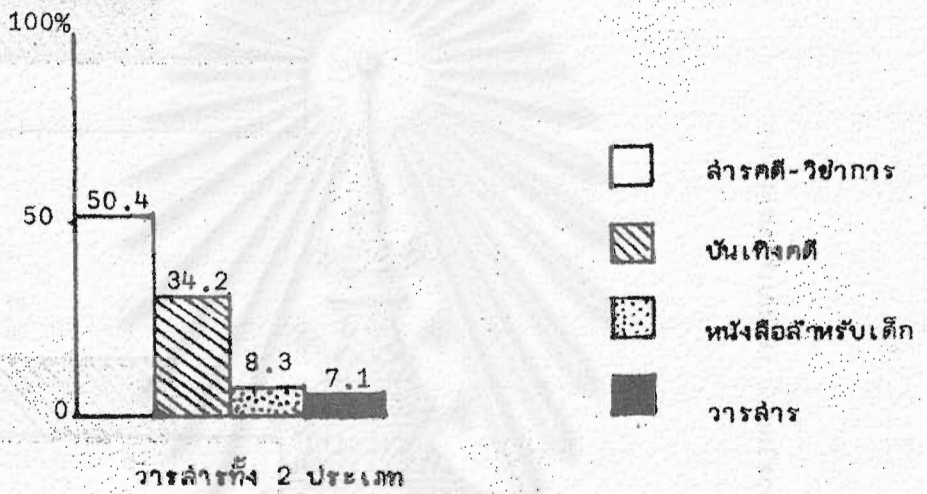
วารสารที่ได้รับการแนะนำแต่ละปีมีอัตราส่วนไม่แน่นอน คือ ใน พ.ศ. 2522 ลดลงร้อยละ 1.7 ของจำนวนบทแนะนำในรอบปี แต่ใน พ.ศ. 2523 กลับเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 0.9 ของบทแนะนำหนังสือในรอบปีนั้น

ข้อมูลข้างต้นนี้แสดงว่า ประเภทหนังสือที่ได้รับการแนะนำในวารสารไทย ในช่วง พ.ศ. 2521 ถึง พ.ศ. 2523 ยังขาดความสมดุล เนื่องจากหนังสือสารคดีและวิชาการได้รับการแนะนำมากประมาณครึ่งหนึ่งของบทแนะนำหนังสือในแต่ละปี บันเทิงคดีได้รับการแนะนำระหว่างร้อยละ 31.8 ถึงร้อยละ 36.7 ส่วนหนังสือสำหรับเด็กและวารสารได้รับการแนะนำน้อยมากเพียงระหว่างร้อยละ 5.5 ถึงร้อยละ 9.6 และระหว่างร้อยละ 6.3 ถึงร้อยละ 8.0 ของหนังสือที่ได้รับการแนะนำตามลำดับ

เมื่อเปรียบเทียบอัตราส่วนร้อยละ ของประเภทหนังสือที่ได้รับการแนะนำกับอัตราส่วนร้อยละของการผลิตหนังสือประเภทต่าง ๆ แล้ว ความไม่สมดุลของหนังสือที่ได้รับการแนะนำจะมีเพียงระหว่างหนังสือสารคดีและวิชาการกับบันเทิงคดี ทั้งนี้เพราะ

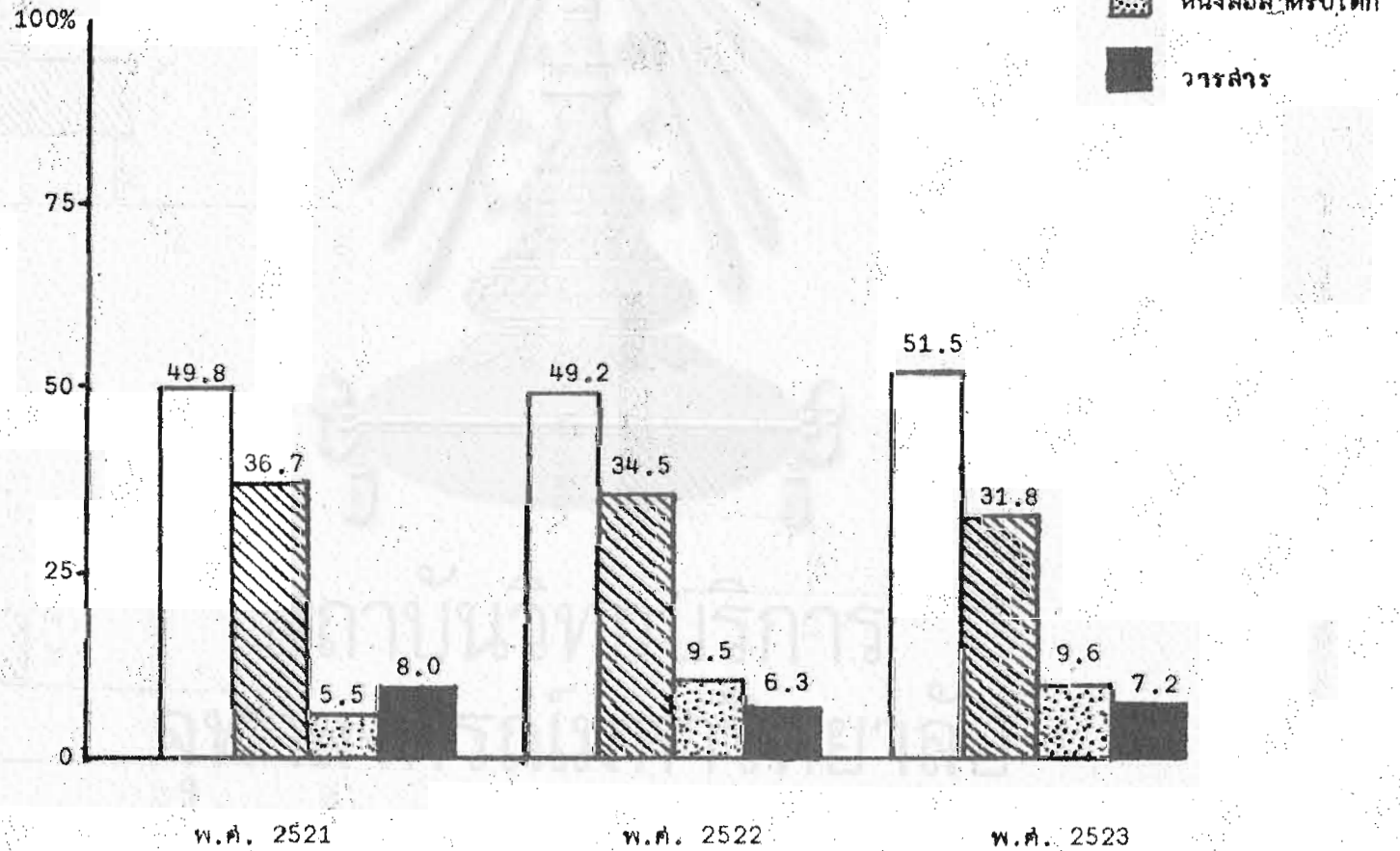
แผนภูมิที่ 3 ประเภทหนังสือที่ได้รับการแนะนำ

แผนภูมิที่ 4 ประเภทหนังสือที่ได้รับการแนะนำในวารสารไทย : เปรียบเทียบระหว่าง

พ.ศ. 2521 - พ.ศ. 2523

การพิมพ์หนังสือสารคดีและวิชาการในประเทศไทยมีน้อยกว่าหนังสือประเภทบันเทิงคดี แต่บทแนะนำหนังสือในวารสารไทยกลับมีบทแนะนำหนังสือวิชาการและสารคดีมากกว่าการแนะนำบันเทิงคดีถึงร้อยละ 16.2 ของบทแนะนำที่วิเคราะห์ความไม่สมดุลย์ของประเภทหนังสือที่ได้รับการแนะนำนี้ ก็เป็นสิ่งที่ผู้อ่าน (ผู้ตอบแบบสอบถาม) ได้แสดงความคิดเห็นไว้

การแนะนำหนังสือสำหรับเด็กและวารสาร ถึงแม้จะมีน้อยแต่ก็สอดคล้องกับข้อเท็จจริงด้านการผลิตหนังสือสองประเภทนี้ในประเทศไทย ซึ่งมีจำนวนน้อยกว่าหนังสืออีกสองประเภทที่กล่าวแล้วมาก โดยเฉพาะวารสารนั้นอาจกล่าวได้ว่าแม้จะมีอัตราการได้รับการแนะนำต่ำกว่าหนังสือทุกประเภท แต่ก็ครอบคลุมวารสารที่ออกใหม่ในแต่ละปีเกือบทั้งหมด

ความสนใจอ่านหนังสือของผู้ตอบจึงสรุปจากข้อมูลในแบบสอบถามแสดงว่าผู้ตอบสนใจอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ เรียงลำดับความสนใจจากมากไปน้อยได้แก่ สารคดี วารสาร วิชาการ บันเทิงคดีและหนังสือแปล เมื่อเปรียบเทียบข้อมูลนี้กับอัตราส่วนหนังสือประเภทต่าง ๆ ที่ได้รับการแนะนำ ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันมาก แลสัดส่วนหนังสือที่ได้รับการแนะนำก็สอดคล้องกับความสนใจอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ ของผู้อ่าน

ตารางที่ 6 ประเภทของหนังสือที่ได้รับการแนะนำ : เปรียบเทียบระหว่างวารสารวิชาการและวารสารทั่วไป

หนังสือที่ แนะนำ	สารคดีและ วิชาการ		บันเทิงคดี		หนังสือสำหรับเด็ก		วารสาร		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
วารสาร ที่แนะนำ										
วิชาการ	979	73.2	220	16.5	59	4.4	79	5.9	1337	32.3
ทั่วไป	1105	39.5	1194	42.6	286	10.2	216	7.7	2801	67.7
รวม	2084	50.4	1414	34.2	345	8.3	295	7.1	4138	100.0

การแนะนำหนังสือในวารสารวิชาการและวารสารทั่วไป มีความแตกต่างกัน ในด้านสัดส่วนของประเภทหนังสือที่แนะนำ หนังสือส่วนใหญ่ที่ได้รับการแนะนำในวารสาร วิชาการเป็นประเภทสารคดีและวิชาการ (ร้อยละ 73.2 ของหนังสือที่ได้รับการแนะนำ) หนังสือประเภทอื่น ๆ ที่แนะนำมีอัตราจากมากไปน้อยดังนี้ บันเทิงคดีร้อยละ 16.5 วารสารร้อยละ 5.9 และหนังสือสำหรับเด็กร้อยละ 4.4 ของบทแนะนำที่วิเคราะห์ วารสารทั่วไปแนะนำหนังสือประเภทสารคดีและวิชาการกับประเภทบันเทิงคดีในอัตราใกล้เคียงกัน คือร้อยละ 39.5 และ 42.6 ตามลำดับ การแนะนำหนังสือสำหรับเด็กและวารสารก็มีอัตราไม่ต่างกันนักคือร้อยละ 10.2 และร้อยละ 7.7

ข้อมูลดังกล่าวนี้ชี้ให้เห็นว่า การแนะนำหนังสือในประเทศไทยขาดความสมดุลย์ ในด้านประเภทหนังสือที่แนะนำ แต่เป็นไปในทางตรงกันข้ามกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ คือหนังสือ ประเภทสารคดีและวิชาการ ได้รับการแนะนำมากกว่าบันเทิงคดีและหนังสือประเภทอื่น นอกจากนี้การแนะนำหนังสือในวารสารทั่วไปก็มีอัตราการแนะนำหนังสือบันเทิงคดีสูงกว่า ประเภทสารคดีและวิชาการเพียงร้อยละ 3.1 ของบทแนะนำหนังสือในวารสารทั่วไปที่ วิเคราะห์ ซึ่งเป็นสิ่งยืนยันว่า การแนะนำหนังสือในวารสารไทยให้ความสำคัญแก่หนังสือ สารคดีและวิชาการพอสมควรในวารสารทั่วไป และให้ความสำคัญมากในวารสารวิชาการ

ตารางที่ 7 ประเภทของหนังสือที่ได้รับการแนะนำ : เปรียบเทียบ ระหว่างวารสารบรรณารักษศาสตร์และวารสารวิชาการอื่น ๆ

ประเภทหนังสือที่แนะนำ	สารคดีและวิชาการ		บันเทิงคดี		หนังสือสำหรับเด็ก		วารสาร		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
วารสารบรรณารักษศาสตร์	710	80.0	96	10.8	36	4.1	45	5.1	887	66.3
วารสารวิชาการอื่น ๆ	269	60.0	124	27.6	23	5.1	34	7.6	450	33.7
รวม	979	86.1	220	16.5	59	5.2	79	6.9	1337	100.0

การแนะนำหนังสือในวารสารบรรณารักษศาสตร์และวารสารวิชาการอื่น ๆ มีแนวคล้ายกันในคำประเภทของหนังสือที่แนะนำ คือมีการแนะนำสารคดีและวิชาการมากที่สุด แนะนำบันเทิงคดีเป็นจำนวนรอง และแนะนำหนังสือสำหรับเด็กและวารสารน้อย เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบอัตราการแนะนำสารคดี และวิชาการกับบันเทิงคดี ในวารสารทั้งสองประเภทพบว่าวารสารบรรณารักษศาสตร์มีอัตราการแนะนำสารคดี และวิชาการสูงกว่าวารสารวิชาการอื่น ๆ และในทางกลับกันก็มีอัตราการแนะนำบันเทิงคดีน้อยกว่าในวารสารวิชาการอื่น ๆ

ตารางที่ 8 การแนะนำบันเทิงคดี

ปี	ประเภทบันเทิงคดี	นวนิยาย		เรื่องสั้น		รวม	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
2521		243	54.1	206	45.9	449	100.0
2522		277	56.5	213	43.5	490	100.0
2523		336	70.7	139	29.3	475	100.0
	ร้อยละ	856	60.5	558	39.5	1414	100.0
รวม							

ระหว่าง พ.ศ. 2521 ถึง พ.ศ. 2523 นวนิยายได้รับการแนะนำมากกว่าเรื่องสั้น โดยมีบทแนะนำนวนิยายร้อยละ 60.5 และบทแนะนำเรื่องสั้นร้อยละ 39.5 ของบทแนะนำบันเทิงคดีในช่วงเวลาที่ศึกษา

การวิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราการแนะนำนวนิยาย และเรื่องสั้นในแต่ละปีแสดงว่าใน พ.ศ. 2521 และ 2522 มีการแนะนำนวนิยายมากกว่าเรื่องสั้นในอัตราใกล้เคียงกัน และมีลักษณะคล้ายกันทั้ง 2 ปี คือใน พ.ศ. 2521 มีการแนะนำนวนิยายร้อยละ 54.1 และ

เรื่องสั้นร้อยละ 45.9 และใน พ.ศ. 2522 มีการแนะนำนวนิยายร้อยละ 56.5 และเรื่องสั้นร้อยละ 43.5 ของการแนะนำบันเทิงคดีในแต่ละปีตามลำดับ ส่วนใน พ.ศ. 2523 อัตราการแนะนำนวนิยายและเรื่องสั้นแตกต่างกันมาก คือ มีการแนะนำนวนิยายร้อยละ 70.7 และแนะนำเรื่องสั้นร้อยละ 29.3 ของบทแนะนำบันเทิงคดีในปีนั้น

3.2.3 หมวดวิชาของหนังสือที่แนะนำ

หนังสือสารคดีและวิชาการที่แนะนำในวารสารไทยมีทุกสาขาวิชา แต่มีอัตราการแนะนำไม่สมดุลกัน การวิเคราะห์โดยจำแนกบทแนะนำหนังสือที่เป็นประชากรในการวิจัยเป็น 10 หมวดตามระบบการจัดหมู่หนังสือแบบคิวอี้พบว่า หนังสือใน 8 หมวด คือ 000, 100, 200, 400, 500, 600, 700 และ 800 มีอัตราได้รับการแนะนำระหว่างร้อยละ 1.6 ถึงร้อยละ 8.8 ของบทแนะนำที่วิเคราะห์ส่วนหนังสือหมวด 300 และ 900 ได้รับการแนะนำร้อยละ 26.8 และ 28.9 ของบทแนะนำที่วิเคราะห์ตามลำดับ

ตารางที่ 9 การแนะนำสารคดีและวิชาการ : จำแนกตามหมวดวิชา

ปี หมวดวิชา	สถิติการพิมพ์หนังสือ พ.ศ. 2520 ¹		2521		2522		2523		รวม 3 ปี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
000 ความรู้ทั่วไป	326	9.6	47	7.7	53	7.5	56	7.3	156	7.5
100 ปรัชญา	67	2.0	24	3.9	28	3.9	33	4.3	85	4.1
200 ศาสนา	232	6.8	12	2.0	30	4.2	32	4.2	74	3.5
300 สังคมศาสตร์	1495	44.1	180	29.6	206	29.1	217	28.2	603	28.9
400 ภาษาศาสตร์	280	8.3	7	1.2	13	1.8	14	1.8	34	1.6
500 วิทยาศาสตร์	145	4.3	18	3.0	29	4.1	13	1.7	60	2.9
600 วิทยาศาสตร์ประยุกต์	484	14.3	40	6.6	59	8.3	84	10.9	183	8.8
700 ศิลปกรรมและบันเทิง	96	2.8	39	6.4	65	9.2	78	10.1	182	8.7
800 วรรณกรรม	13	0.4	42	6.9	47	6.6	61	7.9	150	7.2
900 ภูมิ-ประวัติศาสตร์	252	7.4	199	32.7	179	25.2	182	23.6	560	26.8
ร้อยละของทั้งหมด	3390	100.0	608	29.1	709	34.0	770	36.9	2087	100.0
รวม										

หมวดวิชาของหนังสือที่ได้รับการแนะนำจลาคับจากมากไปน้อยได้แก่ สังคมศาสตร์ (ร้อยละ 28.9) ภูมิประวัติศาสตร์ (ร้อยละ 26.8) วิทยาศาสตร์ประยุกต์ (ร้อยละ 8.8) ศิลปกรรม (ร้อยละ 8.7) ความรู้ทั่วไป (ร้อยละ 7.5) วรรณกรรม (ร้อยละ 7.2) ปรัชญา (ร้อยละ 4.1) ศาสนา (ร้อยละ 3.5) วิทยาศาสตร์ (ร้อยละ 2.9) และภาษาศาสตร์ (ร้อยละ 1.6).

อัตราส่วนหนังสือหมวดวิชาต่าง ๆ ที่ได้รับการแนะนำในแต่ละปี ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกันนัก หมวดวิชาซึ่งได้รับการแนะนำในอัตราเพิ่มขึ้นทุกปีได้แก่ หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์และศิลปกรรม หมวดวิชาที่ได้รับการแนะนำในอัตราที่ลดลงทุกปีได้แก่ หมวดวิชาความรู้ทั่วไป สังคมศาสตร์ และภูมิ-ประวัติศาสตร์ ส่วนหมวดวิชาอื่น ๆ ได้แก่ ปรัชญา ศาสนา ภาษาศาสตร์ และวรรณกรรม ได้รับการแนะนำในอัตราที่ไม่แน่นอน

การเปรียบเทียบอัตราส่วนหนังสือหมวดวิชาต่าง ๆ ที่ได้รับการแนะนำกับที่มี การผลิตในประเทศไทยแสดงว่า การแนะนำหนังสือหมวดวิชาต่าง ๆ มีทั้งส่วนที่สอดคล้อง และแตกต่างไปจากการผลิตหนังสือ กล่าวคือ หมวดวิชาที่มีอัตราหนังสือที่แนะนำกับหนังสือ ที่ผลิตใกล้เคียงกันมี 5 หมวดวิชา ได้แก่ความรู้ทั่วไป ปรัชญา ศาสนา วิทยาศาสตร์และ วิทยาศาสตร์ประยุกต์ หมวดวิชาที่มีอัตราหนังสือที่แนะนำกับหนังสือที่ผลิตแตกต่างกันมาก ได้แก่ หมวดวิชาภาษาศาสตร์ ศิลปกรรม วรรณกรรม และภูมิ-ประวัติศาสตร์

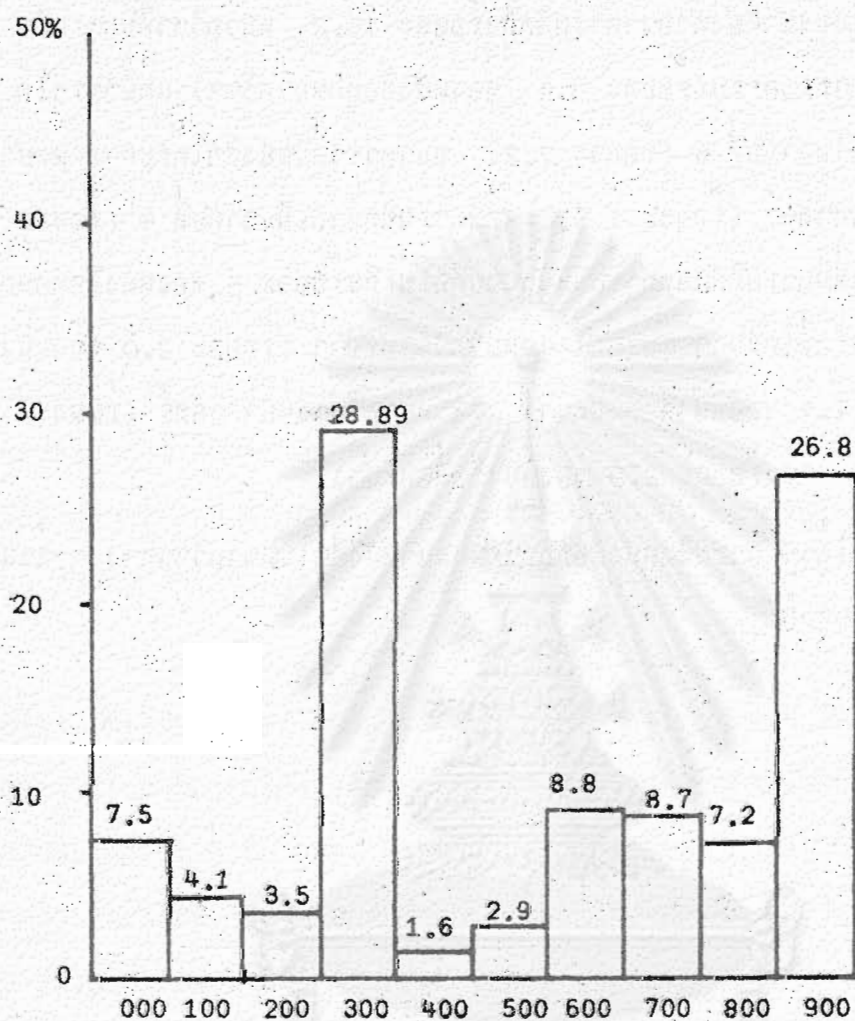
การเปรียบเทียบอัตราส่วนการผลิตและการแนะนำหนังสือสารคดี และวิชาการ หมวดต่าง ๆ แสดงว่าการผลิตและการแนะนำหนังสือหมวดวิชาต่าง ๆ มีอัตราแตกต่างกัน ระหว่างร้อยละ 1.4 ถึง 19.4 หมวดวิชาที่มีอัตราการผลิตกับการแนะนำต่างกันเกิน กว่าร้อยละ 5.0 มี 6 หมวด เรียงตามลำดับความแตกต่างกันจากมากไปน้อย ได้แก่หมวด วิชาภูมิ-ประวัติศาสตร์ สังคมศาสตร์ วรรณกรรม ภาษาศาสตร์ ศิลปกรรม และวิทยาศาสตร์ ประยุกต์ตามลำดับ หมวดวิชาที่มีอัตราการผลิตสูงกว่าการแนะนำได้แก่ หมวดสังคมศาสตร์ ภาษาศาสตร์ ศาสนา ความรู้ทั่วไป และวิทยาศาสตร์ตามลำดับ ส่วนหมวดวิชาที่มีหนังสือ ได้รับการแนะนำในอัตราสูงกว่าการผลิตได้แก่ หมวดวิชาภูมิ-ประวัติศาสตร์ วรรณกรรม ศิลปกรรม และปรัชญา ตามลำดับ

หมวดศึกษาดังคมศาสตร์มีการผลิตและการแนะนำหนังสือมากที่สุด แต่อัตราหนังสือที่ได้รับการแนะนำก็ยังต่ำกว่าการผลิตถึงร้อยละ 15.2 หมวดวิชาที่มีการผลิตหนังสือน้อยที่สุดคือวิศวกรรม (ร้อยละ 0.4 ของหนังสือทุกหมวดวิชา) แต่มีอัตราได้การแนะนำหนังสือในลำดับที่ 6 (ร้อยละ 7.2) หมวดวิชาที่มีหนังสือได้รับการแนะนำน้อยที่สุดคือ ภาษาศาสตร์ (ร้อยละ 1.6) แต่มีการผลิตมากเป็นลำดับที่ 4 (ร้อยละ 8.3) หมวดวิชาที่มีการผลิตและการแนะนำน้อยคือไม่เกินร้อยละ 5 ของหนังสือทุกหมวดวิชาที่มีการผลิต หรือที่ได้รับการแนะนำได้แก่หมวดวิชาปรัชญา (ร้อยละ 2.0 ของหนังสือที่ผลิตและร้อยละ 4.1 ของหนังสือที่แนะนำ) และหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ (ร้อยละ 4.3 ของหนังสือที่ผลิต และร้อยละ 2.9 ของหนังสือที่แนะนำ)

จึงสรุปได้ว่า การผลิตหนังสือกับการแนะนำหนังสือในหมวดวิชาต่าง ๆ ส่วนใหญ่ยังขาดความสมดุล

แผนภูมิที่ 5 การแนะนำหนังสือสารคดีและวิชาการระหว่าง พ.ศ. 2521 ถึง พ.ศ. 2523

000 - ความรู้ทั่วไป

100 - ปรัชญา

200 - ศาสตร์นา

300 - สังคมศาสตร์

400 - ภาษาศาสตร์

500 - วิทยาศาสตร์

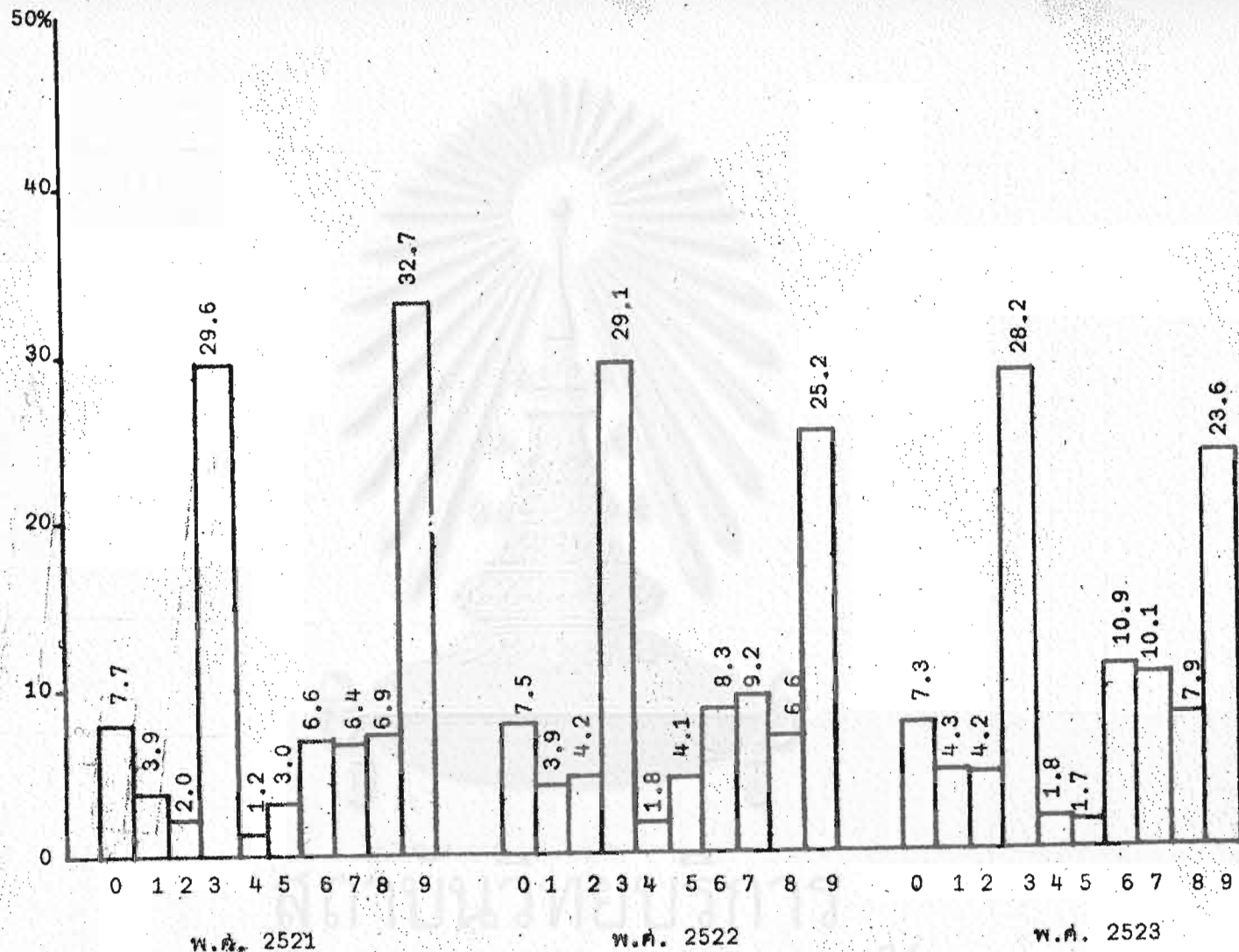
600 - วิทยาศาสตร์ประยุกต์

700 - ศิลปกรรม

800 - วรรณกรรม

900 - ภูมิ-ประวัติศาสตร์

แผนภูมิที่ 6 เปรียบเทียบการแนะนำหนังสือสารคดีและวิชาการหมวดต่าง ๆ ระหว่าง พ.ศ. 2521 - พ.ศ. 2523

0	000 ความรู้ทั่วไป	3	300 สังคมศาสตร์	6	600 วิทยาศาสตร์ประยุกต์
1	100 ปรัชญา	4	400 ภาษาศาสตร์	7	700 ศิลปกรรม
2	200 คำนานา	5	500 วิทยาศาสตร์	8	800 วรรณกรรม
				9	900 ภูมิ-ประวัติศาสตร์

ตารางที่ 10 การแนะนำหนังสือสารคดีและวิชาการ : เปรียบเทียบ
ระหว่างวารสารวิชาการกับวารสารทั่วไป

หมวดวิชา	ประเภทวารสาร	วารสารวิชาการ		วารสารทั่วไป		รวม	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
000							
ความรู้ทั่วไป		79	8.1	77	7.0	156	7.5
100							
ปรัชญา		34	3.5	51	4.6	85	4.1
200							
ศาสนา		40	4.1	31	2.8	71	3.4
300							
สังคมศาสตร์		312	31.9	291	26.3	603	28.9
400							
ภาษาศาสตร์		24	2.5	10	0.9	34	1.6
500							
วิทยาศาสตร์		32	3.3	28	2.5	60	2.9
600							
วิทยาศาสตร์ประยุกต์		112	11.4	71	6.4	183	8.8
700							
ศิลปกรรม		96	9.8	86	7.8	182	8.7
800							
วรรณกรรม		64	6.5	86	7.8	150	7.2
900							
ภูมิ-ประวัติศาสตร์		186	19.0	374	33.8	560	26.9
รวม	ร้อยละ	979	100.1	1105	99.9	2084	100.0

การแนะนำหนังสือสารคดีและวิชาการหมวดต่าง ๆ ในวารสารทั่วไป และวารสารวิชาการคล้ายคลึงกันในค่านที่มีการแนะนำหนังสือหมวดวิชาสังคมศาสตร์ และภูมิ-ประวัติศาสตร์มากกว่าหมวดวิชาอื่น ๆ มาก และมีอัตราส่วนของหนังสือหมวดวิชาต่าง ๆ ที่แนะนำใกล้เคียงกันเกือบทุกหมวดวิชา นอกจากหมวดวิชาภูมิ-ประวัติศาสตร์ซึ่งในวารสารทั่วไปมีการแนะนำหนังสือหมวดนี้มากที่สุด คือร้อยละ 33.8 ของบทแนะนำหนังสือ สารคดี และวิชาการในวารสารประเภทนี้ในช่วงเวลาที่วิเคราะห์ แต่ในวารสารวิชาการมีบทแนะนำหนังสือหมวดนี้เพียงร้อยละ 19.0

หมวดวิชาที่มีการแนะนำหนังสือน้อยในอัตราต่ำกว่าร้อยละ 5 ของบทแนะนำหนังสือที่วิเคราะห์ในวารสารทั้ง 2 ประเภทได้แก่ หมวดวิชาปรัชญา ศาสนา วิทยาศาสตร์ และภาษาศาสตร์ สำหรับหมวดหลังนี้มีหนังสือได้รับการแนะนำน้อยที่สุดในวารสารทั้งสองประเภท

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 การแนะนำหนังสือสารคดีและวิชาการ : เปรียบเทียบระหว่างวารสารบรรณารักษศาสตร์กับวารสารวิชาการอื่น ๆ

ประเภทวารสาร หมวดวิชา	วารสารบรรณารักษศาสตร์		วารสารวิชาการอื่น ๆ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
000 ความรู้ทั่วไป	58	8.2	21	7.8
100 ปรัชญา	14	2.0	20	7.4
200 ศาสนา	17	2.4	23	8.6
300 สังคมศาสตร์	241	33.9	71	26.4
400 ภาษาศาสตร์	23	3.2	1	0.4
500 วิทยาศาสตร์	29	4.1	3	1.1
600 วิทยาศาสตร์ประยุกต์	99	13.9	13	4.8
700 ศิลปกรรม	78	11.0	18	6.7
800 วรรณกรรม	38	5.4	26	9.7
900 ภูมิ-ประวัติศาสตร์	113	15.9	73	27.1
รวม	710	100.0	269	100.0

การเปรียบเทียบบทแนะนำหนังสือในวารสารวิชาการบรรณารักษศาสตร์ และ
วิชาการอื่น ๆ ในด้านหมวดวิชาของหนังสือที่แนะนำปรากฏว่า อัตราส่วนการแนะนำหนังสือ
ในหมวดวิชาส่วนใหญ่แตกต่างกัน

วารสารบรรณารักษศาสตร์แนะนำหนังสือในหมวดสังคมศาสตร์มากที่สุด (ร้อยละ 33.9) และแนะนำหนังสือหมวดอื่น ๆ ในอัตราระหว่างร้อยละ 2.0 ถึงร้อยละ 15.9
วารสารวิชาการอื่น ๆ ที่วิเคราะห์ แนะนำหนังสือหมวดภูมิ-ประวัติศาสตร์มากที่สุด (ร้อยละ 27.1) และหมวดสังคมศาสตร์ในอันดับรองลงมา (ร้อยละ 26.4) ส่วนหนังสือหมวด
อื่น ๆ มีการแนะนำในอัตราระหว่างร้อยละ 0.4 ถึงร้อยละ 9.7 บทแนะนำหนังสือ
สารคดีและวิชาการอื่น ๆ กว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 53.5) จึงเป็นการแนะนำหนังสือหมวด
ภูมิ-ประวัติศาสตร์และสังคมศาสตร์

หมวดวิชาที่มีอัตราส่วนการแนะนำหนังสือในวารสารวิชาการทั้งสองกลุ่มต่างกัน
มาก โดยวารสารวิชาการอื่น ๆ มีการแนะนำมากกว่าวารสารบรรณารักษศาสตร์ ได้แก่
หมวดวิชาปรัชญา ศาสนา วรรณกรรมและภูมิ-ประวัติศาสตร์ ส่วนหมวดวิชาที่มีการแนะนำ
หนังสือในวารสารบรรณารักษศาสตร์มากกว่าได้แก่ หมวดวิชาสังคมศาสตร์ ภาษาศาสตร์
วิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์ประยุกต์ และศิลปกรรม

หมวดวิชาที่มีการแนะนำหนังสือน้อยในวารสารทั้ง 2 กลุ่ม คือ หมวดวิชาภาษา-
ศาสตร์และวิทยาศาสตร์ โดยเฉพาะในวารสารวิชาการอื่น ๆ นั้น มีการแนะนำน้อยมาก
คือ หมวดภาษาศาสตร์ ร้อยละ 0.4 และหมวดวิทยาศาสตร์ร้อยละ 1.1

สรุปได้ว่า การแนะนำหนังสือในวารสารบรรณารักษศาสตร์ หนังสือหมวดวิชา
สังคมศาสตร์ได้รับการแนะนำมากที่สุด ส่วนหนังสือหมวดวิชาอื่น ๆ มีการแนะนำในอัตรา
ใกล้เคียงกันระหว่างร้อยละ 2.0 ถึงร้อยละ 15.9 ส่วนวารสารวิชาการอื่น ๆ มีการ
แนะนำหนังสือหมวดวิชาภูมิ-ประวัติศาสตร์ และสังคมศาสตร์มากในระดับใกล้เคียงกัน
ส่วนหนังสือหมวดวิชาอื่น ๆ มีอัตราการแนะนำต่างกันเป็น 2 กลุ่มคือ หมวดวิชาวรรณกรรม
ศาสนา ความรู้ทั่วไป ปรัชญา และศิลปกรรม มีการแนะนำใกล้เคียงกันระหว่างร้อยละ
6.7 ถึงร้อยละ 9.7 และหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ วิทยาศาสตร์และภาษาศาสตร์

มีหนังสือได้รับการแนะนำในอัตราน้อย ระหว่างร้อยละ 0.4 ถึงร้อยละ 4.8 ของจำนวนบทแนะนำในวารสารประเภทนี้

3.3 การให้ข้อมูลในบทแนะนำหนังสือ

บทแนะนำหนังสือในวารสารไทยส่วนใหญ่ไม่มีแบบแผนที่แน่นอน โดยเฉพาะในวารสารทั่วไป ลักษณะของบทแนะนำหนังสือจึงแตกต่างกัน สรุปได้ 3 แบบ ได้แก่ แบบวิชาการ แบบกึ่งวิชาการ และแบบแจ้งข่าวหนังสือ

นอกจากจะมีความแตกต่างกันในด้านท่าทางการเขียนบทแนะนำหนังสือแล้ว ในส่วนของข้อมูลที่เสนอนั้นก็มีความแตกต่างกันอีก การวิจัยเรื่องนี้จะเสนอขอเท็จจริงด้านข้อมูลที่แนะนำให้ในบทแนะนำหนังสือในวารสารวิชาการและวารสารทั่วไปในลักษณะการเปรียบเทียบ ในการวิเคราะห์ส่วนนี้ผู้วิจัยได้คัดเลือกบทแนะนำหนังสือประเภทสารคดีและวิชาการ 50 บท และบทแนะนำหนังสือบันเทิงคดี 50 บทจากวารสารซึ่งเป็นประชากรในการวิจัยที่มีบทแนะนำหนังสือแต่ละประเภทเกินกว่า 50 บทความวิธีสุ่มตัวอย่าง และวิเคราะห์บทแนะนำหนังสือทั้งหมดในกรณีที่วารสารนั้นมีบทแนะนำหนังสือแต่ละประเภท 50 บทหรือน้อยกว่านั้น การคัดเลือกประชากรโดยวิธีนี้ทำให้ได้บทแนะนำ 1772 บท จากวารสาร 26 ชื่อ เพื่อวิเคราะห์ ซึ่งเป็นบทแนะนำหนังสือสารคดีและวิชาการ 960 บท¹ และเป็นบทแนะนำหนังสือบันเทิงคดี 812 บท²

3.3.1 ข้อมูลในบทแนะนำหนังสือ

การวิเคราะห์ลักษณะการให้ข้อมูลในบทแนะนำหนังสือซึ่งเป็นประชากรทำให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับความสอดคล้อง หรือแตกต่างกันระหว่างการเสนอข้อมูลในบทแนะนำหนังสือ

กับความต้องการของผู้อ่าน ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ในลักษณะการเปรียบเทียบ คือ เปรียบเทียบ การให้ข้อมูลในบทแนะนำหนังสือในวารสารทั่วไปและวารสารวิชาการ เปรียบเทียบการ ให้ข้อมูลในบทแนะนำหนังสือบนเท็กซกับสารคดีและวิชาการ และเปรียบเทียบอัตราส่วน ข้อมูลต่าง ๆ ในบทแนะนำหนังสือกับข้อมูลความคิดเห็นของผู้อ่าน เรื่องความสำคัญของ ข้อมูลส่วนต่าง ๆ ในบทแนะนำหนังสือเพื่อเสนอประเด็นที่สอดคล้องหรือแตกต่างกัน การ วิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ กันดังกล่าวข้างต้นมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 12 ข้อมูลในบทแนะนำหนังสือ

ลำดับ	ส่วน of ข้อมูล	ข้อมูลในบทแนะนำหนังสือ		ความเห็นเรื่องความสำคัญของข้อมูล	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ความหมาย
1	ผู้แต่ง-ชื่อเรื่อง	168	99.8	4.07	สำคัญมาก
2	สำนักพิมพ์	1355	76.5	2.90	สำคัญน้อย
3	ครั้ง-ปีที่พิมพ์	413	23.3	3.12	สำคัญปานกลาง
4	ราคา	1074	60.6	3.04	สำคัญปานกลาง
5	สรุปเรื่อง-สาระสำคัญ	1288	72.7	4.15	สำคัญมาก
6	ข้อดี-ลักษณะพิเศษ	187	10.6	4.23	สำคัญมาก
7	ขอบทประกอบ-จุดอ่อน	74	4.2	3.79	สำคัญปานกลาง
8	ขอคิดเห็น	742	41.9	3.44	สำคัญปานกลาง
9	ขอเปรียบเทียบ	33	1.9	3.19	สำคัญปานกลาง
10	ข้อมูลผู้แต่ง	344	19.4	3.19	สำคัญปานกลาง
11	ข้อมูลแนะนำ	1070	60.4	2.73	สำคัญน้อย

หมายเหตุ จำนวนบทแนะนำหนังสือที่วิเคราะห์ 1772 บท

ข้อมูลในบทแนะนำหนังสือซึ่งจำแนกโดยสรุปเป็น 11 ส่วนนี้ มีอยู่ในบทแนะนำหนังสือในวารสารไทย ในอัตราส่วนที่แตกต่างกันมาก ข้อมูลที่มีในบทแนะนำหนังสือเกือบทั้งหมดคือชื่อผู้แต่งและชื่อเรื่องหนังสือ (ร้อยละ 99.8 ของบทแนะนำที่วิเคราะห์) ข้อมูลที่มีในบทแนะนำหนังสือส่วนใหญ่เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ชื่อสำนักพิมพ์ (ร้อยละ 76.5) สรุปเรื่องหรือสาระสำคัญของหนังสือ (ร้อยละ 72.7) ราคาของหนังสือ (ร้อยละ 60.6) ที่มีพอดสมควรคือชื่อผู้แนะนำหนังสือ (ร้อยละ 41.9) ข้อมูลที่มีในบทแนะนำวารสารส่วนน้อยได้แก่ ครั้งและปีที่พิมพ์ (ร้อยละ 23.3) ข้อมูลเกี่ยวกับผู้แต่ง (ร้อยละ 19.4) และข้อดีเด่นและลักษณะพิเศษของหนังสือ (ร้อยละ 10.6) ตามลำดับ ข้อมูลมีในบทแนะนำหนังสือในอัตราส่วนน้อยมาก ได้แก่ ขอบกพรองและจุดอ่อนของหนังสือ (ร้อยละ 4.2) และขอเปรียบเทียบหนังสือที่แนะนำกับหนังสือเรื่องอื่น (ร้อยละ 1.9)

3.3.2 การเปรียบเทียบอัตราส่วนข้อมูลที่มีในบทแนะนำหนังสือกับความเห็นของผู้อ่านเรื่องความสำคัญของข้อมูลส่วนต่าง ๆ ในบทแนะนำหนังสือ ข้อมูลที่มีในบทแนะนำหนังสือในอัตราสูงที่สุดสอดคล้องกับระดับความสำคัญของข้อมูลตามความเห็นของผู้อ่านมีเพียง 2 ประการ ได้แก่ ชื่อผู้แต่งและชื่อเรื่อง กับสรุปเรื่องและสาระสำคัญของหนังสือ ซึ่งผู้ตอบเห็นว่าเป็นข้อมูลส่วนที่มีความสำคัญมาก และมีอัตราส่วนการให้ข้อมูลในบทแนะนำหนังสือร้อยละ 99.8 และ 72.7 ตามลำดับ ข้อมูลอีกส่วนหนึ่งซึ่งมีความสอดคล้องกันในอัตราปานกลางคือ ราคาของหนังสือซึ่งผู้อ่านเห็นว่าสำคัญปานกลาง และเป็นข้อมูลที่มีในบทแนะนำหนังสือร้อยละ 60.6

ข้อมูลส่วนอื่น ๆ นอกจากที่กล่าวแล้วนี้มีอัตราส่วนการให้ข้อมูลกับระดับความสำคัญตามความเห็นของผู้ตอบแตกต่างกัน ดังรายละเอียดการเปรียบเทียบต่อไปนี้

ข้อดีเด่นและลักษณะพิเศษของหนังสือเป็นข้อมูลที่ผู้อ่านเห็นว่ามีความสำคัญมาก แต่มีในบทแนะนำหนังสือเพียงร้อยละ 10.6

ข้อมูลส่วนที่ผู้อ่านเห็นว่าสำคัญในระดับปานกลางนอกจากที่กล่าวแล้วอีก 5 รายการตามลำดับค่าเฉลี่ยนำหน้าหักค่าตอบได้แก่ ขอบกพรองหรือจุดอ่อนของหนังสือ มีในบทแนะนำหนังสือเพียงร้อยละ 4.2 ของบทแนะนำหนังสือ ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับ

หนังสือ ซึ่งมีในบทแนะนำหนังสือร้อยละ 41.9 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้แต่งมีในบทแนะนำหนังสือ ร้อยละ 19.4 และขอเปรียบเทียบหนังสือกับเรื่องอื่นมีในบทแนะนำหนังสือในอัตราส่วน น้อยที่สุดคือ ร้อยละ 1.9 และครั้งที่พิมพ์และปีที่พิมพ์ของหนังสือซึ่งมีในบทแนะนำหนังสือ ร้อยละ 23.3

ความแตกต่างกันของอัตราส่วนข้อมูลที่มีในบทแนะนำหนังสือกับระดับความ สำคัญของข้อมูลตามความเห็นของผู้ตอบอีกลักษณะหนึ่งคือ ข้อมูลส่วนที่ผู้ตอบเห็นว่ามี ความสำคัญน้อย กลับมีอัตราส่วนการมีอยู่ในบทแนะนำหนังสือส่วนใหญ่ ซึ่งได้แก่ ครั้งที่พิมพ์และ ปีที่พิมพ์ของหนังสือ มีในบทแนะนำหนังสือร้อยละ 23.3 และชื่อผู้แนะนำหนังสือซึ่งมีใน บทแนะนำหนังสือร้อยละ 60.4

ผลการเปรียบเทียบนี้ทำให้ทราบข้อเท็จจริง 2 ประการ คือ ได้ทราบส่วน ของข้อมูลซึ่งผู้อ่านต้องการให้มีในบทแนะนำในระดับมาก ปานกลาง หรือน้อย โดยดูจาก คำตอบเรียงความสำคัญของข้อมูล และได้ทราบลักษณะความไม่สมควรมัย และความขาด แคลนของข้อมูลต่าง ๆ ในบทแนะนำหนังสือ (รายละเอียดในตารางที่ 12)

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.3.3 การเปรียบเทียบการให้ข้อมูลต่าง ๆ ในวารสารวิชาการ กับวารสารทั่วไป

การให้รายละเอียดข้อมูลส่วนต่าง ๆ ในวารสารทั่วไป และวารสารวิชาการ รวม 26 ชื่อตามที่วิเคราะห์ในการวิจัยนี้ พบว่ามีแนวคล้ายคลึงกันแต่แตกต่างกันในด้านอัตราส่วนของการให้ข้อมูลต่าง ๆ ข้อมูลของหนังสือที่ปรากฏในบทแนะนำหนังสือเกือบทุกบทในวารสารทั้ง 2 กลุ่มคือ ชื่อผู้แต่งและชื่อเรื่องของหนังสือที่แนะนำ ข้อมูลอื่น ๆ ที่มีในบทแนะนำหนังสือในวารสารทั้ง 2 กลุ่ม ซึ่งพบมากเกินกว่าร้อยละ 50 ของบทแนะนำได้แก่ ข้อมูลสำนักพิมพ์ (ร้อยละ 81.6 ในวารสารวิชาการ และร้อยละ 72.7 ในวารสารทั่วไป) ราคาหนังสือ (ร้อยละ 59.3 ในวารสารวิชาการ และร้อยละ 61.6 ในวารสารทั่วไป) สรุปเรื่องและสาระสำคัญของหนังสือ (ร้อยละ 87.4 ในวารสารวิชาการ และร้อยละ 61.2 ในวารสารทั่วไป) และชื่อผู้แนะนำ (ร้อยละ 54.1 ในวารสารวิชาการและร้อยละ 65.0 ในวารสารทั่วไป)

สำหรับข้อมูลส่วนอื่น ๆ ในบทแนะนำหนังสือ การวิเคราะห์พบว่า มีอยู่ในวารสารวิชาการและวารสารทั่วไปในอัตราส่วนที่แตกต่างกัน หรือเป็นข้อมูลที่มีอยู่ในบทแนะนำหนังสือน้อยกว่าร้อยละ 50 ในวารสารทั้ง 2 กลุ่ม ซึ่งได้แก่ข้อมูลครั้งที่พิมพ์และปีที่พิมพ์ของหนังสือ (ร้อยละ 51.7 ในวารสารวิชาการ และร้อยละ 2.3 ในวารสารทั่วไป) ข้อดีเด่นและลักษณะพิเศษของหนังสือ (ร้อยละ 8.0 ในวารสารวิชาการร้อยละ 12.5 ในวารสารทั่วไป) ข้อบกพร่องหรือจุดอ่อนของหนังสือ (ร้อยละ 2.0 ในวารสารวิชาการและร้อยละ 5.8 ในวารสารทั่วไป) ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือ (ร้อยละ 50.6 ในวารสารวิชาการ และร้อยละ 35.5 ในวารสารทั่วไป) ข้อเปรียบเทียบหนังสือเรื่องนั้นกับเรื่องอื่น (ร้อยละ 0.8 ในวารสารวิชาการ และร้อยละ 2.7 ในวารสารทั่วไป) และข้อมูลเกี่ยวกับผู้แต่ง (ร้อยละ 15.0 ในวารสารวิชาการ และร้อยละ 22.7 ในวารสารทั่วไป)

อนึ่ง เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบอัตราส่วนการให้ข้อมูลต่าง ๆ ในบทแนะนำหนังสือของวารสารทั้ง 2 กลุ่มแล้ว ปรากฏว่าบทแนะนำหนังสือในวารสารวิชาการมี

ตารางที่ 13 ข้อมูลในบทแนะนำหนังสือในวารสารไทย : เปรียบเทียบ
ระหว่างวารสารวิชาการกับวารสารทั่วไป

ลำดับที่	ส่วนของข้อมูล	บทแนะนำในวารสารวิชาการ		บทแนะนำในวารสารทั่วไป		ความเห็นเรื่องความสำคัญของขอมูล	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
1	ชื่อผู้แต่ง-ชื่อเรื่อง	754	100.0	1014	99.6	4.07	สำคัญมาก
2	สำนักพิมพ์	615	81.6	740	72.7	2.90	สำคัญน้อย
3	ครึ่ง-ปีที่พิมพ์	390	51.7	23	2.3	3.12	สำคัญปานกลาง
4	ราคา	397	59.3	267	61.0	3.04	สำคัญปานกลาง
5	สรุปเรื่อง-	659	87.4	629	61.2	4.15	สำคัญมาก
	สาระสำคัญ						
6	ข้อดี-ลักษณะพิเศษ	60	8.0	127	12.5	4.23	สำคัญมาก
7	ข้อบกพร่อง-จุดอ่อน	15	2.0	59	5.8	3.79	สำคัญปานกลาง
8	ข้อคิดเห็น	381	50.6	361	35.5	3.44	สำคัญปานกลาง
9	ขอเปรียบเทียบ	6	0.8	27	2.7	3.19	สำคัญปานกลาง
10	ขอมูลผู้แต่ง	113	15.0	231	22.7	3.19	สำคัญปานกลาง
11	ชื่อผู้แนะนำ	408	54.1	662	65.0	2.73	สำคัญน้อย
จำนวนบทแนะนำหนังสือที่วิเคราะห์		754		1018		รวม 1772 บท	

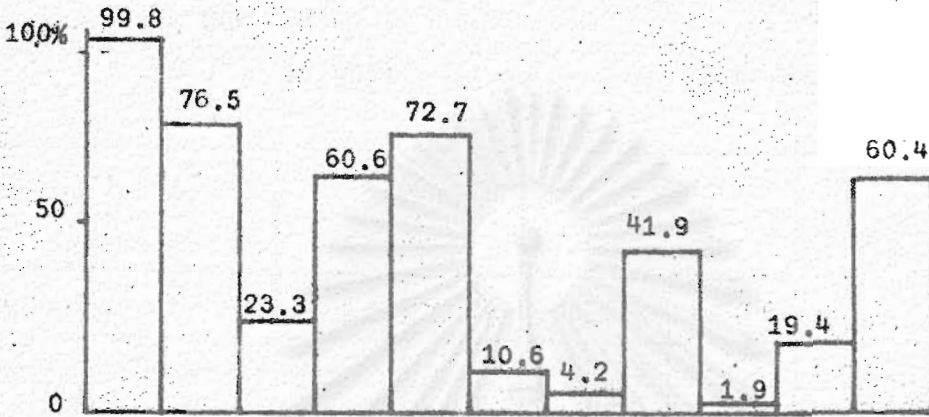

รายการข้อมูลซึ่งมีมากกว่าร้อยละ 50 ในบทแนะนำที่วิเคราะห์เป็นจำนวนมากกว่าในวารสารทั่วไป ข้อมูลเหล่านี้ได้แก่ ข้อมูลในคำนำชื่อผู้แต่งและชื่อเรื่อง สำนักพิมพ์ ครั้งที่พิมพ์และปีที่พิมพ์ ราคา สรุปเรื่องหรือสาระสำคัญ ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือและชื่อผู้แนะนำ ส่วนบทแนะนำ ส่วนบทแนะนำหนังสือในวารสารทั่วไปมีรายการข้อมูลที่มีเกินกว่าร้อยละ 50 ของบทแนะนำหนังสือที่วิเคราะห์เพียง 5 รายการ คือ ชื่อผู้แต่งและชื่อเรื่อง สำนักพิมพ์ ราคา สรุปเรื่องหรือสาระสำคัญของหนังสือ และชื่อผู้แนะนำหนังสือซึ่งแสดงว่าบทแนะนำหนังสือในวารสารวิชาการให้ข้อมูลมากกว่าบทแนะนำหนังสือในวารสารทั่วไป

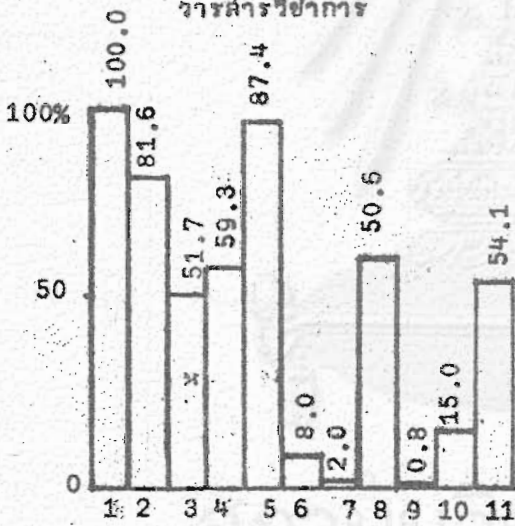
การพิจารณาเปรียบเทียบอัตราส่วนร้อยละของการให้ข้อมูลแต่ละรายการในบทแนะนำหนังสือในวารสารทั้ง 2 กลุ่ม ปรากฏว่าอัตราส่วนการให้ข้อมูลครั้งที่พิมพ์และปีที่พิมพ์ของหนังสือมีความแตกต่างกันมากคือ มีในบทแนะนำหนังสือในวารสารวิชาการร้อยละ 51.7 แต่ในวารสารทั่วไปมีเพียงร้อยละ 2.3 ของบทแนะนำที่วิเคราะห์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการแนะนำหนังสือในวารสารทั่วไปส่วนใหญ่เป็นการแนะนำหนังสือใหม่ ซึ่งเพิ่งออกจึงมักจะไม้ออกครั้งที่พิมพ์และปีที่พิมพ์ ส่วนการแนะนำหนังสือในวารสารวิชาการนั้นมีการแนะนำทั้งหนังสือที่เพิ่งออกใหม่และหนังสือดีที่มีการพิมพ์ซ้ำ หรือที่พิมพ์มาเป็นเวลานานแต่ไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควรจึงนำมาแนะนำเพื่อให้มีผู้เห็นคุณค่าและใช้ประโยชน์ นอกจากนี้มีข้อมูลบางส่วนซึ่งปรากฏในบทแนะนำหนังสือทั้งในวารสารวิชาการและวารสารทั่วไปในอัตราน้อยมาก ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับผู้แต่งหนังสือ (ร้อยละ 15.0 ในวารสารวิชาการ และร้อยละ 22.7 ในวารสารทั่วไป) ข้อดีเด่นหรือลักษณะพิเศษของหนังสือ (ร้อยละ 8.0 ในวารสารวิชาการ และร้อยละ 12.5 ในวารสารทั่วไป) จุดอ่อนหรือข้อบกพร่องของหนังสือ (ร้อยละ 2.0 ในวารสารวิชาการและร้อยละ 5.8 ในวารสารทั่วไป) และข้อเปรียบเทียบหนังสือที่แนะนำกับเรื่องอื่น ๆ ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีในบทแนะนำน้อยที่สุด (คือร้อยละ 0.8 ในวารสารวิชาการ และร้อยละ 2.7 ในวารสารทั่วไป) จึงสรุปได้ว่าการแนะนำหนังสือในวารสารไทยทั้งประเภทวิชาการและทั่วไปยังขาดข้อมูลในคำนำเหล่านี้มาก

แผนภูมิที่ 7 ข้อมูลต่าง ๆ ในบทแนะนำหนังสือ

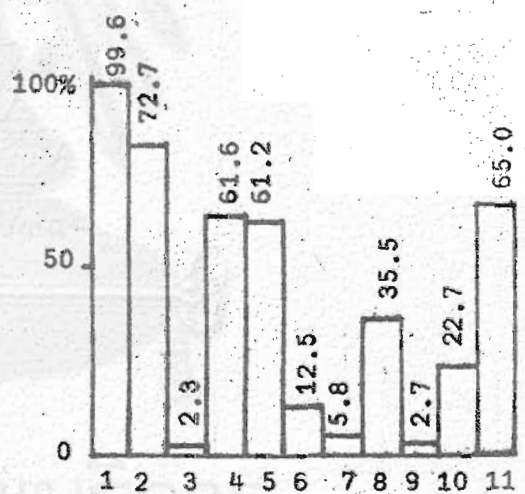
วารสารทั้ง 2 ประเภท

วารสารวิชาการ

วารสารทั่วไป

1	ชื่อผู้แต่ง-ชื่อเรื่อง	5	สรุปเรื่อง-สาระสำคัญ	9	ข้อเปรียบเทียบ
2	สำนักพิมพ์	6	ข้อดี-ลักษณะพิเศษ	10	ข้อมูลผู้แต่ง
3	ครั้งที่-ปีที่พิมพ์	7	ข้อบกพร่อง-จุดอ่อน	11	ชื่อผู้แนะนำ
4	ราคา	8	ข้อคิดเห็น		

ตารางที่ 14 ข้อมูลในบทแนะนำหนังสือ : เปรียบเทียบระหว่างบท
แนะนำหนังสือสารคดีและวิชาการ กับบันเทิงคดี

ลำดับ	ส่วนของข้อมูล	สารคดีและวิชาการ		บันเทิงคดี		ความเห็นเรื่องความสำคัญ ของข้อมูล	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
1	ชื่อผู้แต่ง-ชื่อเรื่อง	808	99.5	960	100.0	4.07	สำคัญมาก
2	สำนักพิมพ์	622	76.6	697	72.6	2.90	สำคัญน้อย
3	ครั้ง-ปีที่พิมพ์	79	9.4	337	35.1	3.12	สำคัญปานกลาง
4	ราคา	514	63.3	560	58.3	3.04	สำคัญปานกลาง
5	สรุปเรื่อง-สาระสำคัญ	174	21.4	793	82.6	4.15	สำคัญมาก
6	ขอคัด-เคน-ลักษณะพิเศษ	102	12.6	85	8.9	4.23	สำคัญมาก
7	ขอבקพรอง-จุดอ่อน	43	5.3	31	3.2	3.79	สำคัญปานกลาง
8	ขอคิดเห็น	296	36.5	446	46.5	3.44	สำคัญปานกลาง
9	ขอเปรียบเทียบ	21	2.6	12	1.3	3.19	สำคัญปานกลาง
10	ข้อมูลผู้แต่ง	197	24.3	147	15.3	3.19	สำคัญปานกลาง
11	ชื่อผู้แนะนำ	502	61.8	568	59.2	2.73	สำคัญน้อย
จำนวนบทแนะนำ ที่วิเคราะห์		812		960		รวม 1772 บท	

3.3.4 การให้ข้อมูลในบทแนะนำหนังสือสารคดีและวิชาการ กับบันเทิงคดี

การให้ข้อมูลในบทแนะนำหนังสือประเภทสารคดีและวิชาการ กับบันเทิงคดีคล้ายคลึงกันในด้านอัตราส่วนร้อยละของการให้ข้อมูลส่วนใหญ่ ข้อมูลส่วนที่มีในบทแนะนำหนังสือทั้ง 2 ประเภท ในอัตราเกินกว่าร้อยละ 50 ของบทแนะนำหนังสือแต่ละประเภทที่วิเคราะห์ได้แก่ ข้อมูลชื่อผู้แต่งและชื่อเรื่อง (สารคดี ร้อยละ 99.5 บันเทิงคดีร้อยละ 100) สำนักพิมพ์ (สารคดี ร้อยละ 76.7 บันเทิงคดีร้อยละ 72.6) ราคาหนังสือ (สารคดี ร้อยละ 63.3 บันเทิงคดีร้อยละ 58.3) และชื่อผู้นำ (สารคดี ร้อยละ 61.8 และ บันเทิงคดีร้อยละ 59.2) แต่เมื่อเปรียบเทียบข้อมูลเหล่านี้กับระดับความสำคัญของข้อมูลตามความเห็นของผู้อ่านแล้ว ปรากฏว่ามีความสอดคล้องกันเพียง 2 ประการ ได้แก่ ข้อมูลชื่อผู้แต่งและชื่อเรื่อง ซึ่งผู้ตอบเห็นว่ามีความสำคัญมาก และมีในบทแนะนำหนังสือทั้งสองประเภทในอัตราร้อยละ 99.5 และ 100.0 อีกส่วนหนึ่งคือ ข้อมูลราคาของหนังสือซึ่งผู้อ่านเห็นว่ามีความสำคัญในระดับปานกลาง และมีอยู่ในบทแนะนำหนังสือทั้ง 2 ประเภทในอัตราร้อยละ 63.3 และ 58.3 ตามลำดับ ข้อมูลส่วนที่มีอยู่ในบทแนะนำหนังสือทั้ง 2 ประเภทน้อยในระดับใกล้เคียงกัน ได้แก่ ข้อมูลผู้แต่งหนังสือ (สารคดี ร้อยละ 24.3 บันเทิงคดีร้อยละ 15.3) ข้อคิดเห็นและลักษณะพิเศษของหนังสือ (สารคดี ร้อยละ 12.6 บันเทิงคดีร้อยละ 4.23) จุดอ่อนและข้อบกพร่องของหนังสือ (สารคดี ร้อยละ 5.3 บันเทิงคดีร้อยละ 3.2) ข้อเปรียบเทียบหนังสือที่แนะนำกับเรื่องอื่น (สารคดี ร้อยละ 2.6 บันเทิงคดีร้อยละ 1.3) ซึ่งส่วนหลังนี้เป็นข้อมูลที่มีน้อยที่สุดในบทแนะนำหนังสือทั้ง 2 ประเภท

การเปรียบเทียบข้อมูลเหล่านี้กับความเห็นของผู้อ่านปรากฏว่าข้อคิดเห็นและลักษณะพิเศษของหนังสือเป็นส่วนที่ผู้อ่านเห็นว่าสำคัญมาก และข้อมูลเกี่ยวกับผู้แต่ง ข้อบกพร่องหรือจุดอ่อนของหนังสือกับข้อเปรียบเทียบหนังสือที่แนะนำกับเรื่องอื่นมีความสำคัญปานกลาง

ข้อมูลส่วนที่มีอยู่พอควรในบทแนะนำหนังสือทั้ง 2 ประเภทคือ ข้อคิดเห็นของผู้แนะนำเกี่ยวกับหนังสือซึ่งในบทแนะนำสารคดี ร้อยละ 36.5 และในบันเทิงคดีมีร้อยละ 46.5 ซึ่งข้อมูลส่วนนี้มีความสำคัญในระดับปานกลางตามความเห็นของผู้อ่าน

ข้อมูลส่วนที่มีในบทแนะนำหนังสือทั้ง 2 ประเภทในอัตราที่แตกต่างกันมาก มี 2 ประการคือ ครั้งที่พิมพ์และปีที่พิมพ์ (สารคดีฯ ร้อยละ 9.4 บันเทิงคดีฯ ร้อยละ 35.1) และสรุปเรื่องหรือสาระสำคัญของหนังสือ (สารคดีฯ ร้อยละ 21.4 บันเทิงคดีฯ ร้อยละ 82.6) ข้อมูลสรุปเรื่องนี้เป็นส่วนที่ผู้อ่านเห็นว่ามีความสำคัญมาก

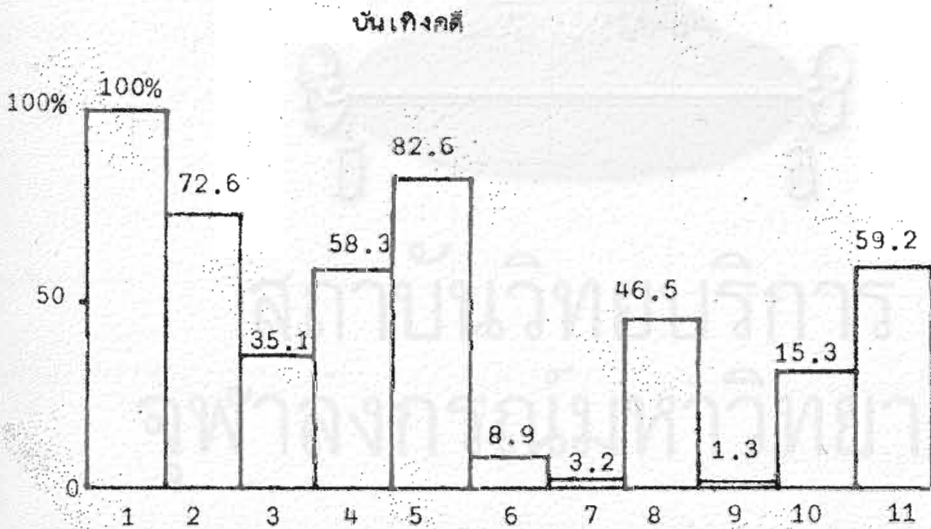
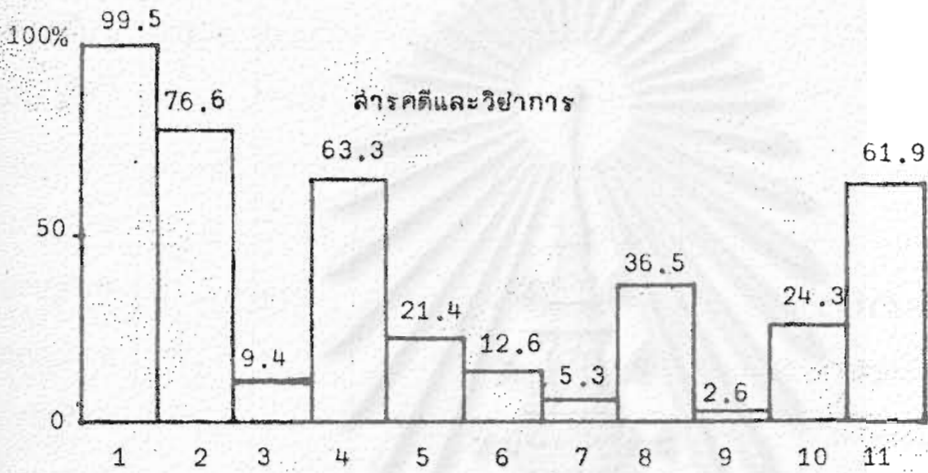
การเปรียบเทียบข้อมูลข้างต้นนี้ทำให้ทราบว่าส่วนของข้อมูลที่ควรมีเพิ่มขึ้นอย่างมากในบทแนะนำหนังสือทั้ง 2 ประเภทคือ ข้อชี้แจงหรือลักษณะพิเศษของหนังสือ และควรเพิ่มอย่างมากในบทแนะนำหนังสือสารคดี คือ สรุปสาระสำคัญของหนังสือ

ข้อมูลที่ควรมีเพิ่มขึ้นในบทแนะนำหนังสือทั้ง 2 ประเภท ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับผู้แต่ง จุดอ่อนหรือข้อบกพร่องของหนังสือ ข้อเปรียบเทียบหนังสือที่แนะนำกับเรื่องอื่น และข้อคิดเห็นของผู้แนะนำเกี่ยวกับหนังสือ

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 8 ข้อมูลในบทแนะนำหนังสือ : ค่าแจกตามประเภทหนังสือที่แนะนำ

1	ชื่อผู้แต่ง-ชื่อเรื่อง	5	สรุปเรื่อง-สาระสำคัญ	9	ข้อเปรียบเทียบ
2	สำนักพิมพ์	6	ข้อดี-ลักษณะพิเศษ	10	ข้อมูลผู้แต่ง
3	ครั้ง-ปีที่พิมพ์	7	ข้อบกพร่อง-จุดอ่อน	11	ชื่อผู้แนะนำ
4	ราคา	8	ข้อคิดเห็น		

ตารางที่ 15 ข้อมูลบทแนะนำหนังสือสารคดีและวิชาการ : เปรียบเทียบ
ระหว่างวารสารวิชาการกับวารสารทั่วไป

ลำดับ	ส่วนของข้อมูล	วารสารวิชาการ				วารสารทั่วไป		ความเห็นเรื่องความสำคัญ ของข้อมูล	
		จำนวน	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย		
1	ชื่อผู้แต่ง-ชื่อเรื่อง	516	100.0	444	100.0	4.07	สำคัญมาก		
2	สำนักพิมพ์	431	83.5	302	68.0	2.90	สำคัญน้อย		
3	ครึ่ง-ปีที่พิมพ์	324	62.2	13	2.3	3.12	สำคัญปานกลาง		
4	ราคา	290	56.2	270	60.8	3.04	สำคัญปานกลาง		
5	สรุปเรื่อง-สาระสำคัญ	485	94.0	308	69.4	4.15	สำคัญมาก		
6	ข้อดี-เด่น-ลักษณะพิเศษ	18	3.9	67	15.1	4.23	สำคัญมาก		
7	ขอบทประกอบ-จุดอ่อน	10	1.9	21	4.7	3.79	สำคัญปานกลาง		
8	ขอคิดเห็น	290	56.2	156	35.1	3.44	สำคัญปานกลาง		
9	ขอเปรียบเทียบ	3	0.6	9	2.0	3.19	สำคัญปานกลาง		
10	ข้อมูลผู้แต่ง	60	11.6	87	19.6	3.19	สำคัญปานกลาง		
11	ชื่อผู้แนะนำ	290	56.2	278	62.6	2.73	สำคัญน้อย		
จำนวนบทแนะนำที่วิเคราะห์		516		444		รวม 960 บท			

การให้ข้อมูลในบทแนะนำหนังสือสารคดีในวารสารวิชาการกับวารสารทั่วไปมีทั้งส่วนที่คล้ายคลึงและแตกต่างกัน

ข้อมูลที่มีมากในวารสารทั้ง 2 ประเภทในอัตราส่วนร้อยที่ใกล้เคียงกันได้แก่ ชื่อผู้แต่งและชื่อเรื่อง (ร้อยละ 100.0 ในวารสารทั้ง 2 ประเภท) ราคาหนังสือ (ร้อยละ 56.2 ในวารสารวิชาการและร้อยละ 60.8 ในวารสารทั่วไป) ชื่อผู้แนะนำ

หนังสือ (ร้อยละ 56.2 ในวารสารวิชาการและร้อยละ 62.6 ในวารสารทั่วไป)

ข้อมูลที่มีมากเกินกว่าครึ่งในวารสารทั้ง 2 ประเภทคืออัตราส่วนร้อยละแตกต่างกันโดยมีในวารสารวิชาการมากกว่ามี 2 ประการ ได้แก่ ข้อมูลสำนักพิมพ์ ร้อยละ 83.5 ในวารสารวิชาการ และร้อยละ 68.0 ในวารสารทั่วไป) และสรุปเรื่องหรือสาระสำคัญของหนังสือ (ร้อยละ 94.0 ในวารสารวิชาการและร้อยละ 69.4 ในวารสารทั่วไป)

ข้อมูลทั้ง 5 ประการดังกล่าวมานี้เพื่อเปรียบเทียบกับความสำคัญของขอมูลตามความเห็นของผู้อ่านปรากฏว่า มีความสอดคล้องกันเพียง 2 ประการ ได้แก่ ข้อมูลผู้แต่งและชื่อเรื่องกับข้อมูลราคาหนังสือ

ข้อมูลซึ่งมีในวารสารทั้ง 2 ประเภทน้อยกวาร้อยละ 50 ของบทแนะนำ ในวารสารแต่ละประเภทได้แก่ ข้อคิดเห็นหรือลักษณะพิเศษของหนังสือ (ร้อยละ 3.9 ในวารสารวิชาการและร้อยละ 15.1 ในวารสารทั่วไป) จุดอ่อนหรือขอบกพรองของหนังสือ (ร้อยละ 1.9 ในวารสารวิชาการ และร้อยละ 4.7 ในวารสารทั่วไป) ข้อเปรียบเทียบหนังสือกับเรื่องอื่น (ร้อยละ 0.6 ในวารสารวิชาการ และร้อยละ 2.00 ในวารสารทั่วไป) และข้อมูลผู้แต่งหนังสือ (ร้อยละ 11.6 ในวารสารวิชาการ และร้อยละ 19.6 ในวารสารทั่วไป) ข้อมูลทั้ง 4 ประการนี้เป็นสิ่งที่ยู่อ่านมีความเห็นว่าสำคัญมาก และสำคัญในระดับปานกลาง จึงควรมีการให้ข้อมูลเหล่านี้ในบทแนะนำหนังสือสารคดี ในวารสารทั้งสองประเภทใหม่มากยิ่งขึ้น

ข้อมูลที่มีอัตราส่วน ในบทแนะนำหนังสือในวารสารแต่ละประเภทแตกต่างกันมากมี 2 ประการได้แก่ ข้อมูลสำนักพิมพ์ และสรุปเรื่องหรือสาระสำคัญของหนังสือซึ่งมีในบทแนะนำหนังสือสารคดีในวารสารวิชาการมาก (ร้อยละ 83.5 และร้อยละ 94.0 ตามลำดับ) แต่ในวารสารทั่วไปมีปานกลาง (ร้อยละ 68.0 และ 69.4 ตามลำดับ) ข้อมูลสำนักพิมพ์เป็นสิ่งที่ผู้อ่านเห็นว่ามีความสำคัญน้อย อัตราส่วนที่มีอยู่นี้จึงเพียงพอแล้ว ส่วนสรุปเรื่องหรือสาระสำคัญของหนังสือซึ่งผู้อ่านเห็นว่ามีความสำคัญมากนั้นมีในบทแนะนำหนังสือในวารสารวิชาการมากเช่นกัน แต่ในวารสารทั่วไปยังมีอยู่เกินกว่าครึ่งเพียงเล็กน้อย จึงควรเพิ่มข้อมูลส่วนนี้ใหม่มากยิ่งขึ้น

ตารางที่ 16 ข้อมูลบทแนะนำหนังสือบันเทิงคดี : เปรียบเทียบระหว่าง
วารสารวิชาการกับวารสารทั่วไป

ลำดับ	ส่วนของข้อมูล	วารสารวิชาการ		วารสารทั่วไป		ความเห็นเรื่องความ สำคัญของข้อมูล	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
1	ชื่อผู้แต่ง-ชื่อเรื่อง	238	100.0	570	99.3	4.07	สำคัญมาก
2	สำนักพิมพ์	184	77.3	438	76.3	2.90	สำคัญน้อย
3	ครั้ง-ปีที่พิมพ์	66	27.7	10	1.7	3.12	สำคัญปานกลาง
4	ราคา	157	66.0	357	62.2	3.04	สำคัญปานกลาง
5	สรุปเรื่อง-สาระสำคัญ	174	73.1	321	55.9	4.15	สำคัญมาก
6	ขอคัดเเน-ลักษณะพิเศษ	42	17.6	60	1.0	4.23	สำคัญมาก
7	ขอבקพรอง-จุดออน	5	2.1	38	6.6	3.79	สำคัญปานกลาง
8	ขอคิดเห็น	91	38.2	205	35.7	3.44	สำคัญปานกลาง
9	ขอเปรียบเทียบ	3	1.3	18	2.3	3.19	สำคัญปานกลาง
10	ข้อมูลผู้แต่ง	53	22.3	144	25.1	3.19	สำคัญปานกลาง
11	ชื่อผู้แนะนำ	118	49.6	384	66.9	2.73	สำคัญน้อย
จำนวนบทแนะนำที่วิเคราะห์		238		574		รวม 812 บท	

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การให้ข้อมูลในบทแนะนำหนังสือบัณฑิตในวารสารวิชาการ และวารสารทั่วไปมีลักษณะคล้ายกันในด้านมีข้อมูลทาง ๆ ในอัตราที่น้อยเป็นส่วนใหญ่

ข้อมูลที่มีในบทแนะนำหนังสือในวารสารทั้ง 2 ประเภทเกินกว่าครึ่งมีเพียง 4 ประการ ที่มีอยู่มากได้แก่ ชื่อผู้แต่งและชื่อเรื่อง (ร้อยละ 100.0 ในวารสารวิชาการ และร้อยละ 99.3 ในวารสารทั่วไป) และข้อมูลสำนักพิมพ์ (ร้อยละ 77.3 ในวารสารวิชาการ และร้อยละ 76.3 ในวารสารทั่วไป) ที่มีปานกลางคือ ราคาหนังสือ (ร้อยละ 66.0 ในวารสารวิชาการ และร้อยละ 62.2 ในวารสารทั่วไป) ส่วนสรุปเรื่องหรือสาระสำคัญของหนังสือมีอยู่ค่อนข้างมากในวารสารวิชาการ (ร้อยละ 73.1) และมีพอสมควรในวารสารทั่วไป (ร้อยละ 55.9)

สำหรับข้อมูลชื่อผู้แนะนำหนังสือนั้นมีอยู่น้อยกว่าครึ่งในวารสารวิชาการ (ร้อยละ 49.6) และมีปานกลางในวารสารทั่วไป (ร้อยละ 66.9)

ข้อมูลอื่น ๆ อีก 5 ประการนอกจากที่กล่าวมาแล้ว มีในวารสารทั้ง 2 ประเภทในอัตราน้อยกว่าครึ่งหนึ่งของบทแนะนำหนังสือ ซึ่งได้แก่ข้อดีเด่นหรือลักษณะพิเศษของหนังสือ จุดอ่อนหรือข้อบกพร่อง ข้อคิดเห็นของผู้แนะนำ ข้อเปรียบเทียบหนังสือกับเรื่องอื่น และข้อมูลเกี่ยวกับผู้แต่ง

ข้อมูลที่มีน้อยมากในวารสารทั้ง 2 ประเภทได้แก่ ข้อเปรียบเทียบหนังสือกับเรื่องอื่น (ร้อยละ 1.3 ในวารสารวิชาการ และร้อยละ 2.3 ในวารสารทั่วไป) และจุดอ่อนหรือข้อบกพร่องของหนังสือ (ร้อยละ 2.1 ในวารสารวิชาการและร้อยละ 6.6 ในวารสารทั่วไป) สำหรับข้อดีเด่นหรือลักษณะพิเศษของหนังสือมีน้อย (ร้อยละ 17.6 ในวารสารวิชาการ และเพียงร้อยละ 1.0 ในวารสารทั่วไป)

สรุปได้ว่า การแนะนำหนังสือบัณฑิตในวารสารทั้ง 2 ประเภทยังให้ข้อมูลในระดับนี้ไม่น่าพอใจ และขาดข้อมูลที่ผู้อ่านบทแนะนำหนังสือเห็นว่ามีค่าสำคัญมาก

บทที่ 4

บทแนะนำหนังสือกับผู้อ่าน

ความเห็นของผู้อ่านบทแนะนำหนังสือในประเทศไทย สรุปจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่จัดส่งไปยังประชากร 4 กลุ่มได้แก่ นิสิตนักศึกษาวิชาเอกภาษาไทย อาจารย์ผู้สอนภาษาไทย นักประพันธ์และนักแปล และบรรณาธิการ รวม 225 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 197 ชุด คิดเป็นร้อยละ 87.56

จำนวนแบบสอบถามที่จัดส่งไปและได้รับกลับคืน จำแนกตามกลุ่มอาชีพของประชากร มีดังนี้

<u>ประชากร</u>	<u>จำนวนส่ง</u>	<u>จำนวนได้รับคืน</u>	<u>ร้อยละ</u>
นิสิตนักศึกษา	100	100	100.0
อาจารย์	50	40	80.0
บรรณาธิการ	50	37	74.0
นักประพันธ์-นักแปล	25	20	80.0

เนื่องจากบทแนะนำหนังสือเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับหนังสือและการอ่านโดยตรง ดังนั้นการวิจัยเรื่องนี้จึงจำเป็นต้องครอบคลุมทั้งเรื่องข้อคิดเห็นเกี่ยวกับบทแนะนำหนังสือและความสนใจ และลักษณะการอ่านของผู้ตอบแบบสอบถามด้วย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแยกเป็นสองตอน คือ การอ่านหนังสือ : ความสนใจและลักษณะการอ่าน และ ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับบทแนะนำหนังสือในวารสารไทย

4.1 การอ่านหนังสือ : ความสนใจและลักษณะการอ่าน

ความสนใจและลักษณะการอ่านหนังสือของแต่ละบุคคลสัมพันธ์กับทัศนคติต่อบทแนะนำหนังสือ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการอ่านหนังสือของผู้ตอบ ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏผลดังนี้

4.1.1 การใช้เวลาวางอ่านหนังสือ

ประชากรผู้ตอบแบบสอบถามเป็นกลุ่มบุคคลผู้มีอาชีพเกี่ยวข้องกับหนังสือในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ผลการวิจัยจึงปรากฏว่าผู้ตอบส่วนใหญ่ (ร้อยละ 68.4) ใช้เวลาวางอ่านหนังสือ ผู้ที่ใช้เวลาวางทำกิจกรรมอื่น ๆ ซึ่งได้แก่ คุุภาพยตร์ คุุโทรทัศน์ ทองเที๋ยวทำงานอดิเรกและอื่น ๆ มีเพียงร้อยละ 31.6

ตารางที่ 17 การใช้เวลาวางอ่านหนังสือ

ผู้ตอบ กิจกรรม	นิสิต-นักศึกษา		อาจารย์		นักประพันธ์		บรรณารักษ์		รวมผู้ตอบ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อ่านหนังสือ	58	59.8	31	75.6	17	89.5	24	72.7	130	68.4
กิจกรรมอื่น ๆ	39	40.2	10	24.2	2	10.5	9	27.3	60	31.6
รวม	97	100.0	41	100.0	19	100.0	33	100.0	190	100.0

อัตราส่วนผู้อ่านหนังสือในเวลาวางในแต่ละกลุ่มอาชีพแตกต่างกัน นักประพันธ์เป็นกลุ่มที่มีผู้ใช้เวลาวางอ่านหนังสือในอัตราสูงสุด (ร้อยละ 89.5 ของกลุ่ม) อาจารย์และบรรณารักษ์ใช้เวลาวางอ่านหนังสือในอัตราใกล้เคียงกัน คือร้อยละ 75.6 และ 72.7 ของแต่ละกลุ่มตามลำดับ ส่วนกลุ่มนิสิตนักศึกษามีผู้ใช้เวลาวางอ่านหนังสือกับทำกิจกรรมอื่น ๆ ในอัตราส่วนใกล้เคียงกันคือ ร้อยละ 59.8 และร้อยละ 40.2 ของกลุ่มตามลำดับ

4.1.2 เวลาที่ใช้อ่านหนังสือ

ผู้ที่อ่านหนังสือในเวลาว่างใช้เวลาอ่านหนังสือในแต่ละสัปดาห์แตกต่างกันตั้งแต่ น้อยกว่า 1 ชั่วโมงจนถึงมากกว่า 6 ชั่วโมง แต่ผู้อ่านส่วนใหญ่คือร้อยละ 82.6 อ่านหนังสือโดยเฉลี่ยสัปดาห์ละระหว่าง 2 ชั่วโมงถึงมากกว่า 6 ชั่วโมง ในจำนวนนี้ผู้ที่อ่านหนังสือสัปดาห์ละมากกว่า 6 ชั่วโมงมีมากที่สุด คือร้อยละ 36.6 ที่อ่านสัปดาห์ละ 2 - 4 ชั่วโมงมีจำนวนรองลงมาคือร้อยละ 27.7 ผู้ที่อ่านหนังสือสัปดาห์ละน้อยกว่า 1 ชั่วโมง มีจำนวนน้อยที่สุดคือเพียงร้อยละ 2.6

การวิเคราะห์ตามกลุ่มอาชีพแสดงว่า เวลาที่ใช้ในการอ่านหนังสือต่อสัปดาห์ของกลุ่มอาชีพต่าง ๆ แตกต่างกันในลักษณะที่สอดคล้องกับการใช้เวลาว่างเพื่ออ่านหนังสือ กล่าวคือ กลุ่มนักประพันธ์ซึ่งมีผู้ใช้เวลาว่างอ่านหนังสือในอัตราสูงสุด มีผู้ใช้เวลาอ่านหนังสือต่อสัปดาห์ระดับสูงสุด (สัปดาห์ละมากกว่า 6 ชั่วโมง) ในอัตราที่สูงที่สุดด้วย คือ ร้อยละ 72.2 ส่วนอีกร้อยละ 27.8 ใช้เวลาว่างอ่านหนังสือสัปดาห์ละ 2 - 6 ชั่วโมง จึงกล่าวได้ว่าในกลุ่มนักประพันธ์ไม่มีใครเลยที่อ่านหนังสือน้อยกว่าสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง

ตารางที่ 18 เวลาที่ใช้อ่านหนังสือต่อสัปดาห์

ผู้ตอบ เวลาที่อ่าน	นิสิต-นักศึกษา		อาจารย์		นักประพันธ์		บรรณารักษ์		รวมผู้ตอบ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 1 ช.ม.	2	2.0	3	7.5	-	-	-	-	5	2.6
1 - 2 ช.ม.	20	20.2	3	7.5	-	-	5	14.7	28	14.7
2 - 4 ช.ม.	38	38.4	4	10.0	2	11.1	9	26.5	53	27.7
4 - 6 ช.ม.	19	19.2	8	20.0	3	16.7	5	14.7	35	18.3
มากกว่า 6 ช.ม.	20	20.2	22	55.0	13	72.2	15	44.1	70	36.6
รวม	99	100.0	40	100.0	18	100.0	34	100.0	191	100.0

กลุ่มที่ใช้เวลาวางอ่านหนังสือมากอันดับรองลงมาคือ อาจารย์ โดยอาจารย์ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 55.0) ใช้เวลาอ่านหนังสือสัปดาห์ละมากกว่า 6 ชั่วโมง อาจารย์ส่วนน้อยใช้เวลาว่างอ่านหนังสือต่างกันโดยอาจารย์ร้อยละ 20.0 ใช้เวลาอ่านสัปดาห์ละ 4 - 6 ชั่วโมง ร้อยละ 17.5 อ่านสัปดาห์ละระหว่าง 1 - 4 ชั่วโมง และร้อยละ 7.5 อ่านสัปดาห์ละน้อยกว่า 1 ชั่วโมง

บรรณารักษ์ใช้เวลาว่างอ่านหนังสือแตกต่างกันตั้งแต่สัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง จนถึงมากกว่า 6 ชั่วโมง โดยบรรณารักษ์จำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 44.1) อ่านหนังสือสัปดาห์ละมากกว่า 6 ชั่วโมง ร้อยละ 26.5 อ่านหนังสือสัปดาห์ละ 2 - 4 ชั่วโมง และร้อยละ 14.7 สองกลุ่มอ่านหนังสือสัปดาห์ละ 1 - 2 และ 4 - 6 ชั่วโมงตามลำดับ จึงกล่าวได้ว่าบรรณารักษ์ใช้เวลาอ่านหนังสืออย่างน้อยที่สุดสัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง

นิสิตนักศึกษาเป็นกลุ่มที่ใช้เวลาอ่านหนังสือน้อยกว่ากลุ่มอาชีพอื่น และใช้เวลาอ่านหนังสือต่อสัปดาห์แตกต่างกันตั้งแต่อย่างน้อยกว่า 1 ชั่วโมง จนถึงมากกว่า 6 ชั่วโมง โดยนิสิตนักศึกษาจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 38.4) อ่านหนังสือสัปดาห์ละ 2 - 4 ชั่วโมง นิสิตนักศึกษาร้อยละ 20.2 สองกลุ่มอ่านหนังสือสัปดาห์ละ 1 - 2 ชั่วโมง และมากกว่า 6 ชั่วโมง ร้อยละ 19.2 อ่านหนังสือสัปดาห์ละ 4 - 6 ชั่วโมง และมีเพียงร้อยละ 2.0 ที่อ่านหนังสือสัปดาห์ละน้อยกว่า 1 ชั่วโมง

ข้อที่น่าสนใจประการหนึ่งคือ ใน 4 กลุ่มอาชีพที่ศึกษามี 2 กลุ่มที่มีผู้อ่านหนังสือสัปดาห์ละน้อยกว่า 1 ชั่วโมง คืออาจารย์และนิสิตนักศึกษา และอาจารย์เป็นกลุ่มที่มีอัตราส่วนผู้อ่านหนังสืออย่างน้อยกว่า 1 ชั่วโมง สูงกว่ากลุ่มนิสิตคือร้อยละ 7.5 ในขณะที่นิสิตามีร้อยละ 2.0

4.1.3 จำนวนหนังสือที่อ่าน

ผู้ตอบส่วนใหญ่ (ร้อยละ 64.4) อ่านหนังสือสัปดาห์ละ 1 - 4 เล่ม โดยผู้ตอบจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 35) อ่านหนังสือสัปดาห์ละ 1 - 2 เล่ม และร้อยละ 29.4 อ่านหนังสือสัปดาห์ละ 2 - 4 เล่ม ผู้ที่อ่านหนังสือสัปดาห์ละมากกว่า 6 เล่มมีร้อยละ 22.8 ส่วนผู้ที่อ่านน้อยกว่า 1 เล่มมีเพียงร้อยละ 1.1

การวิเคราะห์ตามกลุ่มอาชีพแสดงว่าจำนวนหนังสือที่อ่านต่อสัปดาห์แตกต่างกันในแนวที่สอดคล้องกับการใช้เวลาว่างอ่านหนังสือ และเวลาที่ใช้อ่านหนังสือคือ นักประพันธ์ เป็นกลุ่มที่มีผู้อ่านหนังสือเป็นจำนวนเล่มต่อสัปดาห์มากในอัตราสูงสุด รองลงมาคือ อาจารย์ บรรณารักษ์ และนิสิตนักศึกษาตามลำดับ

นักประพันธ์ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 52.6) อ่านหนังสือสัปดาห์ละมากกว่า 6 เล่ม และร้อยละ 31.6 อ่านสัปดาห์ละ 2 - 4 เล่ม ผู้ที่อ่านหนังสือน้อยที่สุดในกลุ่มคือสัปดาห์ละ 1 - 2 เล่มมีร้อยละ 10.5

อาจารย์ ซึ่งเป็นกลุ่มที่อ่านหนังสือต่อสัปดาห์มากอันดับที่สอง อ่านหนังสือในปริมาณที่แตกต่างกันเป็น 4 กลุ่มในอัตราส่วนใกล้เคียงกันคือ ร้อยละ 25.6 สองกลุ่มอ่านหนังสือสัปดาห์ละ 4 - 6 เล่ม และมากกว่า 6 เล่ม ร้อยละ 23.1 สองกลุ่มอ่านหนังสือสัปดาห์ละ 1 - 2 เล่ม และ 2 - 4 เล่ม และมีอาจารย์เพียงร้อยละ 2 ที่อ่านหนังสือสัปดาห์ละน้อยกว่า 1 เล่ม

บรรณารักษ์อ่านหนังสือต่อสัปดาห์ในปริมาณที่ต่างกันเป็น 3 กลุ่ม คือ ร้อยละ 37.5 อ่านสัปดาห์ละมากกว่า 6 เล่ม และร้อยละ 28.1 สองกลุ่ม อ่านสัปดาห์ละ 1 - 2 เล่ม และ 2 - 4 เล่มตามลำดับ ส่วนอีกร้อยละ 6.3 อ่านหนังสือสัปดาห์ละ 4 - 6 เล่ม ไม่มีบรรณารักษ์คนใดเลยที่อ่านหนังสือสัปดาห์ละน้อยกว่า 1 เล่ม

นิสิตนักศึกษาเป็นกลุ่มที่อ่านหนังสือต่อสัปดาห์น้อยกว่ากลุ่มอื่นที่ศึกษา คือ นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ (ร้อยละ 80.0) อ่านหนังสือสัปดาห์ละ 1 - 4 เล่ม โดยร้อยละ 47.8 อ่านสัปดาห์ละ 1 - 2 เล่ม และร้อยละ 32.2 อ่านสัปดาห์ละ 2 - 4 เล่ม ส่วนนิสิตนักศึกษาที่อ่านหนังสือสัปดาห์ละมากกว่า 6 เล่มมีเพียงร้อยละ 10.0

ตารางที่ 19 จำนวนหนังสือที่อ่านต่อสัปดาห์

ผู้ตอบ จำนวนหนังสือ	นิสิต-นักศึกษา		อาจารย์		นักประพันธ์		บรรณารักษ์		รวมผู้ตอบ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 1 เล่ม	1	1.1	1	2.0	-	-	-	-	2	1.1
1 - 2 เล่ม	43	47.8	9	23.1	2	10.5	9	28.1	63	35.0
2 - 4 เล่ม	29	32.2	9	23.1	6	31.6	9	28.1	53	29.4
4 - 6 เล่ม	8	8.9	10	25.6	1	5.3	2	6.3	21	11.7
มากกว่า 6 เล่ม	9	10.0	10	25.6	10	52.6	12	37.5	41	22.8
รวม ร้อยละ	90	100.0	39	100.0	19	100.0	32	100.0	180	100.0

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.1.4 วิธีเลือกหนังสืออ่าน

ผู้วิจัยได้เสนอวิธีเลือกหนังสืออ่านให้ผู้ตอบเลือกตอบ 6 วิธีได้แก่ การอ่านตามคำแนะนำของบรรณารักษ์ อ่านตามคำแนะนำของเพื่อนหรือญาติ อ่านตามรายชื่อหนังสือของสำนักพิมพ์ อ่านตามบทแนะนำและวิจารณ์หนังสือ อ่านตามความสนใจของตนเอง และอ่านตามคำแนะนำของผู้สอน ผู้ตอบสามารถเลือกตอบข้อที่ตรงกับวิธีการเลือกหนังสืออ่านของตน หรือระบุวิธีที่ใช่ซึ่งแตกต่างไปจากวิธีที่เสนอในแบบสอบถามได้ ในกรณีที่มีวิธีเลือกหนังสืออ่านมากกว่า 1 วิธีก็สามารถตอบได้ทั้งหมดโดยลำดับวิธีที่ใช่มากไปหาน้อย

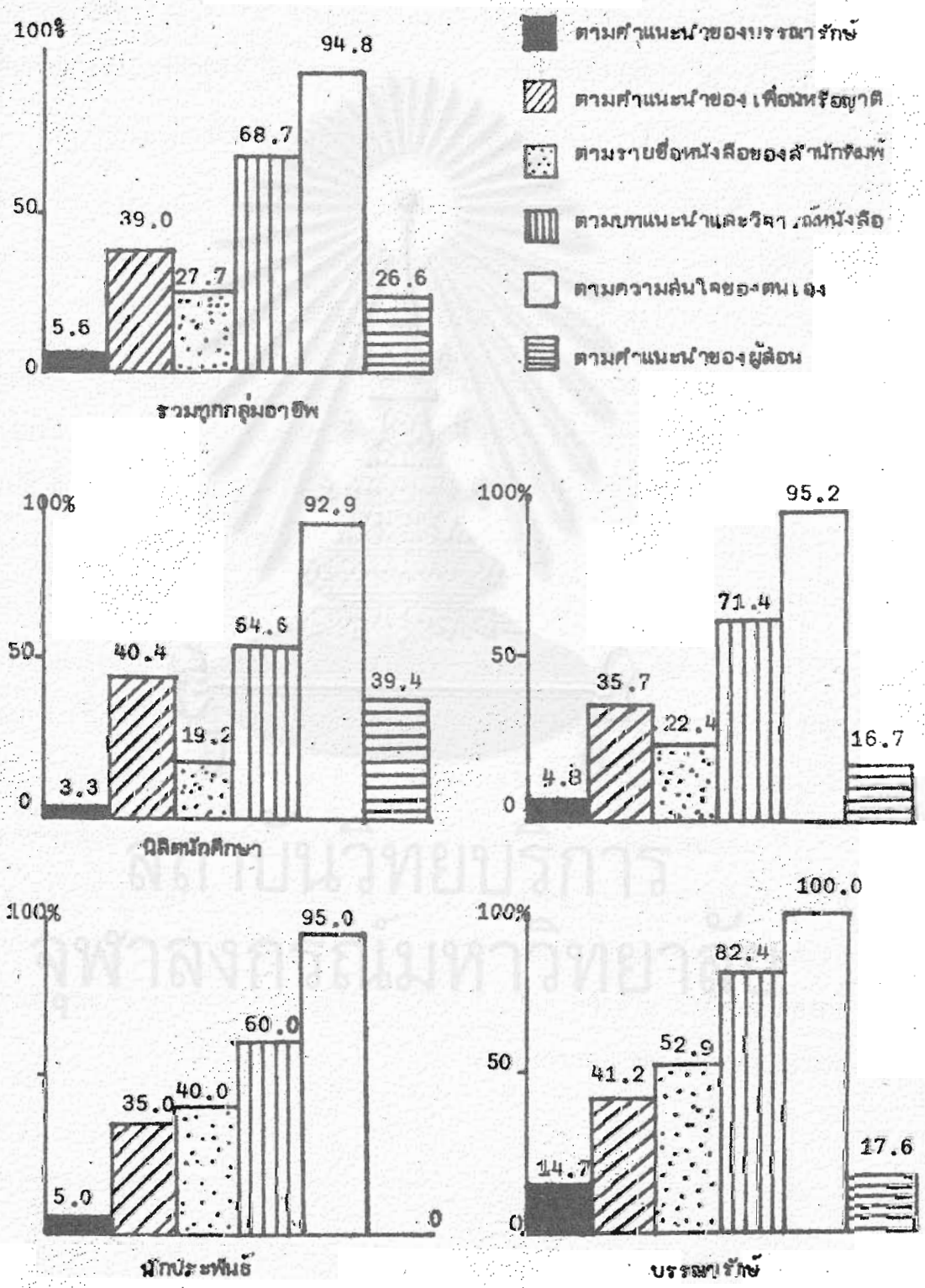
การวิเคราะห์ข้อมูลคำตอบเรื่องนี้ปรากฏว่า วิธีเลือกหนังสืออ่านซึ่งผู้ตอบส่วนใหญ่ใช้มี 2 วิธีคือ การอ่านตามความสนใจของตนเอง ซึ่งมีผู้ใช้มากที่สุดมี 185 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 94.8 ของคำตอบทั้งหมด และวิธีที่มีผู้ใช้มากที่สุดรองลงมาคือ การอ่านตามบทแนะนำและวิจารณ์หนังสือ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 68.7 ของคำตอบ สำหรับการอ่านหนังสือตามความสนใจของตนเองนั้น ผู้ตอบเลือกเป็นวิธีแรกมากที่สุด คือร้อยละ 75.9 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ส่วนการอ่านตามบทแนะนำและวิจารณ์หนังสือ ผู้ตอบเลือกเป็นวิธีที่สองมากที่สุดคือร้อยละ 35.4 ของผู้ตอบแบบสอบถาม (ตารางลำดับวิธีเลือกหนังสืออ่านอยู่ในภาคผนวก)

วิธีเลือกหนังสืออ่านอีก 4 วิธีนั้นผู้ตอบส่วนใหญ่ไม่เลือกตอบ ซึ่งแสดงว่าไม่ใช่วิธีเหล่านั้น ผู้ที่ใช้จึงมีเพียงส่วนน้อย วิธีเลือกหนังสืออ่าน 3 วิธีที่มีผู้ใช้น้อยในระดับใกล้เคียงกันได้แก่ การอ่านตามคำแนะนำของเพื่อนหรือญาติ มี 76 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 39.0 ของผู้ตอบ การอ่านตามรายชื่อหนังสือของสำนักพิมพ์มี 54 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 27.7 และการอ่านตามคำแนะนำของผู้สอนมี 52 คำตอบ (ส่วนใหญ่เป็นคำตอบของกลุ่มนิสิตนักศึกษา) คิดเป็นร้อยละ 26.6 วิธีเลือกหนังสืออ่านซึ่งมีผู้ตอบน้อยที่สุดคือ การอ่านตามคำแนะนำของบรรณารักษ์มี 11 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 5.6 ของผู้ตอบทั้งหมด

ตารางที่ 20 วิธีเลือกหนังสืออ่าน

วิธีเลือกหนังสือ อ่าน N=195	คำแนะนำของ บรรณารักษ์		คำแนะนำของ เพื่อน-ญาติ		รายชื่อหนังสือ ของสำนักพิมพ์		บทแนะนำและ วิจารณ์หนังสือ		ความสนใจของ ตนเอง		ตามคำแนะนำ ของผู้อื่น	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
นิสิตนักศึกษา N = 99	3	3.3	40	40.4	19	19.2	64	64.6	92	92.9	39	39.4
อาจารย์ N = 42	2	4.8	15	35.7	9	22.4	30	71.4	40	95.2	7	16.7
นักประพันธ์ N = 20	1	5.0	7	35.0	8	40.0	12	60.0	19	95.0	-	-
บรรณารักษ์ N = 34	5	14.7	14	41.2	18	52.9	28	82.4	34	100.0	6	17.6
รวม	11	5.6	76	39.0	54	27.7	134	68.7	185	94.8	52	26.6

แผนภูมิที่ 9 วิธีเลือกหนังสืออ่าน

4.1.5 ความสนใจอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ

ผู้ตอบสนใจอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ ในระดับปานกลางและน้อย หนังสือประเภทที่ผู้ตอบสนใจอ่านในระดับปานกลางเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยน้ำหนักคำตอบจากมากไปน้อยได้แก่ สารคดี บันเทิงคดี วารสาร วิชาการ และหนังสือแปล หนังสือประเภทที่ผู้ตอบสนใจน้อยได้แก่ หนังสือสำหรับเด็กและรอยกรอง หนังสือประเภทที่ผู้ตอบทุกกลุ่มอาชีพสนใจอ่านในระดับเดียวกันคือ บันเทิงคดีและสารคดี ซึ่งผู้ตอบสนใจอ่านปานกลาง

ความสนใจอ่านหนังสือของผู้ตอบแต่ละกลุ่มอาชีพมีลักษณะแตกต่างกัน

นิสิตนักศึกษาสนใจอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ ในระดับใกล้เคียงกัน โดยสนใจอ่านหนังสือวิชาการ สารคดี บันเทิงคดี หนังสือแปล ร้อยกรอง และวารสารในระดับปานกลาง และสนใจอ่านหนังสือสำหรับเด็กในระดับน้อย

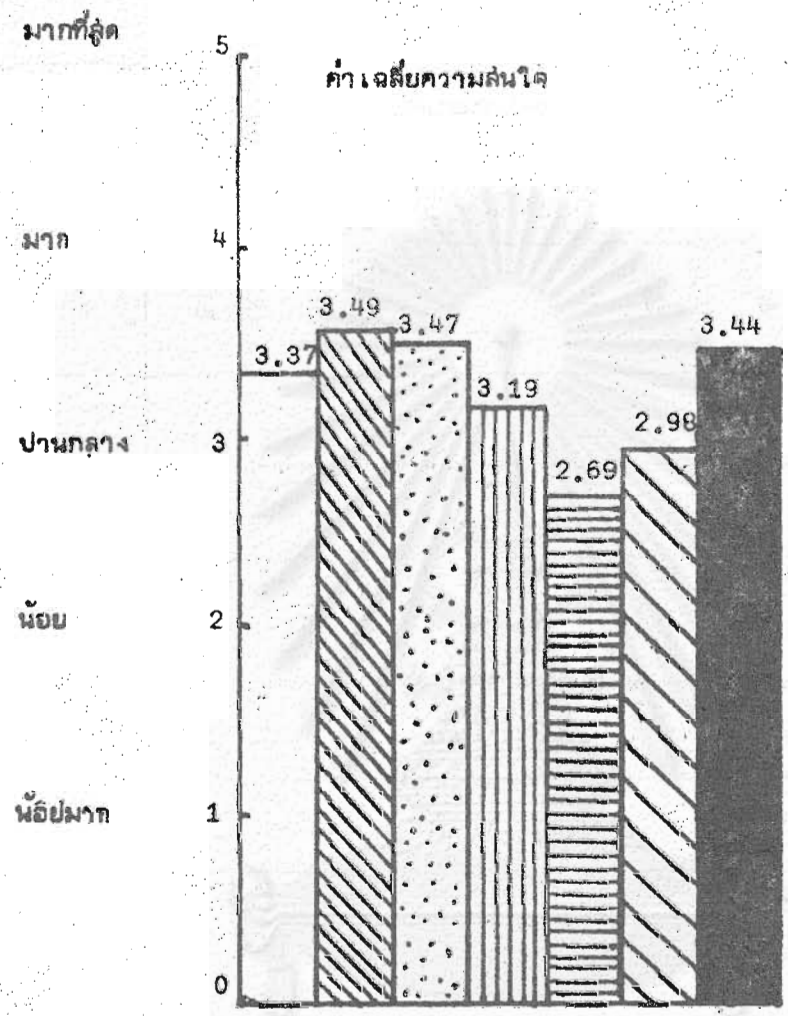
อาจารย์ ความสนใจอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ ในระดับต่างกันตั้งแต่ตอนจนถึงมาก หนังสือประเภทที่อาจารย์สนใจอ่านในระดับมากคือ วิชาการ ที่สนใจในระดับปานกลางมีหลายประเภทเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยน้ำหนักคำตอบได้แก่ สารคดี บันเทิงคดี วารสาร และหนังสือแปล ส่วนร้อยกรองและหนังสือสำหรับเด็ก สนใจอ่านในระดับน้อย

นักประพันธ์ สนใจอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ ในระดับปานกลางและน้อย หนังสือประเภทที่สนใจในระดับปานกลางเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยคำตอบจากมากไปน้อยได้แก่ สารคดี วารสาร บันเทิงคดี หนังสือแปลและวิชาการ ที่สนใจในระดับน้อยได้แก่ ประเภทร้อยกรอง และหนังสือสำหรับเด็ก

บรรณารักษ์ สนใจอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ ในระดับต่างกันตั้งแต่ตอนจนถึงมาก หนังสือประเภทที่บรรณารักษ์สนใจอ่านในระดับมากคือ วารสาร ที่สนใจในระดับปานกลางมี 4 ประเภทเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยน้ำหนักคำตอบจากมากไปน้อยได้แก่ วิชาการ สารคดี หนังสือสำหรับเด็ก และบันเทิงคดี หนังสือประเภทที่บรรณารักษ์สนใจอ่านในระดับน้อยได้แก่หนังสือแปล และร้อยกรอง

ประเภท ของหนังสือ	ผู้ตอบ			นิสิต-นักศึกษา			อาจารย์			นักประพันธ์			บรรณาธิการ			รวม		
	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ
วิชาการ	3.08	1.10	สนใจ ปานกลาง	4.02	1.09	สนใจ มาก	3.00	1.72	สนใจ ปานกลาง	3.60	0.98	สนใจ ปานกลาง	3.37	1.21	สนใจ ปานกลาง			
สารคดี	3.31	0.98	สนใจ ปานกลาง	3.67	1.00	สนใจ ปานกลาง	3.85	1.27	สนใจ ปานกลาง	3.57	0.92	สนใจ ปานกลาง	3.49	1.02	สนใจ ปานกลาง			
บันเทิงคดี	3.59	1.12	สนใจ ปานกลาง	3.55	1.33	สนใจ ปานกลาง	3.45	1.73	สนใจ ปานกลาง	3.06	1.30	สนใจ ปานกลาง	3.47	1.28	สนใจ ปานกลาง			
หนังสือแปล	3.33	1.11	สนใจ ปานกลาง	3.12	1.42	สนใจ ปานกลาง	3.25	1.62	สนใจ ปานกลาง	2.83	1.54	สนใจ น้อย	3.19	1.32	สนใจ ปานกลาง			
ร้อยกรอง	3.08	1.14	สนใจ ปานกลาง	2.50	1.19	สนใจ น้อย	2.25	1.62	สนใจ น้อย	2.03	1.32	สนใจ น้อย	2.69	1.30	สนใจ น้อย			
หนังสือสำหรับเด็ก	2.92	1.17	สนใจ น้อย	2.88	1.21	สนใจ น้อย	2.80	1.36	สนใจ น้อย	3.37	1.46	สนใจ ปานกลาง	2.98	1.26	สนใจ น้อย			
วารสาร	3.16	1.26	สนใจ ปานกลาง	3.21	1.46	สนใจ ปานกลาง	3.70	1.13	สนใจ ปานกลาง	4.37	0.94	สนใจ มาก	3.44	1.32	สนใจ ปานกลาง			

แผนภูมิที่ 10 ความสนใจอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ

- วิทยากร
- หนังสือแปล
- สารคดี
- ร้อยกรอง
- บันเทิงคดี
- หนังสือสำหรับเด็ก
- วารสาร

4.2 ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับบทแนะนำหนังสือไทย

ข้อคิดเห็นของผู้อ่านต่อบทแนะนำหนังสือได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความสำคัญของบทแนะนำหนังสือ ลักษณะการอ่านบทแนะนำ วารสารและนิตยสารที่ผู้อ่านนิยมอ่านบทแนะนำ วัตถุประสงค์ในการอ่านบทแนะนำหนังสือและประโยชน์ที่ได้รับ ความสำคัญของส่วนต่าง ๆ ในบทแนะนำหนังสือ ลักษณะของบทแนะนำหนังสือในวารสารและนิตยสารไทยโดยทั่วไป และแบบแผนของบทแนะนำหนังสือซึ่งผู้อ่านชอบ ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังต่อไปนี้

4.2.1 ความสำคัญของบทแนะนำหนังสือ

สมมุติฐาน ที่เสนอเรื่องความสำคัญของบทแนะนำหนังสือสัมพันธ์กับความสนใจอ่านหนังสือของบุคคล ผู้อ่านส่วนใหญ่เห็นว่าบทแนะนำหนังสือมีความสำคัญในระดับปานกลาง และผู้ที่สนใจอ่านหนังสือมากจะให้ความสำคัญแก่บทแนะนำหนังสือมาก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียดในตารางที่ 22 และ 23 ต่อไปนี้

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 22 ค่าเฉลี่ยน้ำหนักคำตอบเรื่องความสำคัญของบทแนะนำหนังสือ

ผู้ตอบ ค่าเฉลี่ย	นิสิต-นักศึกษา			อาจารย์			นักประพันธ์			บรรณารักษ์			รวม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ
ค่าเฉลี่ย น้ำหนัก คำตอบ	3.40	0.60	สำคัญ พอควร	3.21	0.65	สำคัญ พอควร	3.00	0.73	สำคัญ พอควร	3.41	0.56	สำคัญ พอควร	3.32	0.63	สำคัญ พอควร

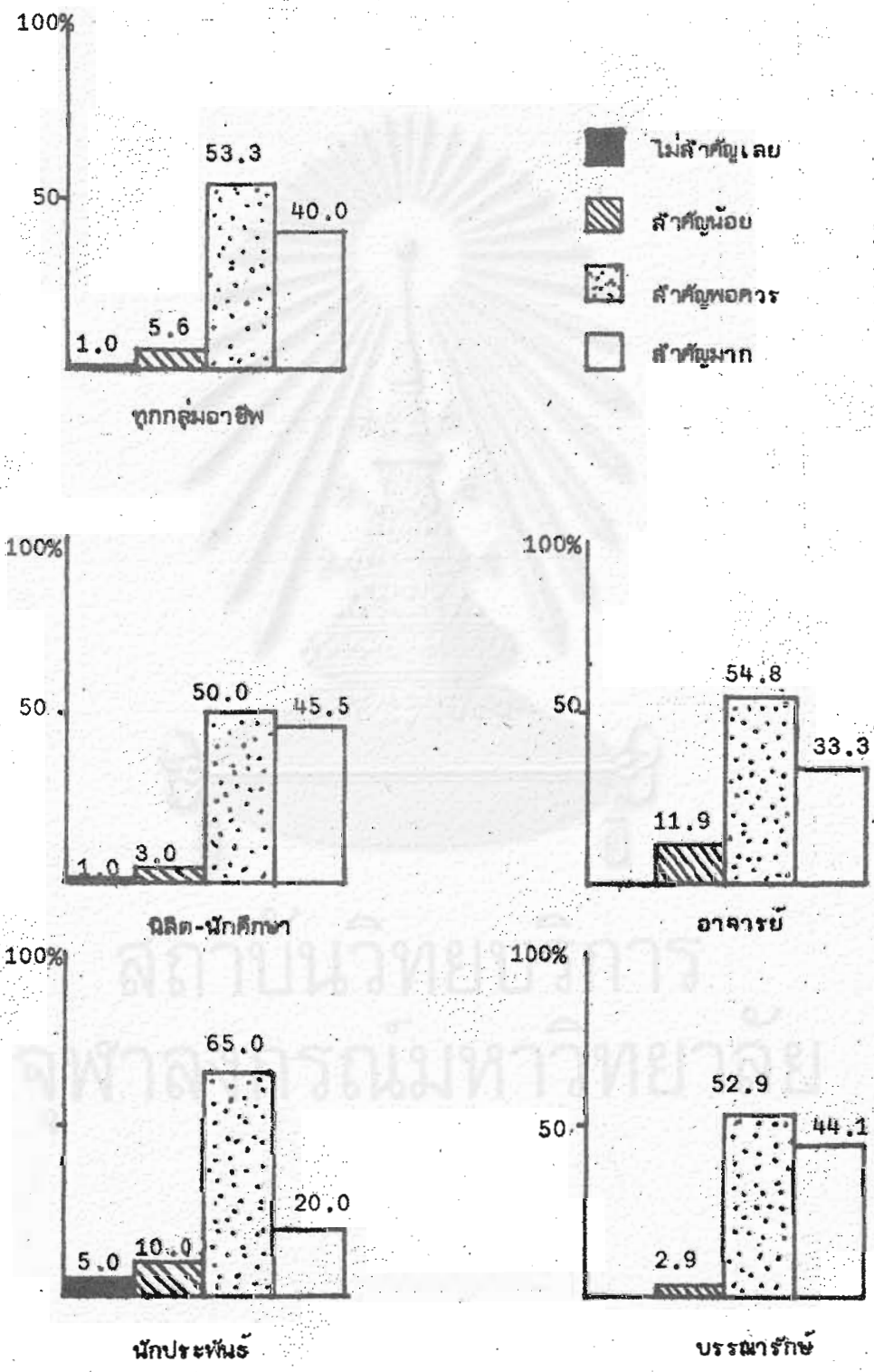
ค่าเฉลี่ยน้ำหนักคำตอบของผู้ตอบรวมทุกกลุ่มอาชีพ มีค่า 3.32 หมายความว่าผู้ตอบเห็นว่าบทแนะนำหนังสือมีความสำคัญพอควร ผู้ตอบทุกกลุ่มอาชีพมีความเห็นสอดคล้องกัน แต่มีค่าเฉลี่ยน้ำหนักคำตอบต่างกันเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ บรรณารักษ์ นิสิตนักศึกษา อาจารย์ และนักประพันธ์ตามลำดับ

ตารางที่ 23 อัตราส่วนร้อยละของคำตอบเรื่องความสำคัญของบทแนะนำหนังสือ

ระดับความ สำคัญ คำตอบ N = 195	ไม่สำคัญเลย		สำคัญน้อย		สำคัญพอควร		สำคัญมาก	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
นิสิตนักศึกษา N = 99	1	1.0	3	3.0	50	50.6	45	45.5
อาจารย์ N = 42	-	-	5	11.9	23	54.8	14	33.3
นักประพันธ์ N = 20	1	5.0	2	10.0	13	65.0	4	20.0
บรรณาธิการ N = 34	-	-	1	2.9	18	52.9	15	44.1
ร้อยละ	2	1.0	11	5.6	104	53.3	78	40.0
รวม								

แผนภูมิที่ 11 ความสำคัญของบทแนะนำหนังสือ

อัตราส่วนร้อยละของคำตอบแสดงว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่ (ร้อยละ 53.3) เห็นว่าบทแนะนำหนังสือมีความสำคัญในระดับพอควร และผู้ตอบจำนวนรองลงมา (ร้อยละ 40.0) เห็นว่ามีความสำคัญมาก

การวิเคราะห์ข้อมูลตามกลุ่มอาชีพแสดงว่า ผู้ตอบจำนวนกว่าครึ่งในทุกกลุ่มอาชีพ เห็นว่าบทแนะนำหนังสือสำคัญพอสมควร ผู้ที่เห็นว่าคุณค่ามากซึ่งมีจำนวนรองลงมาเป็นผู้ที่อยู่ในกลุ่มอาชีพต่าง ๆ เรียงลำดับตามอัตราร้อยละของผู้ตอบจากมากไปน้อย ได้แก่ นิสิตนักศึกษา ร้อยละ 45.5 บรรณารักษ์ ร้อยละ 44.1 อาจารย์ร้อยละ 33.3 และนักประพันธ์ร้อยละ 20.0

ผลการวิเคราะห์แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าการแนะนำหนังสือมีความสำคัญปานกลาง การให้ความสำคัญแก่บทแนะนำหนังสือไม่สัมพันธ์กับความสนใจการอ่านเสมอไป เนื่องจากนิสิตนักศึกษาซึ่งเป็นผู้ตอบกลุ่มที่ให้ความสำคัญแก่บทแนะนำหนังสือในระดับมาก ในอัตราสูงสุดเป็นผู้ที่สนใจการอ่านหนังสือน้อยกว่ากลุ่มอาชีพอื่น และในทางกลับกันนักประพันธ์ซึ่งเป็นกลุ่มที่อ่านหนังสือมากกว่าผู้ตอบทุกกลุ่ม กลับมีผู้ที่ให้ความสำคัญแก่บทแนะนำหนังสือในระดับมาก ในอัตราต่ำสุด

การพิสูจน์สมมุติฐาน ทศนะเรื่องความสำคัญของบทแนะนำหนังสือไม่ขึ้นกับอาชีพของบุคคลโดยการหาค่าไคสแคว์ ปรากฏว่ามีค่า 13.1133 ระดับความมีนัยสำคัญที่ 0.1575 จึงปฏิเสธสมมุติฐานที่ตั้งไว้ นั่นคือ ทศนะเรื่องความสำคัญของบทแนะนำหนังสือขึ้นกับอาชีพของบุคคล

4.2.2 ลักษณะการอ่านบทแนะนำหนังสือ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ลักษณะการอ่านบทแนะนำหนังสือแสดงว่าผู้ตอบทุกคนอ่านบทแนะนำหนังสือ แต่มีลักษณะการอ่านต่างกันเป็น 2 กลุ่ม คือ อ่านเป็นครั้งคราวและอ่านเป็นประจำ

ตารางที่ 24 ลักษณะการอ่านบทแนะนำหนังสือ

ผู้อ่าน N = 196	อ่านประจำจากหลายฉบับ		อ่านประจำจากฉบับใดฉบับหนึ่ง		อ่านเป็นครั้งคราว	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
นิสิตนักศึกษา N = 100	16	16.0	27	27.0	57	57.0
อาจารย์ N = 41	8	19.5	13	31.7	20	48.8
นักประพันธ์ N = 20	4	20.0	9	45.0	7	35.0
บรรณาธิการ N = 35	14	40.0	7	20.0	14	40.0
รวม	42	21.4	56	28.6	98	50.0

ผู้อ่านที่อ่านบทแนะนำหนังสือเป็นประจำและเป็นครั้งคราว มีอัตราส่วนครึ่งต่อครึ่ง คือผู้อ่านร้อยละ 50.0 อ่านบทแนะนำหนังสือเป็นครั้งคราว และผู้อ่านอีกร้อยละ 50.0 อ่านเป็นประจำ โดยร้อยละ 28.6 อ่านเป็นประจำจากการสารฉบับใดฉบับหนึ่ง และร้อยละ 21.4 อ่านเป็นประจำจากการสารหลายฉบับ

การวิเคราะห์ตามกลุ่มอาชีพปรากฏว่า ผู้อ่านส่วนใหญ่ในทุกกลุ่มอาชีพ นอกจากนิสิตนักศึกษา อ่านบทแนะนำหนังสือเป็นประจำในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง คือ

นักประพันธ์ เป็นกลุ่มที่มีผู้อ่านบทแนะนำหนังสือเป็นประจำในอัตรามากที่สุด (ร้อยละ 65.0) โดยนักประพันธ์ร้อยละ 45.0 อ่านจากการสารฉบับที่อ่านเป็นประจำ

และร้อยละ 20.0 อ่านจากวารสารหลายฉบับ

อาจารย์ร้อยละ 51.2 อ่านบทแนะนำหนังสือเป็นประจำโดยร้อยละ 31.7
อ่านจากวารสารที่อ่านเป็นประจำ และร้อยละ 19.5 อ่านจากวารสารหลายฉบับ

4.2.3 วารสารซึ่งผู้อ่าน อ่านบทแนะนำหนังสือ

ผลการวิเคราะห์บทแนะนำหนังสือในบทที่ 3 ของการวิจัยเรื่องนี้ทำให้
ทราบวาระระหว่าง พ.ศ. 2521 - พ.ศ. 2523 มีการแนะนำหนังสือในวารสาร
จำนวนมาก ผู้วิจัยได้คัดเลือกชื่อวารสารที่มีการแนะนำหนังสืออย่างสม่ำเสมอเป็น
เวลานาน 6 ชื่อ ซึ่งผู้อ่านน่าจะสนใจอ่านได้แก่ ครูปริทัศน์ บ้านฟ้าเมืองไทย
แม่และเด็ก โลกหนังสือ และสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ให้ผู้อ่านเลือกตอบชื่อวารสาร
ที่อ่านโดยผู้อ่านที่อ่านบทแนะนำหนังสือจากวารสารนอกเหนือจากนั้นก็สามารระบุ
ลงในคำตอบได้ ผลการวิเคราะห์คำตอบมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 25 วารสารซึ่งผู้อ่านอ่านบทแนะนำหนังสือ

วารสาร ผู้อ่าน N = 185	ครูปริทัศน์		ฟ้าเมืองไทย		โลกหนังสือ		สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
นิสิตนักศึกษา N = 93	16	17.2	27	29.0	55	59.1	44	47.3
อาจารย์ N = 41	8	19.5	10	24.4	31	75.6	27	65.9
นักประพันธ์ N = 18	3	16.7	5	27.8	14	77.8	15	83.3
บรรณาธิการ N = 33	16	48.5	17	51.5	23	69.7	28	84.8
ร้อยละ รวม	43	23.2	59	31.9	123	66.5	114	61.6

วารสารซึ่งผู้ตอบนิยมอ่านบทแนะนำหนังสือ 4 ชื่อเรียงตามลำดับค่าตอบจากมากไปน้อยได้แก่ โลกหนังสือ (ร้อยละ 66.5) สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ (ร้อยละ 61.6) ฟ้าเมืองไทย (ร้อยละ 31.9) และครูปริทัศน์ (ร้อยละ 23.2) จึงสรุปได้ว่าวารสารสองชื่อซึ่งผู้ตอบส่วนใหญ่นิยมอ่านบทแนะนำหนังสือ คือ โลกหนังสือ และสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์

การวิเคราะห์ตามกลุ่มอาชีพของผู้ตอบ ปรากฏว่าความนิยมอ่านบทแนะนำจากวารสารและนิตยสารในอันดับที่ 1 และ 2 แตกต่างกันเป็นสองกลุ่มคือ นิสิตนักศึกษาและอาจารย์อ่านจาก โลกหนังสือ มากเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ส่วนนักประพันธ์และบรรณาธิการอ่านบทแนะนำหนังสือในสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์เป็นอันดับแรก และโลกหนังสือเป็นอันดับที่สอง

ข้อสังเกตประการหนึ่งคือ นิสิตนักศึกษา อาจารย์ และนักประพันธ์ ที่อ่านบทแนะนำหนังสือจากโลกหนังสือ และสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์มีอัตราที่มากกว่าผู้ที่อ่านจากฟ้าเมืองไทย และครูปริทัศน์มาก แต่บรรณาธิการอ่านบทแนะนำหนังสือจากวารสารทั้ง 4 ชื่อในอัตราที่สูงใกล้เคียงกัน ซึ่งแสดงว่าบรรณาธิการส่วนใหญ่อ่านบทแนะนำหนังสือจากวารสารหลายฉบับ

4.2.4 วัตถุประสงค์ในการอ่านบทแนะนำหนังสือ

สมมุติฐาน ผู้อ่านบทแนะนำหนังสือในวารสารไทยส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อได้รับความรู้เกี่ยวกับหนังสือในท้องตลาดและเพื่อเลือกหนังสือที่น่าสนใจอ่าน การพิสูจน์สมมุติฐานข้อนี้ ผู้วิจัยได้เสนอวัตถุประสงค์ในการอ่านบทแนะนำหนังสือ 4 ประการ ซึ่งคาดว่าผู้ตอบน่าจะมุ่งหวังจากการอ่านบทแนะนำหนังสือได้แก่ เพื่อทราบเรื่องราวและความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือที่กำลังสนใจ เพื่อได้รับความรู้เกี่ยวกับหนังสือในท้องตลาด เพื่อเลือกหาหนังสือที่น่าสนใจอ่าน และเพื่อการปฏิบัติงานให้ถูกต้องเลือก ผู้ที่มีวัตถุประสงค์มากกว่า 1 ประการให้จัดลำดับไว้ และถ้ามีวัตถุประสงค์อื่นนอกเหนือจากที่เสนอไว้ก็สามารถระบุในคำตอบได้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แสดงว่าผู้ตอบส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการอ่านบทแนะนำหนังสือคนละมากกว่า 1 ประการ ดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 26 วัตถุประสงค์ในการอ่านบทแนะนำหนังสือ

วัตถุประสงค์ ผู้ตอบ N = 193	เพื่อทราบเรื่อง และความเห็น		เพื่อความรู เรื่องหนังสือ		เพื่อเลือก หนังสืออ่าน		เพื่อการ ปฏิบัติงาน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
นิสิตนักศึกษา N = 100	61	61.0	48	48.0	72	72.0	16	16.0
อาจารย์ N = 40	27	67.5	34	85.0	29	72.5	12	30.0
นักประพันธ์ N = 18	11	61.2	13	72.2	14	77.8	5	27.9
บรรณากร N = 35	20	51.1	31	88.7	29	82.8	24	68.5
รวม ร้อยละ	119	66.9	126	64.3	144	74.6	57	29.5

วัตถุประสงค์ในการอ่านบทแนะนำหนังสือ ซึ่งมีผู้ตอบมากที่สุด (ร้อยละ 74.6 ของผู้ตอบ) และมีผู้เลือกเป็นวัตถุประสงค์อันดับที่ 1 มากที่สุด (ร้อยละ 37.7 ของคำตอบในข้อนั้น) คือ การอ่านบทแนะนำหนังสือเพื่อเลือกหนังสือที่น่าสนใจอ่าน วัตถุประสงค์ที่มีผู้ตอบมารองลงมาสองประการในอัตราใกล้เคียงกันคือ การอ่านบทแนะนำหนังสือเพื่อทราบเรื่องและความเห็นเกี่ยวกับหนังสือเรื่องที่น่าสนใจ (ร้อยละ 66.9 ของผู้ตอบ) และเพื่อได้รับความรู้เกี่ยวกับหนังสือในท้องตลาด (ร้อยละ 64.3 ของผู้ตอบ) ตามลำดับ สำหรับการอ่านบทแนะนำหนังสือเพื่อปฏิบัติงานเป็นวัตถุประสงค์ของผู้ตอบส่วนน้อยเพียงร้อยละ 29.5 ของผู้ตอบ (ตารางแสดงอัตราส่วนร้อยละของวัตถุประสงค์ในการอ่านบทแนะนำหนังสือจำแนกตามลำดับของวัตถุประสงค์อยู่ในภาคผนวก)

การวิเคราะห์ข้อมูลตามกลุ่มอาชีพแสดงว่า ผู้ตอบแต่ละกลุ่มมีลำดับวัตถุประสงค์ในการอ่านบทแนะนำหนังสือไม่ตรงกัน อย่างไรก็ตาม การอ่านบทแนะนำหนังสือเพื่อเลือกหนังสือที่น่าสนใจอ่านก็เป็นวัตถุประสงค์อันดับที่ 1 หรือ 2 ของทุกกลุ่มอาชีพ

อาจารย์ อ่านบทแนะนำหนังสือเพื่อได้รับความรู้เรื่องหนังสือในท้องตลาดมากที่สุด รองลงมาคือเพื่อเลือกหนังสือที่น่าสนใจอ่าน และเพื่อทราบเรื่องราว และความเห็นเกี่ยวกับหนังสือเรื่องที่น่าสนใจตามลำดับ

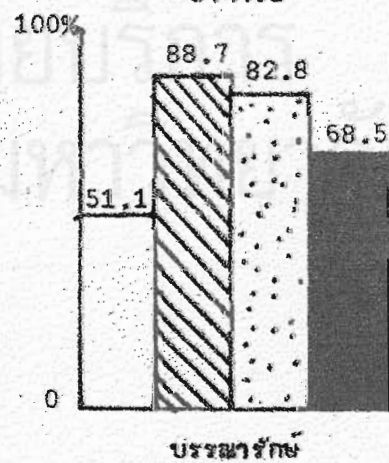
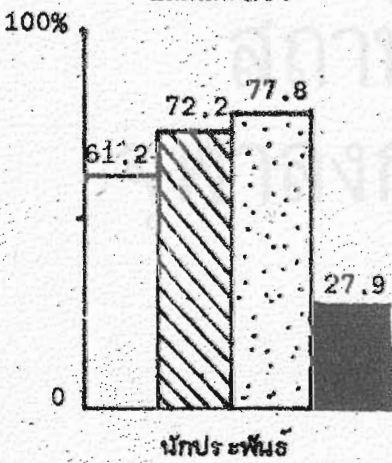
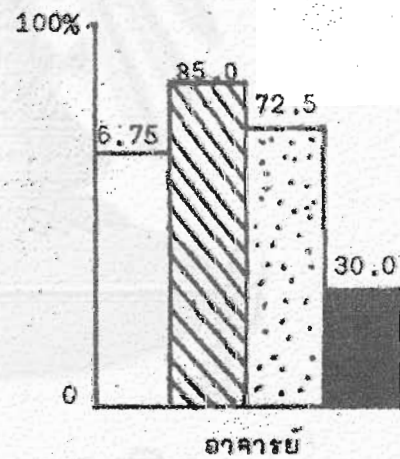
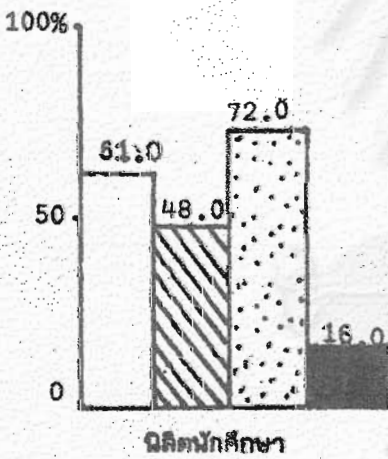
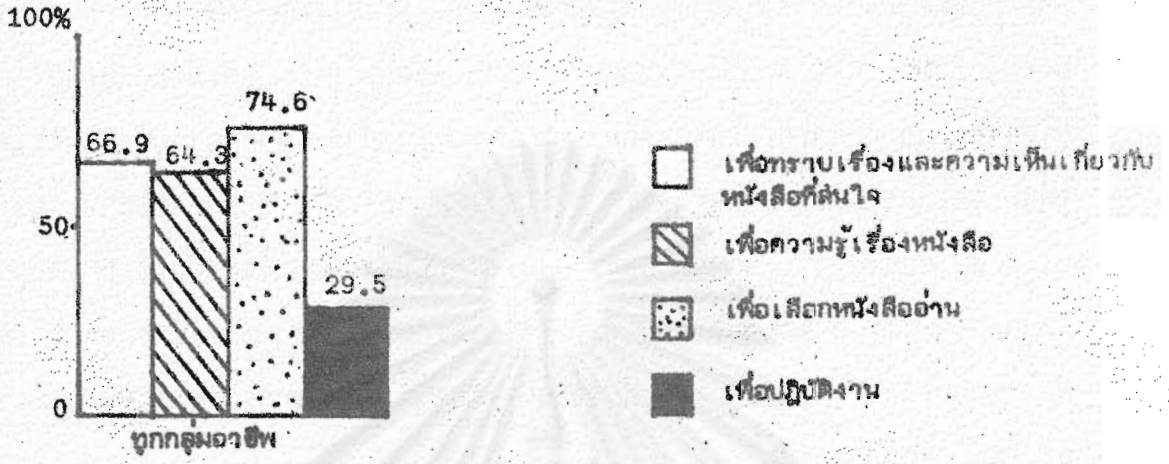
นักประพันธ์ อ่านบทแนะนำหนังสือเพื่อเลือกหนังสือที่น่าสนใจอ่านมากที่สุด รองลงมาคือเพื่อได้รับความรู้เกี่ยวกับหนังสือในท้องตลาดและเพื่อทราบเรื่อง และความเห็นเกี่ยวกับหนังสือเรื่องที่สนใจ

บรรณารักษ์ มีลำดับวัตถุประสงค์ในการอ่านบทแนะนำหนังสือแตกต่างจากกลุ่มอื่น ๆ มากที่สุด วัตถุประสงค์ที่มีผู้ตอบมากในระดับใกล้เคียงกัน 2 ประการ คือ การอ่านบทแนะนำหนังสือเพื่อได้รับความรู้เรื่องหนังสือในท้องตลาด มีผู้ตอบจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 82.8 ของกลุ่ม) วัตถุประสงค์ที่มีผู้ตอบมากเป็นที 3 คือ เพื่อการปฏิบัติงาน (ร้อยละ 68.5 ของกลุ่ม) ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ของผู้ตอบส่วนน้อยในกลุ่มอาชีพอื่น ๆ ส่วนการอ่านบทแนะนำหนังสือเพื่อทราบเรื่องและความเห็นเกี่ยวกับหนังสือที่น่าสนใจ เป็นวัตถุประสงค์ที่มีผู้ตอบน้อยที่สุด

สำหรับนิสิตนักศึกษา เนื่องจากมีจำนวนประชากรมากกว่าผู้ตอบกลุ่มอื่นมาก คำตอบของกลุ่มจึงมีอิทธิพลต่อผลการวิเคราะห์คำตอบรวม ดังนั้นลำดับวัตถุประสงค์ในการอ่านบทแนะนำหนังสือของนิสิตนักศึกษาจึงตรงกับผลการวิเคราะห์คำตอบรวมทุกกลุ่มอาชีพ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นนี้จึงสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ คือผู้ตอบส่วนใหญ่อ่านบทแนะนำหนังสือเพื่อให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับหนังสือในท้องตลาด และเพื่อเลือกหาหนังสือที่น่าสนใจอ่าน

แผนภูมิที่ 12 วัตถุประสงค์ในการอ่านบทแนะนำหนังสือ

4.2.5 ประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านบทแนะนำหนังสือ

สมมุติฐาน ผู้อ่านบทแนะนำหนังสือในวารสารไทยส่วนใหญ่ได้รับประโยชน์จากการอ่านบทแนะนำหนังสือตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการในระดับปานกลาง เพื่อที่จะทราบว่าผู้ตอบได้รับประโยชน์จากการอ่านบทแนะนำหนังสือในค่านิยมบ้าง และมากน้อยเพียงใด ผู้วิจัยได้เสนอรายการประโยชน์จากการอ่านบทแนะนำหนังสือ ซึ่งคาดว่าผู้ตอบน่าจะได้รับ ได้แก่ ได้รับความรู้เกี่ยวกับหนังสือในประเทศไทย ช่วยในการเลือกหนังสืออ่าน ช่วยในการศึกษา ช่วยในการปฏิบัติงาน และช่วยในการปรับปรุงผลงานให้ผู้ตอบเลือก ผู้ตอบมีโอกาสตอบประโยชน์ทุกด้านที่ได้รับ ทั้งที่ระบุไว้ในรายการคำตอบที่ให้เลือกและประโยชน์อื่น ๆ นอกเหนือจากนั้นโดยระบุลำดับที่ของประโยชน์ที่ได้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 27 ประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านบทแนะนำหนังสือ

ผู้ตอบ ประโยชน์ ที่ได้รับ	นิสิตนักศึกษา			อาจารย์			นักประพันธ์			บรรณาธิการ			รวม		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลความ	$\bar{x}$	S.D.	แปลความ	$\bar{x}$	S.D.	แปลความ	$\bar{x}$	S.D.	แปลความ	$\bar{x}$	S.D.	แปลความ
ได้รับความรู้เกี่ยวกับหนังสือ	3.39	0.97	ได้ประโยชน์ปานกลาง	3.17	1.29	ได้ประโยชน์ปานกลาง	2.95	1.64	ได้ประโยชน์น้อย	3.86	0.69	ได้ประโยชน์ปานกลาง	3.38	1.11	ได้ประโยชน์ปานกลาง
ช่วยการเลือกหนังสืออ่าน	3.92	0.87	ได้ประโยชน์ปานกลาง	3.48	1.11	ได้ประโยชน์ปานกลาง	2.50	1.57	ได้ประโยชน์น้อย	3.91	1.07	ได้ประโยชน์ปานกลาง	3.68	1.13	ได้ประโยชน์ปานกลาง
ช่วยการศึกษา	3.39	1.00	ได้ประโยชน์ปานกลาง	2.90	1.28	ได้ประโยชน์น้อย	1.60	1.39	ได้ประโยชน์น้อยมาก	3.17	1.36	ได้ประโยชน์ปานกลาง	3.07	1.28	ได้ประโยชน์ปานกลาง
ช่วยการปฏิบัติงาน	2.61	1.23	ได้ประโยชน์น้อย	3.14	1.30	ได้ประโยชน์ปานกลาง	2.50	1.70	ได้ประโยชน์น้อย	3.69	1.37	ได้ประโยชน์ปานกลาง	2.90	1.38	ได้ประโยชน์น้อย
ช่วยปรับปรุงผลงาน	1.58	1.65	ได้ประโยชน์น้อยมาก	1.40	1.70	ได้ประโยชน์น้อยมาก	2.55	1.57	ได้ประโยชน์น้อย	1.20	1.69	ได้ประโยชน์น้อยมาก	1.57	1.70	ได้ประโยชน์น้อยมาก

ผู้อ่านได้รับประโยชน์ต่าง ๆ จากการอ่านบทแนะนำหนังสือในระดับน้อยมาก ถึงปานกลาง ประโยชน์ที่ได้รับในระดับปานกลางมี 3 ประการเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย นักคำตอบ ได้แก่ ช่วยในการเลือกหนังสืออ่าน (3.66) ได้รับความรู้เกี่ยวกับหนังสือในประเทศไทย (3.38) และช่วยในการศึกษา (3.07) ประโยชน์ที่ได้รับในระดับน้อย คือ ในการปฏิบัติงาน (2.90) และที่ได้รับน้อยมากคือในค่านช่วยปรับปรุงผลงาน (1.57)

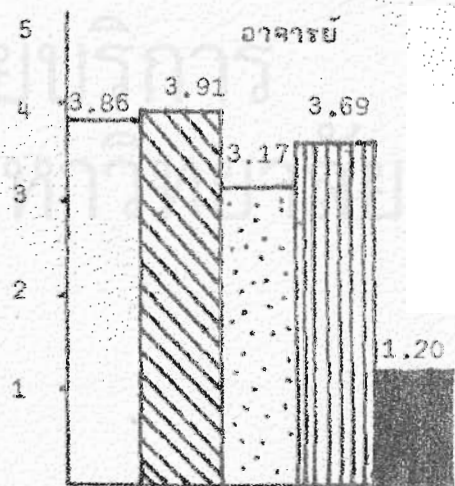
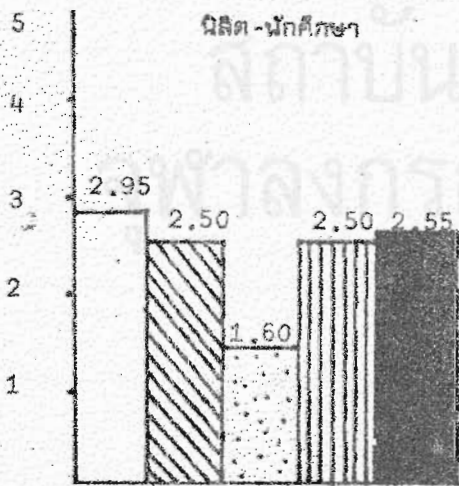
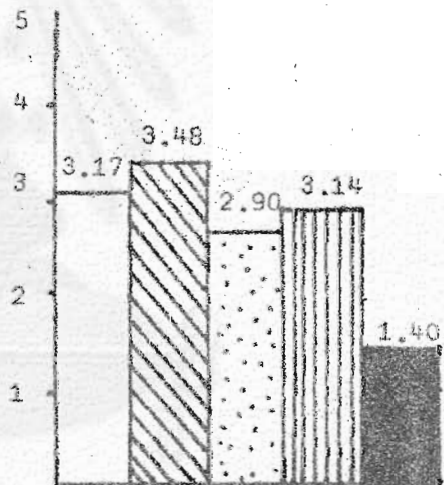
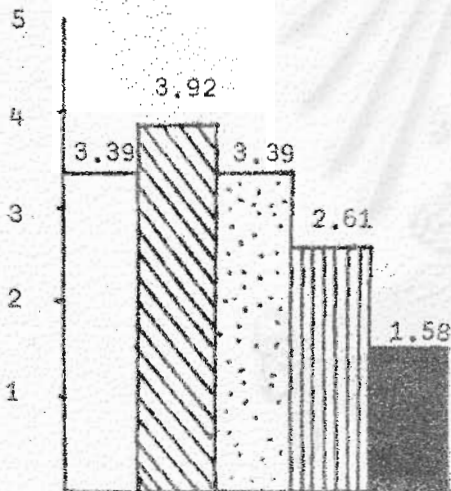
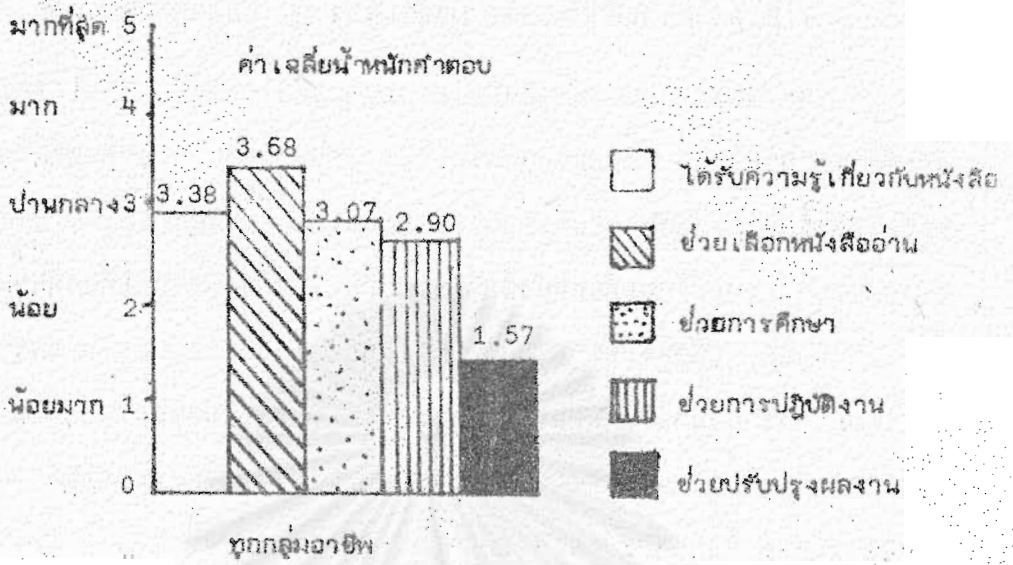
การวิเคราะห์ข้อมูลตามกลุ่มอาชีพแสดงว่า นิสิตนักศึกษา อาจารย์ และบรรณารักษ์ ได้รับประโยชน์จากการอ่านบทแนะนำหนังสือในค่านต่าง ๆ ในระดับ และลำดับที่สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ค่าตอบรวม ยกเว้นประโยชน์ในค่านช่วยการศึกษาซึ่งนิสิตได้รับในระดับปานกลาง เท่ากับประโยชน์ค่านให้ความรู้เกี่ยวกับหนังสือในประเทศไทย

แต่สำหรับกลุ่มอาจารย์ และบรรณารักษ์ ได้รับประโยชน์ในค่านช่วยการศึกษา ลำดับที่ 3 สำหรับประโยชน์ค่านการปรับปรุงผลงานทั้งสามกลุ่มได้รับในระดับน้อยมาก

นักประพันธ์ได้รับประโยชน์จากการอ่านบทแนะนำในระดับน้อยและน้อยมาก ประโยชน์ที่ได้รับในระดับน้อย ที่มีค่าเฉลี่ยนักคำตอบสูงสุดคือ ได้รับความรู้เกี่ยวกับหนังสือในประเทศไทย (2.95) ประโยชน์ที่ได้รับในระดับน้อยรองลงมาอีกสามค่าน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยนักคำตอบใกล้เคียงกันได้แก่ ค่านช่วยปรับปรุงผลงาน ช่วยเลือกหนังสืออ่าน และช่วยในการปฏิบัติงาน (ประโยชน์สองประการหลังนี้มีค่าเฉลี่ยนักคำตอบเท่ากัน) ประโยชน์ค่านที่นักประพันธ์ได้รับน้อยมาก คือค่านช่วยการศึกษา

สรุปได้ว่า ผู้อ่านได้รับประโยชน์จากการอ่านบทแนะนำหนังสือในระดับปานกลาง เป็นส่วนใหญ่ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

แผนภูมิที่ 13 ประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านบทแนะนำหนังสือ

นักประพันธ์

บรรณาธิการ

4.2. ความสำคัญของข้อมูลส่วนต่าง ๆ ในบทแนะนำหนังสือ

ลักษณะของบทแนะนำหนังสือในวารสารไทยในปัจจุบัน สรุปได้ว่ามีส่วนประกอบที่สำคัญ 11 ส่วนได้แก่ ชื่อผู้แต่งและชื่อเรื่อง สำนักพิมพ์ ครั้งที่พิมพ์ปีที่พิมพ์ ราคา สรุปเรื่องหรือสาระสำคัญ ข้อดีเด่นหรือลักษณะพิเศษ ขอบกพร่องหรือจุดอ่อน ข้อคิดเห็นของผู้แนะนำ ข้อเปรียบเทียบหนังสือที่แนะนำกับเรื่องอื่น ข้อมูลเกี่ยวกับผู้แต่ง และชื่อผู้แนะนำหนังสือ เพื่อที่จะทราบว่าผู้ตอบซึ่งเป็นผู้อ่านบทแนะนำหนังสือ มีความเห็นว่าข้อมูลส่วนใดมีความสำคัญมากหรือน้อยเพียงใดเพื่อสรุปเป็นข้อเสนอแนะในการเขียนบทแนะนำหนังสือ ผู้วิจัยได้กำหนดหัวข้อเหล่านี้ในแบบสอบถามให้ผู้ตอบระบุระดับความสำคัญของข้อมูลแต่ละส่วน ซึ่งผลการวิเคราะห์มีรายละเอียดในตารางที่ 28 ต่อไปนี้

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 28 ค่าเฉลี่ยน้ำหนักคำตอบเรื่องความสำคัญของข้อมูลต่าง ๆ ในบทแนะนำหนังสือ

ส่วนของ บทแนะนำ	นิสิต-นักศึกษา			อาจารย์			นักประพันธ์			บรรณาธิการ			รวม		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลความ	$\bar{x}$	S.D.	แปลความ	$\bar{x}$	S.D.	แปลความ	$\bar{x}$	S.D.	แปลความ	$\bar{x}$	S.D.	แปลความ
ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง	4.60	0.81	สำคัญ มาก	3.98	1.30	สำคัญปาน กลาง	3.95	1.54	สำคัญปาน กลาง	4.00	1.39	สำคัญ มาก	4.07	1.12	สำคัญ มาก
สำนักพิมพ์	2.76	0.92	สำคัญ น้อย	2.88	1.35	สำคัญ น้อย	2.90	1.68	สำคัญ น้อย	3.34	1.24	สำคัญปาน กลาง	2.90	1.18	สำคัญปาน กลาง
ครั้งที่พิมพ์ ปีที่พิมพ์	3.00	1.05	สำคัญปาน กลาง	3.24	1.38	สำคัญปาน กลาง	2.75	1.62	สำคัญ น้อย	3.51	0.85	สำคัญปาน กลาง	3.12	1.18	สำคัญปาน กลาง
ราคา	3.04	1.04	สำคัญปาน กลาง	3.05	1.31	สำคัญปาน กลาง	2.40	1.47	สำคัญ น้อย	3.37	1.09	สำคัญปาน กลาง	3.04	1.18	สำคัญปาน กลาง
สรุปเรื่องหรือ สาระสำคัญ	4.28	0.73	สำคัญ มาก	4.00	1.48	สำคัญ มาก	3.30	1.75	สำคัญปาน กลาง	4.46	1.07	สำคัญ มาก	4.15	1.15	สำคัญ มาก
ข้อดีเด่นหรือ ลักษณะพิเศษ	4.33	0.65	สำคัญ มาก	4.02	1.32	สำคัญ มาก	3.85	1.27	สำคัญปาน กลาง	4.40	0.98	สำคัญ มาก	4.23	0.97	สำคัญ มาก
ขอบทรองหรือ จุดอ่อน	3.93	0.90	สำคัญปาน กลาง	3.52	1.33	สำคัญปาน กลาง	3.10	1.55	สำคัญปาน กลาง	4.09	1.25	สำคัญ มาก	3.79	1.17	สำคัญปาน กลาง
ขอคิดเห็นของผู้ แนะนำ	3.67	0.87	สำคัญปาน กลาง	3.17	1.53	สำคัญปาน กลาง	3.35	1.23	สำคัญปาน กลาง	3.17	1.50	สำคัญปาน กลาง	3.44	1.21	สำคัญปาน กลาง
ขอเปรียบเทียบ	3.20	1.09	สำคัญปาน กลาง	3.02	1.39	สำคัญปาน กลาง	2.60	1.76	สำคัญ น้อย	3.71	1.02	สำคัญปาน กลาง	3.19	1.25	สำคัญปาน กลาง
ข้อมูลเกี่ยวกับผู้แต่ง	3.23	0.91	สำคัญปาน กลาง	3.02	1.39	สำคัญปาน กลาง	2.95	1.39	สำคัญ น้อย	3.43	0.95	สำคัญปาน กลาง	3.19	1.09	สำคัญปาน กลาง
ชื่อผู้แนะนำ	2.70	1.05	สำคัญ น้อย	2.64	1.53	สำคัญ น้อย	2.65	1.57	สำคัญ น้อย	2.94	1.24	สำคัญ น้อย	2.73	1.25	สำคัญ น้อย

ผู้ตอบมีความเห็นว่าข้อมูลต่าง ๆ ส่วนใหญ่ของบทแนะนำหนังสือมีความสำคัญใน ระดับปานกลาง ที่สำคัญในระดับมากมีสามประการคือ ข้อดีเด่นหรือลักษณะพิเศษของหนังสือ สรุปเรื่องหรือสาระของหนังสือและชื่อผู้แต่งและชื่อเรื่องตามลำดับ ข้อมูลที่ผู้ตอบเห็นว่า มีความสำคัญในระดับน้อยมีเพียงชื่อผู้แนะนำหนังสือเท่านั้น

การวิเคราะห์ข้อมูลตามกลุ่มอาชีพพบว่า แต่ละกลุ่มได้ให้ความสำคัญแก่ส่วน ต่าง ๆ ของบทแนะนำหนังสือในระดับแตกต่างกัน

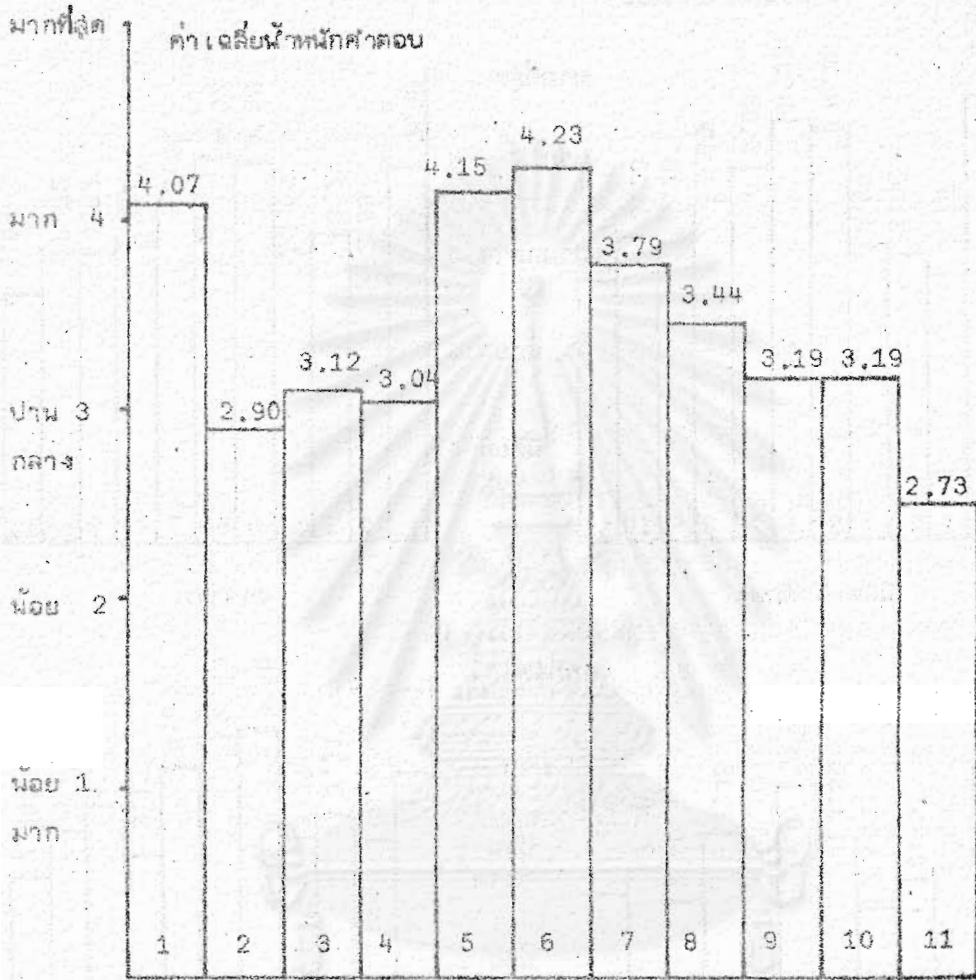
นิสิตนักศึกษา มีความเห็นสอดคล้องกับคำตอบรวมทุกกลุ่มอาชีพเกือบทุกประการ ยกเว้นข้อมูลสำนักพิมพ์ ซึ่งมีนิสิตนักศึกษาให้ความสำคัญในระดับน้อย

อาจารย์ มีความเห็นว่าข้อมูลของบทแนะนำหนังสือที่สำคัญมาก ในระดับใกล้เคียง กันมี 2 ประการ คือ ข้อดีเด่นหรือลักษณะพิเศษของหนังสือ และสรุปเรื่องหรือสาระสำคัญของ หนังสือ และข้อมูลที่สำคัญน้อยในระดับใกล้เคียงกันได้แก่ สำนักพิมพ์ และชื่อผู้แนะนำ ส่วน ข้อมูลอื่น ๆ นอกจากนี้มีความสำคัญในระดับปานกลาง

นักประพันธ์ มีความเห็นแตกต่างจากผู้ตอบกลุ่มอื่น ๆ มาก คือเห็นว่า ไม่มีข้อมูล ส่วนใดในบทแนะนำหนังสือที่มีความสำคัญในระดับมาก ข้อมูลที่สำคัญในระดับปานกลางมี 5 ประการตามลำดับค่าเฉลี่ยนำหน้าคำตอบจากมากไปน้อย ได้แก่ ชื่อผู้แต่งและชื่อเรื่อง ข้อดีเด่นหรือลักษณะพิเศษของหนังสือ ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือ สรุปเรื่องหรือสาระ ของหนังสือ และจุดอ่อนหรือข้อบกพร่องของหนังสือ ข้อมูลที่สำคัญน้อยมี 6 ประการได้แก่ ราคาหนังสือ ขอเปรียบเทียบหนังสือกับเรื่องอื่น ชื่อผู้แนะนำ ครั้งที่พิมพ์และปีที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ และข้อมูลเกี่ยวกับผู้แต่ง

บรรณารักษ์ เห็นว่าข้อมูลที่สำคัญมากมี 4 ประการ ได้แก่ สรุปเรื่องและสาระ ของบทแนะนำหนังสือ ข้อดีเด่นหรือลักษณะพิเศษของหนังสือ จุดอ่อนหรือข้อบกพร่องของ หนังสือ และชื่อผู้แต่งและชื่อเรื่อง ตามลำดับ ที่สำคัญน้อยมีเพียงข้อมูลชื่อผู้แนะนำ หนังสือ ข้อมูลส่วนอื่น ๆ นอกจากนี้บรรณารักษ์เห็นว่ามีค่าสำคัญในระดับปานกลาง

แผนภูมิที่ 14 ความสำคัญของข้อมูลต่าง ๆ ในบทแนะนำหนังสือ

1 ชื่อผู้แต่ง และชื่อเรื่อง

2 สำนักพิมพ์

3 ครั้งที่พิมพ์-ปีที่พิมพ์

4 ราคา

5 ลรูปเรื่องและสาระสำคัญ

6 ข้อดีเด่นและลักษณะพิเศษ

7 จุดอ่อนและข้อบกพร่อง

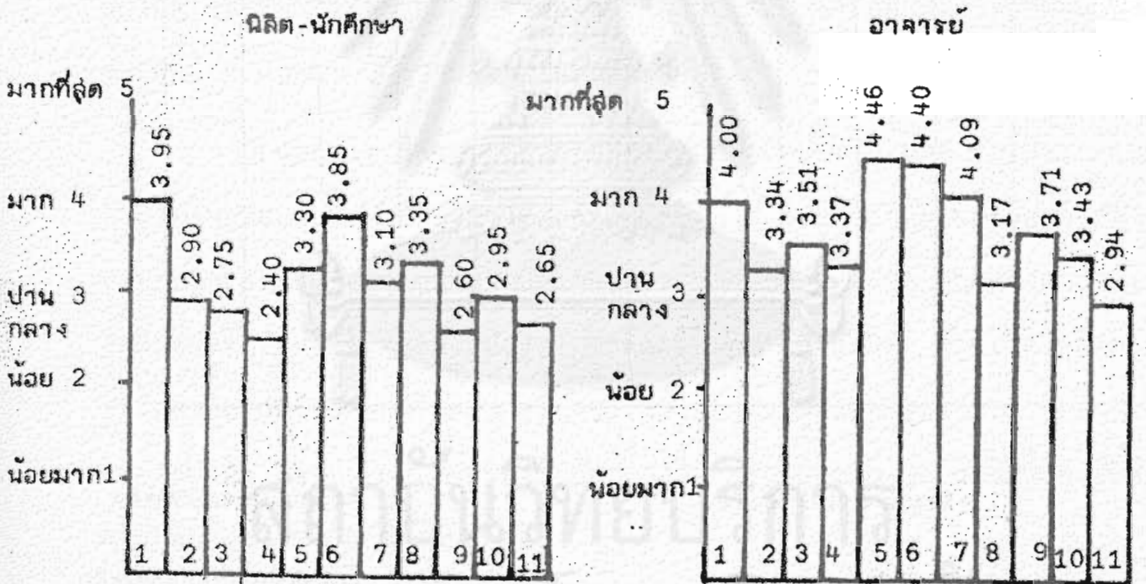
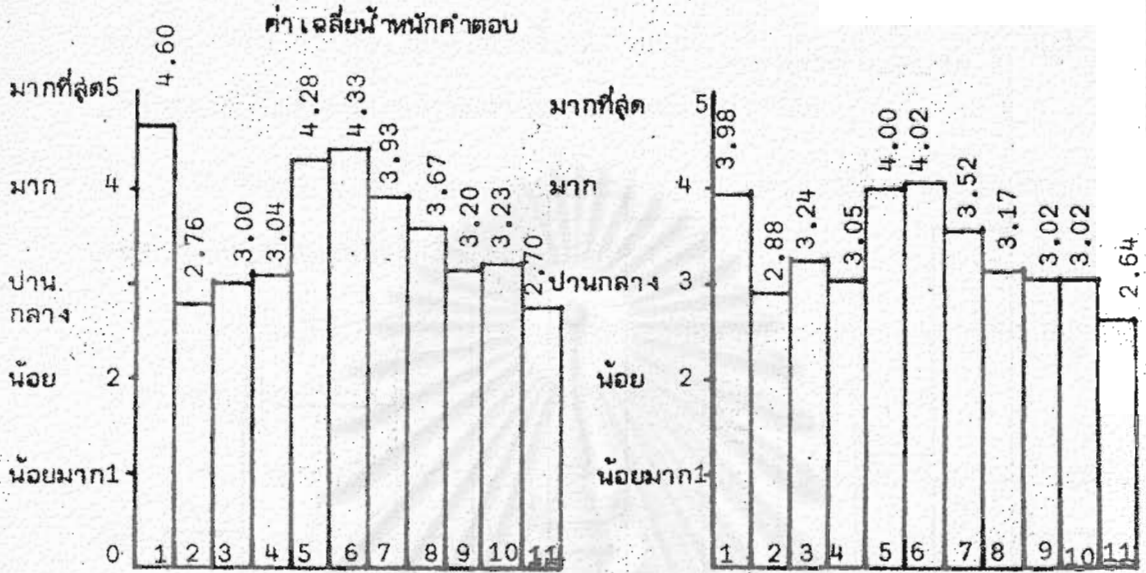
8 ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือ

9 ข้อเปรียบเทียบ

10 ข้อมูลผู้แต่ง

11 ชื่อผู้แนะนำ

แผนภูมิที่ 15 ความสำคัญของข้อมูลต่าง ๆ ในบทแนะนำหนังสือ : จำแนกตามอาชีพผู้ตอบ

นักประพันธ์

บรรณาธิการ

1	ชื่อผู้แต่งและชื่อเรื่อง	5	สรุปเรื่อง	9	ข้อเปรียบเทียบ
2	สำนักพิมพ์	6	ข้อดี-เด่น-ลักษณะพิเศษ	10	ข้อมูลผู้แต่ง
3	ครั้งที่พิมพ์-ปีที่พิมพ์	7	จุดอ่อน-ข้อบกพร่อง	11	ชื่อผู้แนะนำ
4	ราคา	8	ข้อคิดเห็น		

ข้อมูลในบทแนะนำหนังสือที่ผู้ตอบทุกกลุ่มอาชีพมีความเห็นตรงกันคือ ข้อคิดเห็นของผู้แนะนำหนังสือเกี่ยวกับหนังสือซึ่งเห็นว่าสำคัญในระดับปานกลาง และชื่อผู้แนะนำหนังสือสำคัญในระดับน้อย

ข้อคิดเห็นของกลุ่มนิสิตนักศึกษา อาจารย์ และบรรณารักษ์คล้ายคลึงกัน โดยมีความเห็นว่าข้อมูลต่าง ๆ ในบทแนะนำหนังสือมีความสำคัญในระดับตรงกันถึง 7 ประการ ส่วนนักประพันธ์มีความเห็นที่แตกต่างไปจากกลุ่มอื่น ๆ

4.2.7 ลักษณะการแนะนำหนังสือในวารสารไทย

การสำรวจบทแนะนำหนังสือในวารสารไทยทำให้ได้ข้อสังเกตเกี่ยวกับการแนะนำหนังสือว่า คอลัมน์แนะนำหนังสือในวารสารส่วนใหญ่ไม่มีแบบแผนที่แน่นอนในการแนะนำหนังสือ จึงมีลักษณะต่าง ๆ กัน แม้แต่การแนะนำหนังสือในคอลัมน์เดียวกัน การแนะนำหนังสือส่วนมากขาดข้อมูลซึ่งเป็นส่วนสำคัญของบทแนะนำหนังสือที่ดีตามเกณฑ์สากล ในด้านหนังสือที่ได้รับการแนะนำก็มีความแตกต่างกันในด้านปริมาณ ความสมบูรณ์ และความทันสมัยของหนังสือ ข้อมูลความเห็นของผู้อ่านจึงเป็นแนวในการสรุปลักษณะของบทแนะนำหนังสือ ดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 29 ค่าเฉลี่ยนำหนักคำตอบเรื่องลักษณะของการแนะนำหนังสือในวารสารไทย

ลักษณะของ บทแนะนำหนังสือ	นิสิต-นักศึกษา			อาจารย์			นักประพันธ์			บรรณาธิการ			รวม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
ปริมาณ	1.83	0.60	ต้องปรับ ปรุง	1.64	0.69	ต้องปรับ ปรุง	1.25	0.72	ต้องปรับ ปรุง	1.74	0.44	ต้องปรับ ปรุง	1.72	0.63	ต้องปรับ ปรุง
แบบแผน	1.92	0.68	ต้องปรับ ปรุง	1.57	0.74	ต้องปรับ ปรุง	1.35	0.75	ต้องปรับ ปรุง	1.94	0.54	ต้องปรับ ปรุง	1.79	0.70	ต้องปรับ ปรุง
สาระ	1.99	0.78	ต้องปรับ ปรุง	1.67	0.85	ต้องปรับ ปรุง	1.20	0.62	ต้องปรับ ปรุง	1.83	0.66	ต้องปรับ ปรุง	1.81	0.80	ต้องปรับ ปรุง
ความสมดุลย์	1.61	0.67	ต้องปรับ ปรุง	1.36	0.76	ต้องปรับ ปรุง	1.00	0.73	ต้องปรับ ปรุง	1.40	0.60	ต้องปรับ ปรุง	1.46	0.70	ต้องปรับ ปรุง
ความทันสมัย	2.08	0.92	ปาน- กลาง	1.79	0.90	ต้องปรับ ปรุง	1.30	0.98	ต้องปรับ ปรุง	2.09	0.56	ปาน- กลาง	1.94	0.90	ต้องปรับ ปรุง

ผู้ตอบมีความเห็นว่าต้องมีการปรับปรุงการแนะนำหนังสือทุกด้าน สิ่งที่ต้องได้รับการปรับปรุงจากมากไปน้อย (เรียงตามค่าเฉลี่ยน้ำหนักคำตอบจากน้อยไปมาก) ได้แก่ ความสมคูลย์ของประเภทสิ่งพิมพ์ที่แนะนำ ปริมาณของบทแนะนำ แบบแผนการแนะนำ สาระในบทแนะนำ และความทันสมัยของสิ่งพิมพ์ที่แนะนำตามลำดับ การวิเคราะห์ตามกลุ่มอาชีพก็ปรากฏผลสอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่ คือทุกกลุ่มเห็นว่าต้องปรับปรุงด้านปริมาณ แบบแผน สาระของบทแนะนำ และความสมคูลย์ของประเภทสิ่งพิมพ์ที่แนะนำ ส่วนในด้านความทันสมัยของหนังสือที่แนะนำนั้นผู้ตอบมีความเห็นต่างกันเป็นสองฝ่ายคือ นิสิตนักศึกษา และบรรณารักษ์เห็นว่าอยู่ในระดับปานกลาง คือมีลักษณะที่น่าพอใจพอสมควร ส่วนอาจารย์และนักประพันธ์มีความเห็นว่าควรได้รับการปรับปรุง

4.2.3 แบบแผนการแนะนำหนังสือที่ผู้อ่านชอบ

บทแนะนำหนังสือในวารสารไทย ปัจจุบันมีลักษณะซึ่งสรุปได้ 3 แบบดังนี้

แบบวิชาการ คือบทแนะนำหนังสือซึ่งให้ข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับหนังสืออย่างครบถ้วน การนำเสนอข้อมูลมีแบบแผนที่แน่นอน และสอดคล้องกับหลักในการเขียนบทแนะนำหนังสือทั่วไป ส่วนวนภาษาเขียนแบบทางการ

แบบกึ่งวิชาการ คือบทแนะนำหนังสือซึ่งให้ข้อมูลสำคัญ ๆ เกี่ยวกับหนังสือ โดยไม่มีแบบแผนการนำเสนอข้อมูลที่แน่นอน มีข้อคิดเห็นของผู้แนะนำเกี่ยวกับหนังสือเรื่องนั้น ส่วนวนภาษามี 2 แบบคือ ภาษาเขียนแบบเรียบ ๆ หรือเขียนเป็นภาษาพูดแบบการสนทนา

แบบแจ้งข่าวหนังสือ เป็นข้อความสั้น ๆ เกี่ยวกับหนังสือเพื่อแจ้งให้ทราบว่า มีหนังสือเรื่องนั้นในท้องตลาด ข้อมูลที่ให้อาจมีเพียงชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง และสำนักพิมพ์เท่านั้น

ผู้วิจัยได้ให้คำตอบแบบสอบถาม เลือกรูปแบบของบทแนะนำหนังสือที่ชอบ ซึ่งผลการวิเคราะห์คำตอบมีรายละเอียดในตารางที่ 30

ตารางที่ 30 แบบแผนการแนะนำหนังสือที่ผู้อ่านชอบ

ผู้ตอบ N = 194	แบบแผน	แบบวิชาการ		แบบกึ่งวิชาการ		แบบแจ้งขาว	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
นิสิตนักศึกษา N = 99		15	15.2	84	84.9	-	-
อาจารย์ N = 40		7	17.5	33	82.5	-	-
นักประพันธ์ N = 20		2	10.0	17	85.0	1	5.0
บรรณากร N = 35		11	31.4	23	65.7	1	2.5
รวม	ร้อยละ	35	18.0	157	80.9	2	1.0

แบบแผนของบทแนะนำหนังสือซึ่งผู้ตอบส่วนใหญ่ (ร้อยละ 80.9) ชอบคือ แบบกึ่งวิชาการ การวิเคราะห์ กลุ่มอาชีพแสดงว่าทุกกลุ่มมีความเห็นในแนวเดียวกัน และมีอัตราส่วนใกล้เคียงกันในกลุ่มนิสิตนักศึกษา อาจารย์ และนักประพันธ์ คือร้อยละ 84.9, 85.0 และ 82.5 ตามลำดับ ส่วนบรรณากรซึ่งชอบบทแนะนำแบบกึ่งวิชาการมีน้อยกว่ากลุ่มอื่น ๆ คือร้อยละ 65.7 ของผู้ตอบในกลุ่ม

บทแนะนำหนังสือแบบวิชาการ มีผู้ชอบร้อยละ 18.0 ของผู้ตอบทั้งหมด ผู้ตอบที่ชอบบทแนะนำแบบวิชาการเป็นจำนวนสูงสุดคือ กลุ่มบรรณากร (ร้อยละ 31.4 ของผู้ตอบในกลุ่ม) สำหรับบทแนะนำแบบแจ้งขาวหนังสือมีผู้ชอบน้อยที่สุด คือเพียงร้อยละ 1.0 ของผู้ตอบทั้งหมด และในกลุ่มนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ไม่มีผู้ใดชอบบทแนะนำหนังสือแบบนี้เลย

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องนี้มีข้อสรุปที่สำคัญ 4 ประการดังต่อไปนี้

1) ลักษณะการแนะนำหนังสือ การรวบรวมข้อมูลบทแนะนำหนังสือ โดยการสำรวจและคัดลอกบทแนะนำหนังสือจากวารสารต่าง ๆ และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเขียนบทแนะนำหนังสือทำให้ข้อสรุปเกี่ยวกับลักษณะการแนะนำหนังสือในวารสารไทย ดังนี้

ก. การแนะนำหนังสือในวารสารไทยยังมีน้อยและไม่สม่ำเสมอ จำนวนวารสารที่มีคอลัมน์แนะนำหนังสือมีอัตราส่วนน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนวารสารที่พิมพ์เผยแพร่ นอกจากนี้ยังมีการแนะนำหนังสือไม่สม่ำเสมอ แม้แต่ในวารสารที่มีคอลัมน์แนะนำหนังสือประจำ เช่น ฟ้ามืองไทย สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ และแม่และเด็ก คอลัมน์แนะนำหนังสือในหลายฉบับก็เป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับวงการประพันธ์และการพิมพ์หนังสือหรือข่าวสารทั่วไปเกี่ยวกับหนังสือ

ข. การขาดแบบแผนในการเสนอข้อมูลหนังสือที่แนะนำ ทำให้มีความแตกต่างกันระหว่างบทแนะนำหนังสือแต่ละเรื่องในคอลัมน์เดียวกัน ไปจนถึงความแตกต่างในการแนะนำหนังสือในวารสารชื่อเดียวกันแต่คนละฉบับโดยเฉพาะในวารสารทั่วไป ลักษณะเช่นนี้ยอมทำให้ผู้อ่านลดความสนใจและลดความเชื่อถืออบทแนะนำหนังสือเหล่านั้นได้

สาเหตุของการไม่มีแบบแผนในการแนะนำหนังสือนี้น่าจะมีหลายประการ คือ การแนะนำหนังสือมิใช่ในนโยบายสำคัญของผู้จัดทำวารสาร จึงมิได้กำหนดแบบแผนการแนะนำและผู้รับผิดชอบคอลัมน์เป็นประจำ การเปลี่ยนแปลงผู้แนะนำหนังสือยอมทำให้ลักษณะการแนะนำหนังสือแต่ละเล่ม หรือในคอลัมน์เดียวกันแตกต่างกัน สาเหตุอีกประการหนึ่งคือ ผู้รับผิดชอบคอลัมน์แนะนำหนังสือต้องปฏิบัติหน้าที่อื่นด้วย จึงไม่มีเวลาพอที่จะอ่านหนังสือที่แนะนำทุกเล่มโดยละเอียดได้ เล่มใดที่ตรงกับความสนใจ (ของตน) ก็อาจอ่านและแนะนำอย่างละเอียด ส่วนเล่มที่ผู้แนะนำไม่สนใจนักก็อ่านเพียงบางส่วน รายละเอียดการแนะนำหนังสือแต่ละเล่มจึงแตกต่างกัน

2) อัตราส่วนของการแนะนำหนังสือ เป็นข้อสรุปจากการเปรียบเทียบจำนวนบทแนะนำหนังสือที่วิเคราะห์กับจำนวนหนังสือที่ผลิตในค่านานา ประเภทและหมวดวิชาของหนังสือที่แนะนำ สรุปได้ดังนี้

ก. การแนะนำหนังสือในวารสารไทยยังมีจำนวนน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนหนังสือที่ผลิตในแต่ละปี

ข. อัตราส่วนหนังสือประเภทต่าง ๆ ที่ได้รับการแนะนำแม้จะขาดความสมบูรณ์ แต่ก็สอดคล้องกับความสนใจอ่านหนังสือของผู้อ่าน

ค. การแนะนำหนังสือสารคดีและวิชาการยังขาดความสมบูรณ์ด้านหมวดวิชาของหนังสือที่แนะนำ โดยมีการแนะนำหนังสือหมวดสังคมศาสตร์ (300) และภูมิประวัติศาสตร์ (900) มากกว่าหนังสือหมวดอื่น ๆ มาก

3) การให้ข้อมูลในบทแนะนำหนังสือ

ก. ความแตกต่างในการเสนอข้อมูลในวารสารที่วิเคราะห์ วารสารที่ทำการวิเคราะห์บทแนะนำหนังสือแบ่งตามลักษณะเนื้อหาของวารสารได้ 3 ประเภทใหญ่ คือ วารสารทั่วไป (นิตยสาร) วารสารวิชาการต่าง ๆ และวารสารบรรณารักษศาสตร์ การให้ข้อมูลบทแนะนำหนังสือในวารสาร 3 ประเภทนี้มีความแตกต่างกันตามข้อสรุปต่อไปนี้

- วารสารทั่วไป บทแนะนำหนังสือในวารสารประเภทนี้ส่วนใหญ่ให้ข้อมูลชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง สำนักพิมพ์ ราคา และข้อคิดเห็นทั่วไปของผู้เขียนบทแนะนำ การเสนอข้อมูลเป็นแบบกึ่งวิชาการควยส่วนแบบการสนทนา และแจ้งข่าวหนังสือเป็นส่วนใหญ่

- วารสารวิชาการอื่น ๆ บทแนะนำหนังสือในวารสารประเภทนี้ส่วนใหญ่ให้ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหนังสือมากกว่าในวารสารทั่วไป มีข้อสรุปเรื่องหรือสาระสำคัญของหนังสือค่อนข้างละเอียด แต่มีข้อคิดเห็นน้อย วิธีเสนอข้อมูลเป็นแบบวิชาการหรือกึ่งวิชาการ ส่วนภาษาเขียนกระชับและเข้าใจง่าย อาจมีคำแนะนำเชิงประเมินค่าหนังสือ

- วารสารวิชาการบรรณารักษศาสตร์ มีการแนะนำหนังสือที่มีแบบแผนมากกว่าบทแนะนำหนังสือในวารสารประเภทอื่น คือให้ข้อมูลทางบรรณานุกรมอย่างครบถ้วนและถูก

แบบแผน สรุปเรื่องหรือสาระของหนังสือโดยละเอียด ส่วนใหญ่ไม่มีข้อคิดเห็นแต่มีชื่อผู้เขียนบทแนะนำซึ่งเป็นบรรณารักษ์กำกับบทแนะนำทุกบทหรือประจำคอลัมน์ การเสนอข้อมูลเป็นแบบวิชาการ

ข. ความแตกต่างของอัตราส่วนข้อมูลในบทแนะนำหนังสือ

การวิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราส่วนร้อยละของข้อมูลต่าง ๆ ในบทแนะนำหนังสือ ทำให้มองเห็นความแตกต่างของการให้ข้อมูลบทแนะนำหนังสือในวารสารแต่ละประเภทมากขึ้น

อัตราส่วนร้อยละของข้อมูลเกือบทั้งหมดค่านิตยสารแนะนำหนังสือในวารสารวิชาการและวารสารทั่วไปใกล้เคียงกัน นอกจากข้อมูล ครั้งที่พิมพ์และปีที่พิมพ์ ซึ่งมีในบทแนะนำวารสารวิชาการประมาณครึ่งหนึ่งแต่น้อยมากในบทแนะนำวารสารทั่วไป ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากวารสารทั่วไปแนะนำหนังสือซึ่งเพิ่งออกใหม่ เป็นการพิมพ์ครั้งแรกเกือบทั้งหมด จึงไม่ได้ระบุครั้งที่พิมพ์และปีที่พิมพ์

การเปรียบเทียบบทแนะนำหนังสือสารคดีและวิชาการกับบันเทิงคดีก็มีความแตกต่างกันมากในด้านอัตราส่วนร้อยละของข้อมูลครั้งที่พิมพ์ และปีที่พิมพ์ และสรุปเรื่องหรือสาระสำคัญของหนังสือ ข้อมูลทั้ง 2 รายการนี้มีน้อยมากในบทแนะนำหนังสือสารคดีและวิชาการ แต่ข้อมูลรายการแรกมีมาก และรายการหลังมีพอสมควรในบทแนะนำหนังสือบันเทิงคดี ข้อเปรียบเทียบนี้จึงชี้ให้เห็นจุดอ่อนของการแนะนำหนังสือวิชาการและสารคดี ซึ่งเป็นหนังสือประเภทที่ ครั้งที่พิมพ์และปีที่พิมพ์มีความสำคัญในการประกอบการพิจารณาเลือกอ่าน หรือซื้อ ของผู้อ่านบทแนะนำหนังสือ ส่วนการที่มีข้อมูลสรุปเรื่องหรือสาระสำคัญน้อยทั้ง ๆ ที่ข้อมูลส่วนนี้มีความสำคัญ และเป็นสิ่งที่ผู้อ่านต้องการมากนั้น อาจเป็นเพราะหนังสือสารคดีและวิชาการมีชื่อเรื่องหรือหัวข้อเรื่องชัดเจนแล้ว ผู้แนะนำหนังสือจึงเห็นว่าไม่จำเป็นต้องสรุปอีก ข้อมูลส่วนนี้จึงมีอยู่น้อย

ค. การขาดข้อคิดเห็นเชิงประเมินค่าหนังสือ

ข้อสรุปนี้ได้จากผลการวิเคราะห์ความเห็นของผู้อ่านซึ่งให้ความสำคัญแก่ข้อมูลเชิงประเมินค่าหนังสือ ซึ่งได้แก่ ข้อดีเด่นหรือลักษณะพิเศษของหนังสือ ข้อเปรียบเทียบ

หนังสือที่แนะนำกับเรื่องอื่นๆ ชอบบทหรือจุดอ่อนของหนังสือ และข้อมูลเกี่ยวกับผู้แต่งใน ระดับมากและปานกลาง แต่สิ่งเหล่านี้มีอยู่ในบทแนะนำหนังสือในวารสารไทยส่วนใหญ่ในระดับ น้อย สาเหตุของการขาดข้อมูลส่วนนี้ประการหนึ่งคือ ผู้แนะนำหนังสือไม่ทราบความต้องการที่ แท้จริงของผู้อ่านบทแนะนำหนังสือ จึงคาดว่าผู้อ่านบทแนะนำหนังสือไม่ต้องการข้อมูลเชิงประ- เมินคานหนังสือและมุ่งเสนอแต่สรุปเรื่องหรือสาระสำคัญของหนังสือ และขอคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับ หนังสือ

4) แนวโน้มของการแนะนำหนังสือ

ก. จำนวนหนังสือที่ได้รับการแนะนำ หนังสือที่ได้รับการแนะนำในวารสาร ไทยมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี แต่อัตราการเพิ่มไม่เปลี่ยนแปลงมากนักแม้ว่าจำนวนวารสารที่มีบทแนะนำ หนังสือในแต่ละปีจะแตกต่างกัน (ตารางที่ 3 หน้า 35)

การเปรียบเทียบจำนวนหนังสือที่ได้รับการแนะนำตามภาษาที่สื่อความหมาย ซึ่งจำแนกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ หนังสือภาษาไทย หนังสือแปล และหนังสือภาษาต่างประเทศ ปรากฏว่าหนังสือภาษาไทยได้รับการแนะนำมากที่สุดในช่วงเวลาที่ยกมา รองลงมาคือหนังสือ แปล ส่วนหนังสือภาษาต่างประเทศได้รับการแนะนำน้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับจำนวนการผลิต หนังสือในประเทศไทยในช่วงเวลานี้ การศึกษาเปรียบเทียบสถิติในแต่ละปีแสดงว่าหนังสือภาษา ไทยได้รับการแนะนำลดลงทุกปีในอัตราส่วนที่ไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก ส่วนหนังสือแปลหรือหนังสือ ภาษาต่างประเทศผลการวิเคราะห์ไม่อาจแสดงแนวโน้มที่แน่นอนได้ เนื่องจากมีการแนะนำใน อัตราที่ไม่แน่นอนและมีความเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อยเช่นกัน (ตารางที่ 3 หน้า 35 และ แผนภูมิที่ 2 หน้า 37)

ข. ประเภทของหนังสือที่ได้รับการแนะนำ หนังสือที่ได้รับการแนะนำมาก ที่สุดคือสารคดีและวิชาการ รองลงมาคือบันเทิงคดี โดยหนังสือสองประเภทนี้ได้รับการแนะนำ มากกว่าหนังสือและสิ่งพิมพ์ประเภทอื่น ๆ ได้แก่หนังสือสำหรับเด็กและวารสารในอัตราส่วนที่ แตกต่างกันมาก หนังสือสำหรับเด็กและวารสารนั้นแม้จะได้รับการแนะนำน้อย แต่ก็สอดคล้อง กับจำนวนการผลิต การวิเคราะห์เปรียบเทียบสถิติระหว่างปีก็แสดงแนวโน้ม เช่นเดียวกันนี้

การวิเคราะห์เปรียบเทียบ จำนวนและอัตราส่วนของบทแนะนำหนังสือแต่ละ ประเภทเปรียบเทียบกับจำนวนบทแนะนำหนังสือในแต่ละปี แสดงลักษณะและแนวโน้มต่อไปนี้

บทแนะนำหนังสือสารคดีและวิชาการมีจำนวนเพิ่มขึ้นปีละไม่มากนัก แต่เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนบทแนะนำหนังสือทั้งหมดในแต่ละปี แสดงแนวโน้มที่ไม่แน่นอนคือใน พ.ศ. 2522 มีอัตราส่วนลดลงเล็กน้อย และกลับเพิ่มขึ้นในปีต่อมา

บทแนะนำบันเทิงคดีมีจำนวนเพิ่มขึ้นใน พ.ศ. 2522 แล้วกลับลดลงในปีถัดมา และเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนบทแนะนำหนังสือในแต่ละปี แสดงแนวโน้มที่ลดลง

บทแนะนำหนังสือสำหรับเด็กมีจำนวนและอัตราส่วนเพิ่มขึ้นทุกปี ความเปลี่ยนแปลงที่เห็นชัดคือใน พ.ศ. 2522 ซึ่งเป็นปีเด็กสากลมีบทแนะนำหนังสือเด็กเพิ่มขึ้นจากในปีก่อนหน้านั้นเกือบเท่าตัว แต่ในปีต่อมาก็ไม่มีความเปลี่ยนแปลงมากนัก

บทแนะนำวารสารมีจำนวนและอัตราส่วนที่ไม่แน่นอนคือลดลงใน พ.ศ. 2522 แล้วกลับเพิ่มขึ้นอีกใน พ.ศ. 2523 แต่มีความแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย (ตารางที่ 5 หน้า 39 และแผนภูมิที่ 4 หน้า 42)

การวิเคราะห์การแนะนำบันเทิงคดีโดยจำแนกเป็นประเภทนวนิยายและเรื่องสั้นแสดงว่านวนิยายได้รับการแนะนำมากกว่าเรื่องสั้น การเปรียบเทียบระหว่างปีแสดงว่านวนิยายมีแนวโน้มที่ได้รับการแนะนำเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในขณะที่เรื่องสั้นได้รับการแนะนำลดลง (ตารางที่ 8 หน้า 45)

ค. หมวดวิชาของหนังสือที่ได้รับการแนะนำ การวิเคราะห์หนังสือสารคดีและวิชาการโดยจำแนกตามหมวดวิชา (ตามระดับการจัดหมู่แบบคิวอี้) ปรากฏว่าในช่วงเวลาที่ศึกษา หนังสือหมวดสังคมศาสตร์และภูมิศาสตร์-ประวัติศาสตร์ ได้รับการแนะนำในอัตราที่สูงกว่าหมวดอื่น ๆ อย่างมาก และมีอัตราส่วนใกล้เคียงกัน อย่างไรก็ตามการวิเคราะห์เปรียบเทียบในแต่ละปีแสดงว่าหนังสือสองหมวดนี้ได้รับการแนะนำลดลงทุกปี และมีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย

หนังสือหมวดอื่น ๆ ได้แก่ความรู้ทั่วไป ปรัชญา ภาษาศาสตร์ วิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์ประยุกต์ ศิลปกรรมและการบันเทิง และวรรณกรรม ได้รับการแนะนำในอัตราร้อยละ 1.6 ถึง 8.8 ของจำนวนบทแนะนำหนังสือทั้งหมดในช่วงเวลาที่ศึกษา หนังสือหมวดที่ได้รับการแนะนำเพิ่มขึ้นทุกปีได้แก่หมวดวิทยาศาสตร์ประยุกต์และหมวดศิลปกรรมและการบันเทิง หมวดที่ได้รับการแนะนำลดลงได้แก่หมวดความรู้ทั่วไป ส่วนหมวดอื่น ๆ มีแนวโน้มได้รับการแนะนำไม่แน่นอน อย่างไรก็ตามการเปรียบเทียบอัตราการแนะนำหนังสือหมวดต่าง ๆ ใน

แต่ละปี แสดงความเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย (ตารางที่ 9 หน้า 47 และแผนภูมิที่ 6 หน้า 51)

5) อิทธิพลของบทแนะนำหนังสือต่อผู้อ่าน

ก. ความสำคัญของบทแนะนำหนังสือ ผู้อ่านหรือผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ในทุกกลุ่มอาชีพที่ศึกษา เห็นว่าบทแนะนำหนังสือมีความสำคัญหรือมีอิทธิพลพอสมควร กลุ่มอาชีพที่ให้ความสำคัญแก่หนังสือมากที่สุดคือในบรรดากลุ่มอาชีพต่าง ๆ ที่ศึกษาคือ บรรณารักษ์ รองลงมาคือนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ และนักประพันธ์ ตามลำดับ

อิทธิพลของบทแนะนำหนังสือต่อผู้อ่านไม่สัมพันธ์กับความสนใจการอ่านเสมอไป แต่ขึ้นอยู่กับอาชีพของผู้อ่านหรือผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งผลการวิจัยแสดงว่า นักประพันธ์ซึ่งเป็นกลุ่มอาชีพที่อ่านหนังสือมากกว่าทุกกลุ่มที่ศึกษาให้ความสำคัญแก่บทแนะนำหนังสือน้อยกว่าผู้อ่านอาชีพอื่น ๆ ส่วนนิสิตนักศึกษาซึ่งอ่านหนังสือน้อยกว่าผู้ตอบกลุ่มอื่น ๆ กลับให้ความสำคัญแก่บทแนะนำหนังสือมากกว่าผู้ตอบทุกกลุ่ม (ตารางที่ 86, ตารางที่ 23 หน้า 87 และแผนภูมิที่ 11 หน้า 88)

การวิเคราะห์ลักษณะการอ่านบทแนะนำหนังสือปรากฏผลสอดคล้องกับผลสรุปเรื่องอิทธิพลของบทแนะนำหนังสือ กล่าวคือ ผู้ตอบส่วนใหญ่อ่านบทแนะนำหนังสือเป็นครั้งคราว ผู้ตอบส่วนน้อยที่อ่านเป็นประจำก็อ่านเฉพาะจากวารสารที่อ่านอยู่เป็นประจำเท่านั้น (ตารางที่ 24 หน้า 90) เมื่อนำผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของข้อมูลในบทแนะนำหนังสือกับความเห็นของผู้อ่านเรื่องความสำคัญของข้อมูลต่าง ๆ ในบทแนะนำหนังสือมาพิจารณาประกอบกัน ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าสาเหตุประการหนึ่งที่ทำให้บทแนะนำหนังสือมีอิทธิพลต่อผู้อ่านไม่มากอาจเป็นเพราะการที่บทแนะนำหนังสือของไทยส่วนมากขาดข้อมูลต่าง ๆ ที่ผู้อ่านส่วนใหญ่เห็นว่ามีความสำคัญ ได้แก่สรุปเรื่องหรือสาระสำคัญของหนังสือและข้อมูลเชิงประเมินค่าหนังสือ ทำให้ผู้อ่านเห็นวาทแนะนำหนังสือน่าเชื่อถือและมีประโยชน์น้อยกว่าที่ควร (ตารางที่ 28 หน้า 101 แผนภูมิที่ 103 และแผนภูมิที่ 15 หน้า 104)

นอกจากนี้ผลการวิจัยแสดงว่าวารสารสองชื่อที่ผู้อ่านนิยมอ่านบทแนะนำหนังสือมากในอัตราใกล้เคียงกันคือ โลกหนังสือและสมาคมนักวิจารณ์ ซึ่งเป็นวารสารที่มีคอลัมน์แนะนำหนังสือน่าสนใจ เป็นเวลานานและการแนะนำหนังสือให้ข้อมูลที่มิสสาระเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านเป็นประจำ สิ่งเหล่านี้เป็นคุณสมบัติที่วารสารอื่น ๆ ยังมีไม่ครบถ้วนหรือไม่

สมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทยเป็นเหตุผลอีกประการหนึ่งที่ทำให้บทแนะนำหนังสือมีอิทธิพลต่อผู้อ่านไม่มาก (ตารางที่ 25 หน้า 91)

ข. อิทธิพลของบทแนะนำหนังสือในด้านต่าง ๆ ผลการวิจัยแสดงว่าบทแนะนำหนังสือมีประโยชน์หรืออิทธิพลต่อผู้อ่านในด้านต่าง ๆ ในระดับปานกลาง อิทธิพลที่มีในระดับปานกลางเรียงตามลำดับความเจตีย่นำหนักคำตอบจากมากไปน้อย ได้แก่ การเลือกหนังสืออ่าน การให้ความรู้เกี่ยวกับหนังสือในประเทศไทย และในการศึกษา ด้านที่มีอิทธิพลในระดับน้อยคือในการปฏิบัติงานและด้านที่มีประโยชน์หรือมีอิทธิพลในระดับน้อยที่สุดคือในการช่วยปรับปรุงผลงานของนักประพันธ์ (ตารางที่ 27 หน้า 97 และแผนภูมิที่ 13 หน้า 99)

ค. อิทธิพลในการเลือกหนังสืออ่าน บทแนะนำหนังสือมีอิทธิพลต่อผู้อ่านในการเลือกหนังสืออ่านมากกว่าสื่ออื่นใด ทั้งนี้ผลจากการวิจัยแสดงว่านอกจากการเลือกหนังสืออ่านตามความสนใจของตนเองแล้ว หากจะมีการเลือกหนังสืออ่านโดยอิทธิพลของหนังสืออื่นแล้ว ผู้อ่านส่วนใหญ่อ่านหนังสือโดยแรงจูงใจจากบทแนะนำหนังสือมากกว่าสิ่งอื่น ๆ (ตารางที่ 20 หน้า 80, ตารางที่ 26 หน้า 93 และแผนภูมิที่ 9 หน้า 81)

ขอเสนอแนะ

ขอเท็จจริงเกี่ยวกับบทแนะนำหนังสือในวารสารไทยดังรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูลในบทที่ 3 และ 4 และข้อสรุปผลการวิจัย ทำให้ได้ทราบจุดอ่อนและข้อบกพร่องของการแนะนำหนังสือในวารสารไทยหลายประการ ผู้วิจัยจึงประมวลข้อเสนอแนะสำหรับผู้เกี่ยวข้องกับการพิมพ์และการแนะนำหนังสือ ดังต่อไปนี้

1. ผู้จัดพิมพ์วารสาร

ก. ผู้จัดพิมพ์วารสารทุกประเภทควรตระหนักถึงความสำคัญของบทแนะนำหนังสือควรจัดให้มีคอลัมน์แนะนำหนังสือในวารสารของตนเป็นประจำและมีผู้รับผิดชอบโดยเฉพาะ การจัดคอลัมน์เช่นนี้ นอกจากจะช่วยให้บทแนะนำหนังสือในวารสารได้รับความสนใจและความเชื่อถือจากผู้อ่านมากขึ้นแล้วยังช่วยเพิ่มคุณค่าแก่วารสารนั้นๆ อีกด้วย

ข. ควรจัดพิมพ์วารสารแนะนำหนังสือ (reviewing journal) ซึ่งมีเนื้อหาเป็นการแนะนำหนังสือตลอดเล่ม หรือมีการจัดทำสิ่งพิมพ์ประเภทครุฑนี้แนะนำหนังสือ (book review index) เพื่อช่วยให้ผู้อ่านที่สนใจอ่าน

บทแนะนำหนังสือสามารถค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือที่สนใจได้โดยง่าย สิ่งพิมพ์ทั้งสองประเภทนี้ควรเผยแพร่โดยการขอรับเป็นสมาชิก หรือจำหน่ายแก่คนทั่วไปด้วย

2. ผู้แนะนำหนังสือ

ก. ควรมีแนวการเลือกหนังสือเพื่อแนะนำมิใช่แนะนำจากหนังสือซึ่งสำนักพิมพ์จัดส่งมาให้เท่านั้น เพื่อมิให้คอสมันแนะนำหนังสือนั้นลบลคุณค่าเป็นการโฆษณาหนังสือของสำนักพิมพ์

ข. ควรกำหนดนโยบาย และแบบแผนการแนะนำหนังสือที่เหมาะสมกับประเภท และลักษณะของวารสารที่มีคอสมันแนะนำหนังสือนั้น และยึดเป็นแนวในการแนะนำหนังสือโดยตลอด

ค. ควรใช้วิจารณญาณในการแนะนำหนังสือด้วยใจเป็นธรรม ไม่ยอมเป็นเครื่องมือของผู้พิมพ์จำหน่าย โดยการกล่าวถึงแต่เพียงด้านใดด้านหนึ่งของหนังสือหรือกล่าวเกินความจริง

ง. ควรแนะนำหนังสือ โดยคำนึงถึงความสมดุลย์ของหนังสือที่แนะนำด้วย ทั้งนี้หมายถึงการแนะนำหนังสือทุกประเภท หรือทุกด้านในขอบเขตที่ครอบคลุม ตามนโยบายการแนะนำหนังสือที่กำหนดให้มีสัดส่วนใกล้เคียงกัน ไม่โน้มเอียงไปในด้านใดด้านหนึ่งอย่างมาก เช่นการแนะนำหนังสือในวารสารกีฬา ผู้แนะนำควรเลือกหนังสือเกี่ยวกับกีฬาหลาย ๆ ประเภท ไม่เฉพาะแต่ที่ผู้แนะนำสนใจ และแนะนำทั้งหนังสือประเภทตำรา สารคดี บันเทิงคดี และความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกีฬา หรือการแนะนำหนังสือในวารสารทั่วไป ซึ่งกำหนดนโยบายเน้นหนักไปทางแนะนำบันเทิงคดี ก็ควรแนะนำบันเทิงคดีในรูปแบบต่าง ๆ ของผู้ประพันธ์ หลากกลุ่มหลายแนว เป็นต้น ทั้งนี้ผู้แนะนำหนังสือที่มีความรู้ทางค่านวการหนังสือย่อมจะกระทำได้ดีกว่าผู้ที่ขาดความรู้ในค่านนี้

จ. การให้ข้อมูลในบทแนะนำหนังสือ ผู้แนะนำหนังสือควรทราบความต้องการของผู้อ่านบทแนะนำหนังสือและนำมาเป็นแนวในการปฏิบัติงาน เพื่อให้บทแนะนำหนังสือของตนเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านยิ่งขึ้น การวิจัยเรื่องนี้ทำให้ทราบสวนของข้อมูลที่ผู้อ่านเห็นว่าสำคัญซึ่งควรให้บทแนะนำหนังสือทุกเรื่อง คือสรุปเรื่องหรือสาระสำคัญของหนังสือ และข้อมูลเชิงประเมินค่าหนังสือ ซึ่งใดแกขอตีเคนหรือลักษณะพิเศษของหนังสือ ข้อเปรียบเทียบหนังสือกับเรื่องอื่น ข้อบกพร่องหรือจุดอ่อนของหนังสือ และข้อคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือโดยทั่วไป การเพิ่มข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ในบทแนะนำหนังสือนอกจากจะเป็นการสนองความต้องการของผู้อ่านแล้ว ยังเป็นการเพิ่มคุณค่าแก่บทแนะนำหนังสือให้มีลักษณะเป็นบทแนะนำหนังสือที่ดีตามเกณฑ์สากลอีกด้วย

3. ผู้อ่านบทแนะนำหนังสือ

ผลการวิจัยแสดงว่า ผู้อ่านบทแนะนำหนังสือให้ความสำคัญแก่บทแนะนำหนังสือมากพอสมควร และได้รับประโยชน์จากการอ่านบทแนะนำหนังสือในระดับปานกลาง ผู้วิจัยจึงเสนอแนะดังนี้

ก. ผู้อ่านควรตระหนักถึงความสำคัญของบทแนะนำหนังสือโดยเฉพาะในคานส่งเสริมให้มีหนังสือที่ดียิ่งขึ้น และส่งเสริมการอ่าน ควรอ่านบทแนะนำหนังสือมากขึ้นและอย่างสม่ำเสมอ

ข. ควรให้ขคิดเห็นหรือขอเสนอแนะแก่ผู้แนะนำหนังสือ เพื่อช่วยให้มีการแนะนำหนังสือที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้อ่านและมีบทแนะนำหนังสือที่ดี มีคุณค่ายิ่งขึ้น

4. ผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ

บทแนะนำหนังสือเป็นข้อเขียนที่มีคุณค่ามากคงกล่าวมาแล้ว และเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย นับตั้งแต่ผู้ประพันธ์ ผู้แนะนำหนังสือ ผู้พิมพ์จำหน่าย ผู้อ่าน ตลอดจนนักวิชาการ ดังนั้นจึงมีบุคคลอื่น ๆ นอกจาก 3 ฝ่ายซึ่งกล่าวแล้วที่จำเป็นต้องมีบทบาทในการส่งเสริมให้มีการแนะนำหนังสือ และการใช้ประโยชน์จากบทแนะนำหนังสือให้มากยิ่งขึ้นซึ่งได้แก่

4.1 นักวิชาการ ควรมีบทบาทในการส่งเสริมให้มีการแนะนำหนังสือเพิ่มขึ้น และมีคุณภาพดียิ่งขึ้นโดยช่วยเขียนบทแนะนำหนังสือซึ่งอ่านแล้วเห็นว่าดี เพื่อลงในวารสารวิชาการ และให้ขคิดเห็นเกี่ยวกับการแนะนำหนังสือในวารสารที่อ่านประจำ

4.2 บรรณารักษ์ ควรใช้ประโยชน์จากบทแนะนำหนังสือเพื่อประกอบการพิจารณาเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด และในการแนะนำหรือส่งเสริมการอ่านหนังสือของผู้ใช้ห้องสมุดให้มากที่สุด และควรส่งเสริมให้ผู้อ่านใช้ประโยชน์จากบทแนะนำหนังสือด้วย

4.3 นักประพันธ์ ควรสนใจอ่านและให้ความสำคัญแก่บทแนะนำหนังสือให้มากขึ้นโดยปราศจากอคติ เพื่อที่จะได้รับข้อคิดซึ่งอาจเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงาน และควรให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับบทแนะนำหนังสือ เพื่อช่วยปรับปรุงหรือส่งเสริมให้มีบทแนะนำหนังสือที่มีคุณค่ายิ่งขึ้น

4.4 ผู้พิมพ์จำหน่าย ควรร่วมมือในการจัดส่งหนังสือที่พิมพ์จำหน่ายให้แก่ผู้แนะนำหนังสือ ให้แนะนำโดยไม่ใช้วิธีการใด ๆ ซึ่งทำให้ผู้แนะนำฯ แนะนำหนังสือของตนแต่เพียงในร้านค้า หรือยกย่องเกินความเป็นจริงเพื่อให้คอสมันแนะนำหนังสือมีความน่าเชื่อถือในสายตาของผู้อ่านทั่วไป ควรมีใจกว้างรับฟังข้อคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือของตนในร้านไม่ดี เพื่อจะได้ทราบข้อบกพร่องเกี่ยวกับหนังสือเพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้นในโอกาสต่อไป

4.5 นักวิจัย ควรทำการวิจัยเรื่องการแนะนำ หนังสือในช่วงเวลาต่อจากที่ได้ทำการวิจัยไว้แล้ว เพื่อทราบแนวโน้มของการแนะนำหนังสือ และควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการแนะนำและวิจารณ์หนังสือในลักษณะอื่น ๆ อีกด้วย

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บรรณานุกรม

- กาญจนา นาคสกุล. "การเขียนบทความ." ใน การใช้ภาษา, หน้า 318 - 319.
 กาญจนา นาคสกุลและคนอื่น ๆ, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไคส์-
 ไทย, 2524.
- กุหลาบ มัดลิกะมาส. วรรณคดีวิจารณ์. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง,
 2520.
- คณะกรรมการบัญญัติศัพท์วิชาบรรณารักษศาสตร์. ศัพท์บัญญัติวิชาบรรณารักษศาสตร์.
 กรุงเทพฯ : แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์-
 มหาวิทยาลัย, 2519.
- จารุวรรณ สิ้นสุโขภณ. วิทยานุกรมบรรณารักษศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : สมาคม
 หอสมุดแห่งประเทศไทย, 2521.
- ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์. การเลือกและจัดหัวข้อของสมุด. กรุงเทพมหานคร :
 ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 บางเขน, 2522.
- บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, ม.จ. "บทแนะแนวทางวิจารณ์วรรณคดีร้อยกรอง เอกสาร
 ประกอบคำบรรยาย." (ม.ป.ท. : 2511).
- ประคอง วรรณสุต. สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู, พิมพ์ครั้งที่ 3. นครหลวง-
 กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2515.
- ปราณี ดิงนาพัน. "การศึกษาความสนใจและความต้องการของบรรณารักษ์ฝ่ายจัด
 หาที่มีต่อคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์."
 วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.

รัญจวน อินทรกำแหง, คุณ. การเลือกหนังสือ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2520.

วิทย์ ศิวศรียานนท์. วรรณคดีและวรรณคดีวิจารณ์. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : สมาคมภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทย, 2514.

"หนังสือออกใหม่." วงวรรณคดี 21 (ตุลาคม 2490) : 41-42.

หนังสือภาษาอังกฤษ

Drewry, John E. Writing Book Reviews. Boston : The Writer, 1966.

Gardner, Frank M. "Book Reviewing : Notes by a librarian." Library Association Record 40 (April 1978) : 158-160.

Haines, Helen. Living With Books : The Art of Book Selection. New York : Columbia University Press, 1957.

Harrod, Leonard Montague. The Librarians' Glossary. 4th rev. ed. n.p. : Andre Deutsch, 1977.

Heins, Paul. Crosscurrents of Criticism. New York : Horn Book, 1977.

Holmes, Fontayne. "Notes of a Book Review Junkie." Top of the News 35 (Winter 1979) : 163-169.

Job, M.M. Theory of Book Selection. New Delhi : Sterling Publishers, 1978.

Katz, William A. Collection Development : The Selection of Materials for Libraries. New York : Holt, Rinehart and Winston, 1980.

- Landau, Thomas. Encyclopedia of Librarianship. New York :
Hafner Publishing Co., 1961.
- McCrimmon, James. Writing with a Purpose. 3^d ed. Boston :
Houghton Mifflin, 1967.
- Palmer, Joseph W. "Review Citation for Best-Selling Book."
RQ 19 (Winter : 1979) : 154-158.
- Ream, Daniel. "An Evaluation of Four Book Review Journals."
RQ 19 (Winter 1979) : 149-153.
- Rosenberg, Melvin H. "Thinking Poor : The Nonlibrary Review
Media." Top of the News 35 (Winter 1979) : 138-142.
- Silver, Linda R. "Criticism, Reviewing, and the Library
Review Media." Top of the News 35 (Winter 1979) :
123-130.
- Sullivan, Suzanne, "Reviews in the Academic Milieu."
Top of the News 35 (Winter 1979) : 158-160.
- Unesco. Unesco Statistical Yearbook 1981. Paris : Unesco,
1981.
- "What Makes a Good Review? Ten Experts Speak." Top of the
News 35 (Winter 1979) : 146-152.

สัมภาษณ์

- พรชัย วีระรงค์. บรรณาธิการสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์. สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2525.
- สุชาติ สวัสดิ์ศรี. บรรณาธิการโลกหนังสือ. สัมภาษณ์, 19 กรกฎาคม 2525
- อาจันต์ บุญพรรค. บรรณาธิการฟ้าเมืองไทย. สัมภาษณ์, 19 กรกฎาคม 2525.
- อำนาจ เข้มสบาย. บรรณาธิการคุรุปริทัศน์. สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2525.

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก 1

รายชื่อวารสารที่มีบทแนะนำและบทวิจารณ์หนังสือ

ลำดับที่	ชื่อวารสาร	ชื่อคอลัมน์	กำหนดออก	ผู้จัดทำ
1	ข่าวไทยนิกร	หนังสือ	รายสัปดาห์	เอกชน
2	วารสารศูนย์วิจัยชาวเขา ว.	ชาววิชาการ	ราย 3 เดือน	หน่วยราชการ
3	วารสารสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่น ว.	หนังสือ	ราย (2) 3 เดือน	หน่วยราชการ
4	วารสารสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง ว.	หนังสือที่ น่าสนใจ	ราย (2) 3 เดือน	หน่วยราชการ
5	วารสารสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ว.	หนังสือ	ราย 2 เดือน	หน่วยราชการ
6	วารสารหอสมุดแห่งชาติ ว.	บรรณนิทัศน์ หนังสือใหม่ ที่น่าสนใจ	ราย 3, 4 เดือน	หน่วยราชการ
7	คุรุปริทัศน์ ว.**	แนะนำ- หนังสือ	รายเดือน	หน่วยราชการ
8	จุดสารสังคมศาสตร์** และ มนุษยศาสตร์ ว.	แนะนำ- หนังสือ	ราย 4 เดือน	หน่วยราชการ
9	จุฬาลงกรณ์เวชสาร ว.	แนะนำ- หนังสือ	ไม่แน่นอน	หน่วยราชการ

*วารสารที่มีบทวิจารณ์หนังสือ.

**วารสารที่มีทั้งบทวิจารณ์และแนะนำหนังสือ.

ว. วารสารวิชาการ

ลำดับที่	ชื่อวารสาร	ชื่อคอลัมน์	กำหนดออก	ผู้จัดพิมพ์
10	ชัยพฤกษ์ (เด็กออก)	นอนหนังสือ	รายสัปดาห์	เอกชน
11	ชาวกรุง (เด็กออก)	หนังสือ	รายเดือน	เอกชน
12	ชีวิตบ้านเรา*	แนะนำหนังสือ	รายเดือน	เอกชน
13	ซุบเปอร์โซนิค	นอนหนังสือ	รายเดือน	เอกชน
14	เซมิคอนดักเตอร์อิเล็กทรอนิกส์	แนะนำหนังสือ	ไม่แน่นอน	เอกชน
15	กุดหาห* ว.	แนะนำหนังสือ	ราย 2 เดือน	หน่วยราชการ
16	โคมทอล์ค* ว.	หนังสือที่น่าสนใจ	ราย 3 เดือน	หน่วยราชการ
17	ไทยเกษตรสาร ว.	สารปฏิทัศน์	ราย 3 เดือน	หน่วยราชการ
18	นิสิตนักศึกษา	หนังสือ	ราย (สัปดาห์) เดือน	หน่วยราชการ
19	บรรณสารนิทัศน์* ว.	บรรณทัศน์หนังสือ ที่น่าสนใจ	ราย 3 เดือน	ชมรม

*วารสารที่มีบทวิจารณ์หนังสือ

ลำดับที่	ชื่อวารสาร	ชื่อคอลัมน์	กำหนดออก	ผู้จัดทำ
20	บรรณสาร สพบ. ว.	รายชื่อหนังสือใหม่ของห้องสมุด	ราย 2 เดือน	หน่วยราชการ
21	บ้าน	ห้องสมุดบ้าน	รายเดือน	หน่วยราชการ
22	BR บางกอกกรีกเกอร์ส	ราคามนหน้าปก (พลิกหน้าหนังสือ-2521)	รายเดือน	เอกชน
23	ประชาศึกษา ว.	บรรณนิทัศน์	รายเดือน	หน่วยราชการ
24	ปจวารสาร (เลิกออก) ว.	แนะนำหนังสือ	ราย 2 เดือน	มูลนิธิ
25	สถานจิต ว.	หนังสือที่อ่าน	รายเดือน	เอกชน สถานศึกษา
26	พาที (เลิกออก)	บรรณพาที	ไม่แน่นอน	เอกชน
27	ฟ้าเมืองไทย	ข่าวหนังสือ	รายสัปดาห์	เอกชน
28	แมคเคนนิค	แนะนำหนังสือ	ราย (1) 2 เดือน	เอกชน
29	แม่และเด็ก	หนังสือ	ราย 2 สัปดาห์	เอกชน
30	ลลนา	ข่าวหนังสือ	ราย 2 สัปดาห์	เอกชน

*วารสารที่มีบทวิจารณ์หนังสือ.

ลำดับที่	ชื่อวารสาร	ชื่อคอลัมน์	กำหนดออก	ผู้จัดพิมพ์
31	ลานจันทร์ ว.	แนะนำ- หนังสือ ข่าวหนังสือ	ปีละ 10, 6 ฉบับ	หน่วยราชการ
32	ลูกรัก	แนะนำหนังสือ- เด็ก	รายเดือน	เอกชน
33	โลกหนังสือ	ใครใครอ่าน อ่าน	รายเดือน	เอกชน
34	โลกใหม่ (มาตุภูมิ)	หนังสือ	รายสัปดาห์	
35	วารสารการศึกษา นอก โรงเรียน ว.	แนะนำและ วิจารณ์หนังสือ	ราย 2 เดือน	หน่วยราชการ
36	วารสารข้าราชการ ว.	อ่านหนังสือ เดือนละเล่ม	รายเดือน	หน่วยราชการ
37	วารสารธรรมศาสตร์* ว.	วิจารณ์หนังสือ	ราย 3 เดือน	หน่วยราชการ
38	วารสารธนาคาร* ว.	แนะนำหนังสือ	ปีละ 4 ฉบับ	สมาคม
39	วารสารบริหารธุรกิจ* ว.	แนะนำหนังสือ ทาง บริหารธุรกิจ	ราย 3 เดือน	หน่วยราชการ
40	วารสารประวัติศาสตร์** ว.	แนะนำหนังสือ วิจารณ์หนังสือ	ปีละ 3 ฉบับ	หน่วยราชการ
41	วารสารพัฒนาบริหารศาสตร์* ว.	วิจารณ์และ แนะนำหนังสือ	ราย 3 เดือน	หน่วยราชการ

* วารสารที่มีบทวิจารณ์หนังสือ.

** วารสารที่มีทั้งบทวิจารณ์และแนะนำหนังสือ.

ลำดับที่	ชื่อวารสาร	ชื่อคอลัมน์	กำหนดออก	ผู้จัดทำ
42	วารสารภูมิศาสตร์ * ว.	วิจารณ์หนังสือ	ปีละ 2 ฉบับ	หน่วยราชการ
43	วารสารมหาวิทยาลัย ศิลปากร* ว.	วิจารณ์หนังสือ	ปีละ 4 ฉบับ	หน่วยราชการ
44	วารสารราชบัณฑิตยสถาน* ว.	วิจารณ์หนังสือ	ราย 3 เดือน	หน่วยราชการ
45	วารสารวิทยาศาสตร์ ว.	แนะนำหนังสือ	รายเดือน	สมาคม
46	วารสารเศรษฐศาสตร์* ว.	วิจารณ์หนังสือ	ปีละ 4 ฉบับ	หน่วยราชการ
47	วารสารสังคมศาสตร์* (จุฬาฯ) ว.	บทวิจารณ์หนังสือ	ราย 3 เดือน	หน่วยราชการ
48	วารสารสังคมศาสตร์* ว.	วิจารณ์หนังสือ	ปีละ 2 ฉบับ	หน่วยราชการ
49	วารสารสังคมศาสตร์การ แพทย์ ว.	วิจารณ์หนังสือ	ราย 3 เดือน	หน่วยราชการ
50	วารสารสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ*ว.	แนะนำหนังสือ	ราย 2 เดือน	หน่วยราชการ
51	วิทยาสาร (เลิกออก) ว.	หนังสือ	รายสัปดาห์	เอกชน
52	วิศวกรรมสาร ว.	แนะนำหนังสือ	ราย 2 เดือน	สมาคม

*วารสารที่มีบทวิจารณ์หนังสือ.

ลำดับที่	ชื่อวารสาร	ชื่อคอลัมน์	กำหนดออก	ผู้จัดทำพิมพ์
53	ศิลปวัฒนธรรม	สโมสร หนังสือ	รายเดือน	เอกชน
54	ศิลปากร ว.	หนังสือ ของกรม ศิลปากร	ราย 2 เดือน	หน่วยราชการ
55	เศรษฐกิจ (การเมืองและ วัฒนธรรม)	หนังสือ	รายสัปดาห์	เอกชน
56	สยามนิกร	ห้องสมุด สยามใหม่	รายสัปดาห์	เอกชน
57	สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์	ข่าวหนังสือ หนังสือ	รายสัปดาห์	เอกชน
58	สวิตา	แนะนำ หนังสือ	รายเดือน	เอกชน
59	สุภาพบุรุษประชามิตร	หนังสือ	รายสัปดาห์	เอกชน
60	อาหาร ว.	ปกิณกะ : หนังสือ	รายเดือน	หน่วยราชการ
61	เอเชียปริทัศน์* ว.	วิจารณ์ หนังสือ	ราย 2 เดือน	หน่วยราชการ

*วารสารที่มีบทวิจารณ์หนังสือ.

ตารางที่ 1 วิธีเลือกหนังสืออ่าน : จำแนกตามลำดับวิธีที่ใช้

ก. ตามคำแนะนำของบรรณารักษ์

ลำดับวิธีเลือก ผู้ตอบ N=195	1		2		3		4		5		6		ไม่ระบุ		ไม่ตอบ	
	จำ- นวน	รอย ละ	จำ- นวน	รอย ละ	จำ- นวน	รอย ละ	จำ- นวน	รอย ละ	จำ- นวน	รอย ละ	จำ- นวน	รอย ละ	จำ- นวน	รอย ละ	จำ- นวน	รอย ละ
นิสิตนักศึกษา N=99	-	-	-	-	3	3.0	-	-	-	-	-	-	-	-	96	97.0
อาจารย์ N=42	-	-	-	-	-	-	-	-	2	4.8	-	-	-	-	40	95.2
นักประพันธ์ N=20	-	-	-	-	-	-	1	5.0	-	-	-	-	-	-	19	95.0
บรรณารักษ์ N=34	-	-	-	-	-	-	2	5.9	2	5.9	-	-	1	2.9	29	85.3
รวม	-	-	-	-	3	1.5	3	1.5	4	2.1	-	-	1	0.5	184	94.0

ข. ตามคำแนะนำของเพื่อนหรือญาติ

ลำดับวิธีเลือก ผู้ตอบ N=195	1		2		3		4		5		6		ไม่ระบุ		ไม่ตอบ	
	จำ- นวน	รอย ละ	จำ- นวน	รอย ละ	จำ- นวน	รอย ละ	จำ- นวน	รอย ละ	จำ- นวน	รอย ละ	จำ- นวน	รอย ละ	จำ- นวน	รอย ละ	จำ- นวน	รอย ละ
นิสิตนักศึกษา N=99	4	2.1	16	16.2	11	11.1	4	4.0	2	2.0	1	1.0	2	2.0	59	59.6
อาจารย์ N=42	-	-	3	7.1	10	23.8	2	4.8	-	-	-	-	-	-	27	64.3
นักประพันธ์ N=20	-	-	4	20.0	1	5.0	-	-	-	-	-	-	2	10.0	13	65.0
บรรณารักษ์ N=34	-	-	4	11.8	2	5.9	4	11.8	2	5.9	1	2.9	1	2.9	20	58.8
รวม	4	2.1	27	13.8	24	12.3	10	5.1	4	2.1	2	1.0	5	2.6	119	61.0

ลำดับวิธีเลือก ผู้ตอบ N=195	1		2		3		4		5		6		ไม่ระบุ		ไม่ตอบ	
	จำ- นวน	รอย ละ	จำ- นวน	รอย ละ	จำ- นวน	รอย ละ	จำ- นวน	รอย ละ	จำ- นวน	รอย ละ	จำ- นวน	รอย ละ	จำ- นวน	รอย ละ	จำ- นวน	รอย ละ
นิสิตนักศึกษา N=99	2	2.0	6	6.1	6	6.1	4	4.0	-	-	-	-	1	1.0	80	80.8
อาจารย์ N=42	1	2.4	1	2.4	3	7.1	3	7.1	1	2.7	-	-	-	-	33	78.6
นักประพันธ์ N=20	1	5.0	2	10.0	1	5.0	1	5.0	1	5.0	-	-	2	10.6	12	60.0
บรรณากร N=34	-	-	-	-	8	23.5	5	14.7	-	-	3	8.8	2	5.9	16	47.1
รวม รอยละ	4	2.1	9	4.6	18	9.2	13	6.7	2	1.0	3	1.5	5	2.6	141	72.3

ง. ตามบทแนะนำและวิจารณ์หนังสือ

ลำดับวิธีเลือก ผู้ตอบ N=195	1		2		3		4		5		6		ไม่ระบุ		ไม่ตอบ	
	จำ- นวน	รอย ละ	จำ- นวน	รอย ละ	จำ- นวน	รอย ละ	จำ- นวน	รอย ละ	จำ- นวน	รอย ละ	จำ- นวน	รอย ละ	จำ- นวน	รอย ละ	จำ- นวน	รอย ละ
นิสิตนักศึกษา N=99	7	7.1	26	26.3	16	16.2	8	8.1	2	2.0	-	-	5	5.1	35	35.4
อาจารย์ N=42	2	4.8	21	50.0	4	9.5	-	-	-	-	-	-	3	7.1	3	7.1
นักประพันธ์ N=20	1	5.0	5	25.0	4	20.0	-	-	-	-	-	-	2	10.0	8	40.0
บรรณากร N=34	5	14.7	17	50.0	3	8.8	-	-	-	-	-	-	3	8.8	6	17.6
รวม รอยละ	15	7.7	69	35.4	27	13.8	8	4.1	2	1.0	-	-	13	6.7	61	31.3

จ. ตามความสนใจของตนเอง

ลำดับวิธีเลือก ผู้ตอบ N=195	1		2		3		4		5		6		ไม่ระบุ		ไม่ตอบ	
	จำ- นวน	รอย ละ	จำ- นวน	รอย ละ	จำ- นวน	รอย ละ	จำ- นวน	รอย ละ	จำ- นวน	รอย ละ	จำ- นวน	รอย ละ	จำ- นวน	รอย ละ	จำ- นวน	รอย ละ
นิสิตนักศึกษา N=99	70	70.7	8	8.1	4	4.0	1	1.0	-	-	1	1.0	8	8.1	7	7.1
อาจารย์ N=42	36	85.7	-	-	1	2.4	-	-	-	-	-	-	3	7.1	2	4.8
นักประพันธ์ N=20	16	80.0	-	-	1	5.0	-	-	-	-	-	-	2	10.0	1	5.0
บรรณาธิการ N=34	26	76.5	3	8.8	2	5.9	-	-	-	-	-	-	3	8.8	-	-
รวม	148	75.9	11	5.6	8	4.1	1	0.5	-	-	1	0.5	16	8.2	10	5.1

ฉ. ตามคำแนะนำของผู้สอน

ลำดับวิธีเลือก ผู้ตอบ N=195	1		2		3		4		5		6		ไม่ระบุ		ไม่ตอบ	
	จำ- นวน	รอย ละ	จำ- นวน	รอย ละ	จำ- นวน	รอย ละ	จำ- นวน	รอย ละ	จำ- นวน	รอย ละ	จำ- นวน	รอย ละ	จำ- นวน	รอย ละ	จำ- นวน	รอย ละ
นิสิตนักศึกษา N=99	8	8.1	15	15.2	8	8.1	4	4.0	-	-	-	-	4	4.0	60	60.6
อาจารย์ N=42	-	-	2	4.8	-	-	3	7.1	-	-	2	4.8	-	-	35	83.3
นักประพันธ์ N=20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20	100.0
บรรณาธิการ N=34	-	-	1	2.9	4	11.8	-	-	1	2.9	-	-	-	-	28	82.4
รวม	8	4.1	18	9.2	12	6.2	7	3.6	1	0.5	2	1.0	4	2.0	143	73.2

ตารางที่ 2 วัตถุประสงค์ในการอ่านบทแนะนำหนังสือ : จำแนกตามลำดับของวัตถุประสงค์

ก. เพื่อทราบเรื่องและความเห็นเกี่ยวกับหนังสือที่สนใจ

ระดับคำตอบ ผู้ตอบ N=195	1		2		3		4		ไม่ระบุ		ไม่ตอบ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
นิสิตนักศึกษา N=99	30	30.0	25	25.0	2	2.0	1	1.0	3	3.0	39	39.0
อาจารย์ N=42	11	27.5	7	17.5	6	15.0	2	5.0	1	2.5	13	32.5
นักประพันธ์ N=20	6	33.3	1	5.6	1	5.6	-	-	3	16.7	7	38.9
บรรณากรักษ์ N=34	2	5.7	6	17.1	7	20.0	4	11.4	1	2.9	15	42.9
รวม ร้อยละ	49	25.4	39	20.2	16	8.3	7	3.6	8	4.1	74	38.3

ข. เพื่อความรู้เรื่องหนังสือในท้องตลาด

ระดับคำตอบ ผู้ตอบ N=195	1		2		3		4		ไม่ระบุ		ไม่ตอบ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
นิสิตนักศึกษา N=99	17	17.0	11	11.0	15	15.0	1	1.0	4	4.0	52	52.0
อาจารย์ N=42	12	30.0	13	32.5	6	15.0	2	5.0	1	2.5	12	30.0
นักประพันธ์ N=20	4	22.2	-	-	5	27.8	-	-	4	22.2	5	27.8
บรรณากรักษ์ N=34	14	40.0	8	22.9	7	20.0	1	2.9	1	2.9	4	11.4
รวม ร้อยละ	48	24.9	25	13.0	33	17.1	4	2.1	10	5.2	73	37.8

ค. เพื่อเลือกหาหนังสือที่น่าสนใจอ่าน

ผู้ตอบ N=195	1		2		3		4		ไม่ระบุ		ไม่ตอบ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
นิสิตนักศึกษา N=99	45	45.0	18	18.0	5	5.0	-	-	4	4.0	28	28.0
อาจารย์ N=42	14	35.0	9	22.5	4	10.0	1	2.5	1	2.5	11	27.5
นักประพันธ์ N=20	3	16.7	8	44.4	-	-	-	-	3	16.7	4	22.2
บรรณารักษ์ N=34	10	28.6	9	25.7	4	11.4	4	11.4	2	5.7	6	17.1
รวม	72	37.3	44	22.8	13	6.7	5	2.6	10	5.2	49	25.2

ง. เพื่อการปฏิบัติงาน

ผู้ตอบ N=195	1		2		3		4		ไม่ระบุ		ไม่ตอบ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
นิสิตนักศึกษา N=99	3	3.0	4	4.0	6	6.0	3	3.0	-	-	84	84.0
อาจารย์ N=42	1	2.5	4	10.0	4	10.0	2	5.0	1	2.5	28	70.2
นักประพันธ์ N=20	1	5.6	-	-	-	-	1	5.6	3	16.7	13	72.2
บรรณารักษ์ N=34	7	20.0	6	17.1	5	14.3	4	11.4	2	5.7	11	31.4
รวม	12	6.2	14	7.3	15	7.8	10	5.2	6	3.1	136	70.5

ภาคผนวก 3

ตัวอย่างบทแนะนำหนังสือแบบต่าง ๆ

ก. บทแนะนำหนังสือแบบวิชาการ

กัญจน่า สิ้นขวานนท์ และคนอื่น ๆ. รายงานผลการวิจัยเรื่อง ภาษาอังกฤษระดับมหาวิทยาลัยกับความ
ต้องการของสังคมปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร : สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรม-
 ศาสตร์, ๒๕๑๓. ๒๖๕ หน้า. ตาราง (เอกสารวิจัยหมายเลข ๘)

รายงานผลการวิจัย เรื่อง "ภาษาอังกฤษระดับมหาวิทยาลัยกับความต้องการของสังคมปัจจุบัน" นี้ได้รับทุนอุดหนุนจากสถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็น
 ข้อมูลในการ เปลี่ยนแปลงและปรับปรุงแนวความคิดตลอดจนนโยบายและเป้าหมายของการเรียนภาษาทาง
 ประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษให้ทันต่อเหตุการณ์และเป็นกฏประโยชน์อย่างเหมาะสมกับสภาพความเป็น
 จริงและความต้องการของสังคมปัจจุบัน นับว่าเป็นงานวิจัยที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อนักวิชาการ
 เรียน ผู้สอน ตลอดจนผู้ที่สนใจทั่วไป.

วารุณี อุ่มประเสริฐ.

จาก ข่าวสารสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

บรรณนิทัศน์หนังสืออ้างอิง

เชิดชาย เหล่าหัตถ์. สหประชาชาติ. พิมพ์ครั้งที่ ๒ กรุงเทพมหานคร: แพรวศึกษา, พ.ศ. ๒๕๑๖,
๑๐๗๕ หน้า. R JX 1977.A6 ๕274ส

เป็นหนังสือที่กล่าวถึงความ เป็นมาของสังคมโลกระบบชาติรัฐ และสันติภาพชาติ อันจะทำให้ ผู้อ่านได้เข้าใจถึงองค์การระหว่างประเทศโดยทั่ว ๆ ไป ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น เนื้อหาของหนังสือแบ่งออกเป็น ๓ บทคือ บทที่ ๑ กล่าวถึงความ เป็นมาของสังคมของโลกแต่ละภาคและท้องถิ่น ความแตกต่างและความคล้ายคลึงกัน ระบบของรัฐและประชาชาติ การร่วมมือระหว่างประเทศและสันนิบาตชาติ เป็นมาอย่างไร บทที่ ๒ เป็นเรื่องของการก่อตั้งสหประชาชาติ รูปโครงการจัดและวิธีการของสหประชาชาติ กล่าวถึงหน้าที่ขององค์การที่สำคัญ ๆ ของสหประชาชาติโดยละเอียด ตลอดจนถึงการรักษาสันติภาพ และรวมทั้งปัญหาข้อขัดแย้งต่าง ๆ ที่สำคัญ ส่วนในบทที่ ๓ นั้นเป็นเรื่องของความสำเร็จในการปฏิบัติงาน รวมทั้งกิจกรรมและผลการปฏิบัติงานในกิจกรรมนั้นของสหประชาชาติในทางการเมือง ทางเศรษฐกิจ ทางด้าน มนุษยชนและวัฒนธรรม งานทางดินแดนที่ยังไม่ได้รับรองถึงการปกครองตนเอง งานทางด้านภาวะทรัสตี ผลสำเร็จในล้านกฎหม่ายที่สำคัญ ๆ และในตอนสุดท้ายจะได้ชี้ให้เห็นความสำเร็จถึงความก้าวหน้า ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาขององค์การสหประชาชาติ นอกจากนั้นยังประกอบด้วยภาคผนวก ซึ่งให้รายละเอียด เกี่ยวกับ ๑. กติการสันนิบาตชาติ ๒. กฎบัตรสหประชาชาติ ๓. ธรรมนูญศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ ๔. กฎข้อบังคับของสมัชชา ๕. ระเบียบของคณะมนตรีความมั่นคง ๖. กฎข้อบังคับของคณะมนตรี ภาวะทรัสตี ท้ายเล่มมีบรรณนิทัศน์เรื่อง เพื่อช่วยในการค้นคว้าอีกด้วย

ณิตยา ชีวะวัฒนกิจ ฝ่ายบริการช่วยการค้นคว้า

จาก นางสาวสุภาภักดิ์ หอมสมุกกลาง
มหาวิทยาลัยรามคำแหง

๖๖ ภูทาบ สายประดิษฐ์ ระเบียบสังคมของมนุษย์

ประวัติแห่งผู้คน ๕ ทงมวล

ระเบียบสังคมของมนุษย์ :

ภูทาบ สายประดิษฐ์ เขียน (สำนักพิมพ์ ที.ที. ๒๕๐ หน้า ๑๒ บาท)

บทความในหนังสือเล่มนี้ เคยตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ นิตยสาร ราชศัพท์ ระหว่าง ๓ ตุลาคม-๒๐ พฤศจิกายน ๒๔๘๘ สำนักพิมพ์ ที.ที. นำมารวมเล่มเป็นครั้งแรก เนื้อหาแบ่งออกได้เป็น ๒ ภาค

ภาคหนึ่ง อธิบายการแบ่งยุคคนบ๊วออกเป็น ๓ ตอน ยุคอารยชนอีก ๓ ตอน ตามแบบของมอร์แกน นักสังคมวิทยาคนหนึ่ง โดยมี ตอนต้น ตอนกลาง และตอนปลาย ทั้งสองยุค

บทต่อมา เป็นเรื่องของชาตวงศ์ อินเดียนเผ่าเออีโรควา และอาชีพชาตวงศ์ขึ้นมาเป็นตัวอธิบายถึงการกำเนิดของชาตวงศ์ และการพัฒนาของชาตวงศ์ กระทั่งกลายเป็นชนชาติและประชาชาติ โดยอาชีพหลักที่มอร์แกนค้นพบ

๑๒๐

บทต่อจากชาตวงศ์ อินเดียนเผ่าเออีโรควา เป็นเรื่องของชาตวงศ์กรีก ซึ่งเป็นแม่แบบชนชาติ ชนิดสุดท้ายของยุคอารยชน ก่อนเข้าสู่ยุคอารยธรรม ในบทนี้เห็นได้ว่าสังคมมนุษย์ในขณะนี้ แม้ปราศจาก 'รัฐ' แต่ก็ปกครองกัน อย่างมีระเบียบแบบแผน หลักฐานมีปรากฏ ในเนื้อหาของโฮเมอร์ ซึ่งผู้เขียนได้อ้างประกอบการพิจารณาไว้บ้างแล้วในหนังสือ

ต่อจากนั้นก็เป็นเรื่องราวของการกำเนิดรัฐ หนังสือกล่าวว่าการยอมขอมกันไม่ได้ ในเรื่องทรัพย์สิน อำนาจ และเรื่องอื่นๆ ทำให้คนบางกลุ่ม 'ถนัดถสี' สร้างรัฐขึ้นมา เพื่อเผด็จศึกเอาประโยชน์แต่ผู้เดียว ข่มให้ผู้อื่นยอมบรรเทาแบกค้อตนเอง

บทท้าย ๆ ในภาคแรก เป็นเรื่องของชาตวงศ์และรัฐในกรุงโรม ชาตวงศ์ในหมู่ชาติเคลท์ และชนชาติเยอรมัน จนจบภาคหนึ่ง

ภาคสองว่าด้วย ภาวะเศรษฐกิจยุคอารยชน เรื่องราวในภาคนี้ ส่วนใหญ่เป็นเรื่องของทรัพย์สิน ครอบครัวยุค และรัฐ ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับกันอย่างแยกไม่ออก

จากข้อความในบทนำซึ่งผู้เขียนอธิบายไว้ว่า ระเบียบสังคมของมนุษย์ ล้วนแต่มีต้นกำเนิดของครอบครัวของมนุษย์ ที่โคจรพิมพ์มาก่อนหน้านั้นแล้ว เขาใจว่าผู้เขียนคงมีเจตนาจะขยายความรับรู้ของผู้อ่าน ในด้านสังคมวิทยา หรือวิทยาศาสตร์สังคมให้ต่อเนื่องกัน เนื่องจากสังคมวิทยาเป็นวิชาใหม่ที่คนไทยสมัยนั้น ยังไม่ค่อยจะรู้จัก และไม่ค่อยจะมีการตั้งคำถาม

เกี่ยวกับตัวเองในทางสังคม หนังสือเล่มนี้จึงพยายามเปิดมิติใหม่ให้ผู้อ่าน โดยถือเอาแนวทางการค้นคว้าของมอร์แกน เป็นหลักในการเขียนถ่ายทอดออกมาด้วยถ้อยคำของนักประพันธ์ เช่นให้อารมณ์สะเทือนใจในสภาพที่สังคมมนุษย์ถูกข่มเหงจากธรรมชาติ และทราบดีกว่านั่นคือการทำร้ายจากคนด้วยกันเอง ●

ส่วนวนภาษาแบบภาษาเขียน

จาก
โลกหนังสือ

แนะนำหนังสือ

จำนวนภาษาแม่และการสนทนา

พำนักัน, (ตีพิมพ์ครั้งที่ ๓) ลาว คำหอม, สำนักพิมพ์ดวงกมล จำกัด
หนา ๒๒๔ หน้า ราคา ๒๒ บาท, สิงหาคม ๒๕๒๒

ลาว คำหอมเป็นทั้งนักเขียน นักน.ส.พ. นักการเมืองและชาวไร่ งานเขียนของเขาได้รับการกล่าวขวัญถึงในฐานะที่เป็นเรื่องในแนวสัจนิยม อย่างไรก็ตามก็ด้วยลีลาที่มักจะแฝงอารมณ์ขันและการเสียดสีอย่างลึกซึ้งทำให้งานเขียนของเขาอ่านได้ไม่รู้เบื่อ สำหรับพำนักันนั้นเป็นการรวมเรื่องขนาดสั้นหลายๆ เรื่องของเขาซึ่งเคยตีพิมพ์มาตั้งแต่ปี ๒๕๐๐ แล้ว อย่างเช่นเรื่องเชือกชากำกนพันธ์ นักการเมือง เป-โต และอื่นๆ การที่เรื่องของเขาได้รับการตีพิมพ์ทั้งในสมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ (๒๕๐๑) สมัยจอมพลถนอม กิตติขจร (๒๕๑๒) และในสมัยปัจจุบันนี้ก็คงจะเป็นเพราะเรื่องของเขายังคงตอบปัญหาของยุคสมัยอยู่ หรือพูดอีกทีก็คือคงว่า ปัญหาของเมืองไทยไม่ค่อยจะเปลี่ยนแปลงไปเพราะไม่มีอำนาจไหนสนใจจะแก้ไขนั่นเอง ใครอยากรู้ว่าเป็นอย่างไรก็เชิญอ่านเองได้ตามสะดวก

ซันเหมาต้อนรับชีวิตใหม่, (การ์ตูน), จางเล่อผิง, วาด;

สำนักพิมพ์กินสอ, หนา ๑๕๒ หน้า, ราคา ๑๕ บาท กันยายน ๒๕๒๒

เมื่อสืบกว่ามีที่แล้วคงจะมีใครหลายๆ คนเคยได้ยินสำนวนที่ว่า "สี่เปื้อนเมียซันเหมา" และบางคนอาจจะเคยเห็นรูป "ซันเหมา" อยู่ในโปสเตอร์เล็กๆ กว้างๆ ต่อมาเมื่อเร็วๆ เราได้ยินคำว่า "ซันเหมา" อีก แต่โดยในความหมายของคนซึ่งยากจน คนซึ่งมีฐานะค้ำคอ กะทั่งเมื่อเดือนมีนาคมที่ผ่านมานี้ สำนักพิมพ์กินสอจึงได้ตีพิมพ์ "การ์ตูนเพื่อชีวิต: ซันเหมาพนजर" ออกมาในเล่มนี้เป็นการ์ตูนพื้นฐานความเข้าใจของผู้อ่านเกี่ยวกับซันเหมาว่า เปื้อนสี่เปื้อนเด็กเล็กๆ ชาวจีนจำนวนมาก ที่ต้องตกกระไดพาดบาศณะที่สังคมจีนตกอยู่ภายใต้การยึดครองของฝรั่งต่างชาติ และรัฐบาลของพวกก๊กมินตั๋ง และแล้วเมื่อเดือนตุลาคมนี้ การ์ตูนซันเหมาเล่มที่สองก็ได้วางตลาดอีก กราวนี้มาในชื่อ "ซันเหมาต้อนรับชีวิตใหม่" เป็นการเดินเรื่องต่อจากเล่มที่หนึ่ง โดยซันเหมาเข้าร่วมกับขบวนการปัญญาชน กระทั่งสังคมจีนได้เปลี่ยนแปลงอย่างพลิกมือ ในเล่มนี้นอกจากจะมีพวกนำอธิบายความหมายของตัวการ์ตูน "ซันเหมา" และความในใจของผู้วาดแล้ว ยังได้มีการ์ตูนชุด "เฮ้อร์วาจ้อ" ซึ่งจะว่าไปแล้วก็บันเทิง "ประเภท" เดียวกับซันเหมาแถมไว้ อีกด้วย

จาก จุดสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

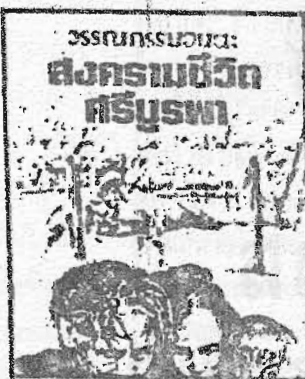

อันเนื่องมาแต่
๖ ตุลาคม ๒๕๑๗

หนา ๓๔๒ หน้า ราคา ๑๘ บาท

ป่วย อังการณณ์ อดีตเป็นหลายอย่างตั้งแต่ เสร
โทษ ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย นักเศรษฐ-
ศาสตร์ผู้มั่งคั่ง คณบดีคณะเศรษฐศาสตร์ อธิการ
บดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นผู้หนึ่งที่ได้รับรางวัล
แมกไซไซ ฯลฯ สุดท้ายก็ถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้ที่ไม่
ปรารถนาดีต่อประเทศชาติ และรอดชีวิตจากเหตุการณ์
๖ ตุลาคมไปได้อย่างหวุดหวิด

หนังสือเล่มนี้ได้สะท้อนความคิดของนักต่อสู้ผู้ยึด
แนวสันติประชาคม ทั้งในรูปข้อเขียน คำบรรยาย ขณะ
ที่อยู่ต่างประเทศหลายแห่งหลายมุม นับเป็นหนังสือออก
เล่มหนึ่งที่ควรแก่การศึกษา

สงครามชีวิต

ศรีบุรพา : เรียง (พิมพ์
ครั้งที่ ๔) ราคา ๑๖ บาท
ปกหนา ๒๖๐ หน้า ราคา
๒๐ บาท

นามของศรีบุรพานัน ชื่อนี้เป็นที่รู้จักกันดีในหมู่
นักอ่านหลายยุคหลายสมัย แม้ปัจจุบันนี้จะเสียดชีวิต
ไปแล้ว แต่ผลงานของเขาก็ยังคงหายใจอยู่ร่วมกับคนยุค
ปัจจุบันหลายเรื่อง และ "สงครามชีวิต" ก็เป็นอีก
เรื่องหนึ่งที่ได้รับการต้อนรับจากผู้อ่านเป็นอย่างดีแม้จะมี
๕๐ รูปวิทัศน์

การตีพิมพ์ ซ้ำเป็นครั้งที่ ๔ แล้วก็ตาม

ถ้อยคำของเขาที่ว่า "บางครั้งฉันก็รักบ้าน และ
บางครั้งฉันก็เบื่อบ้าน ที่จริงฉันไม่มีเวลาเบื่อบ้านเลย
ถ้าทุก ๆ บ้านในโลกนี้จะเหมือนกันหมด" คงจะสะท้อน
ความคิดของเขาให้เห็นว่า เขาคิดอย่างไรต่อสังคมมนุษย์

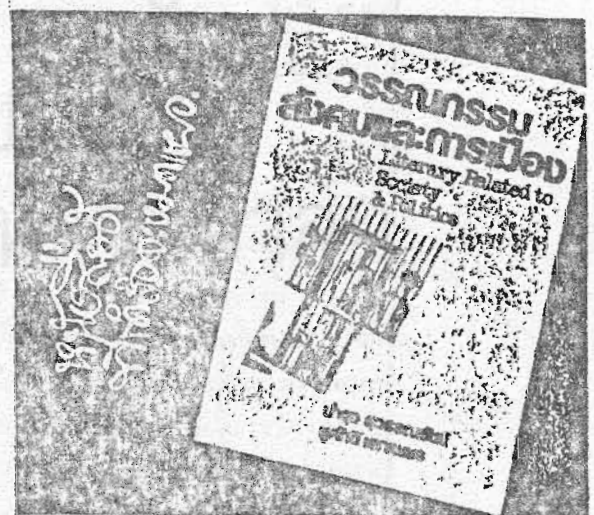
ครูปาจากป่าได้

มานพ แก้วสนิท : เรียง
ราคา ๑๖ หน่ยก หนา
๑๘๔ หน้า ราคา ๑๘ บาท

"ไม่แปลกเลย ถ้าเราพูดว่า มานพ แก้ว
สนิทเป็นเพชรตึกเม็ดหนึ่งของวงนักเขียนเรื่องสั้นในยุค
ปัจจุบัน เพราะผลงานของเขาที่ออกมาแล้วบางเรื่องได้
รับคัดเลือกให้เป็นหนังสืออ่านประกอบในโรงเรียน บาง
เรื่องได้รับการแปลเป็นภาษาอังกฤษ โดยศูนย์วัฒนธรรม
เอเชียของยูเนสโก และบางเรื่องก็ได้รับรางวัลชมเชย
จากงานตีพิมพ์ทำหนังสือแห่งชาติ ประจำปี ๒๕๒๐"

กรับ "ไม้เท้าครูพานันที่ควรขอมาย่าน แต่
คนที่ไม่มีไม้เท้าครูพานันที่ควรขอมาย่านด้วยเช่นกัน

ก. บทแนะนำหนังสือแบบแจงชาวไทลื้อ

หนังสือ

เจ้าพระยามาอีกครั้งแล้ว พี่ข้าไทใหม่แรงในบั้นต้น แต่ถึง
อากาศจะเป็นเช่นไร บนแผงก็ยังไม่มีที่วางเหมือนเดิม

หนังสือแปลอาทิตย์ขึ้น เงียบไปหน่อย มี *ภาษาเหนือ* เรื่องราวของเจ้าราช
ไวยปลั่งจากอังกฤษ ที่ ชัด เฟลด์ เขียน แล้ว มนินชา แปลให้ การเวก พิมพ์ขาย
เล่มเดียวเท่านั้นที่สนใจ

ถัดจากนั้น เป็น หนังสือมาแรงที่หนักแน่นแน่นอนฮา สำนักพิมพ์ใหม่อย่าง
พันธ์ส พะเรต หรือ พ.พ. มีงาน อีก ๒ ชิ้น คือ *แนวความคิดใหม่ทางการศึกษา* ของ
วิทยากร เรืองกุล ที่เคยลงใน *ปลูกชน* และ พิมพ์ขายขาดตลาดมานานแล้ว กับ *ดอกไม้
ถึงคนหนุ่มสาว* รวมบทกวีตามแนวทางของ พันธศักดิ์ ละครพถ, สำนักพิมพ์ประกาย
เสมอ *พิรุณแดง* ของ สุวัฒน์ วรดิลก พิมพ์ใหม่เป็นครั้งที่ ๔

รวมเรื่องสั้นใหม่ ๆ ช่วงนี้ มีหลายเล่ม การเวกเองก็มียอกมา ๒ เล่ม เป็น
ของ กรม ไกรลาส เล่มหนึ่ง หลังจากไม่มียานรวมเล่มมานานแล้ว คราวนี้เห็น ๆ
คงตั้งใจ รวมเรื่องสั้นของ กรม เล่มใหม่ชื่อ *เราไม่ได้ออกไปไหนแต่เรายังมีชีวิต* อีกเล่ม
ของ อนันต์ สัททิม หลังจากที่เขาตัวโรยวายในหน้าหนังสือพิมพ์รายวันไปแล้ว โดยไม่
ได้ติดตามตัวเรือให้แน่เสียก่อน ตอนนั้นการเวกเคยประกาศให้ออกมาพร้อม ๆ กันเลย
๒ เล่ม ฮาที่ติดก่อน *ครูเมื่อก่อนหลวง* ฮาที่ติดนี้ *รัฐมนตรีกลางอนัน* ถ้าขายไม่ได้ก็ขาย
ไฟเล็กยุ่งเกี่ยวกับอีก, หนอน ตู้อ่างแล้ว ภาระอัน ครูคำหมาน คนโต ตั้งมาก เศษ
เขารวมเรื่องสั้นเบา ๆ ออกมาอีกเล่ม ในชื่อ *ประสาครภัก* และ ที่แน่ ๆ *บุญบ้าน
นอก* ของ การเวก ก็ลงแท่นพิมพ์เป็นครั้งที่ ๔ แล้ว, บัณฑิต หายหน้าจากแผง
ไปหกหนึ่ง เล่มส่งเรื่องสั้นดลก ๆ ออกมาแก้ไขเพิ่มเติมเรื่องของ ชาตรี อนุวัตร - *มา
แก้ดอกกระช้าน*, ประพันธ์สาส์นก็มีเรื่องสั้นรัก ๆ ใคร่ ๆ เศษแหลก *รักแรกในฤดูร้อน*
- รัศมี ดารา สดท้าย สำนักพิมพ์แปลก ดอก *ชีวิตเศรษฐีชาวไท* - โถ ป่ากัน

มีหนังสือประเภทบทความ เผยเบื้องหลังออกมาอีกเป็นระยะ ๆ นายหนว
ก็เอา *เบื้องหลังคดีท้าวพืดจอมพล (อนอม)* ออกมา, พระอนันต์ ชยสัมพันธ์ กับ
คนาถอดม สกสภช ก็เขียน *เบื้องหลังคดี หงษ์บ้านคึกฤทธิ* มาให้รักกันจะ ในฐานะผู้
บอกกล่าวหาทางหนึ่ง แต่คำไกรขอเรื่องจริงอิงความฝัน ก็ต้องอ่าน *อนันต์ และ มนุษย์
หัวควว* ของ โอแก้ว ๔๕ ที่ ตัวขอตน เอมามาพิมพ์เป็นเล่ม และฮาอีกว่าตัวเองมาปรึกษา
ขณอชดล โกงบ้านโกงเมืองจนรวยแล้ว ยังมีหน้าจะมาเรียกครองเอาทรัพย์สินอีก
ควรระสังขตคืออารมณ์เสียบ้าง ฮาเรื่องธรรมชาติกรรมโม ของ เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์
เล่มใหม่ดีกว่า - *คานท์หมกอยู่ในจักร* สวนหนังสือ พิมพ์

บนแผงหนังสือ "เขียนแล้ว"

สันสะเทือนไปทั้งวงการราวกับข่าวจีนบุกญวนยังโง่งงกัน ลือกันให้แซ่ดว่าสำนักพิมพ์ "การเวก" ของบริษัท "แอ็ดวานซ์มีเดีย" ที่กัมพูชาก็ตามผลิตหนังสือเล่มออกมาอย่างเป็นทางการเป็นเล่มเป็นต้นทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ จนทำให้ "ประพันธ์ทัศน" ยักษ์ใหญ่ตัวเดิมต้องค้อนควักเอาเสียหลายวง ต้องมีอันเป็นไปจนถึงกับหยุดซื้อเรื่องจากนักเขียนโดยสิ้นเชิงเสียแล้วด้วยเหตุผลกลไกไม่แจ้ง เต็มจะกระซิบบอกผู้สนใจการพิมพ์นอกแต่เพียงว่า ฝ่ายบริหารของแอ็ดวานซ์ มีเดีย ทนต่อรายจ่ายที่ท่วมท้นรายรับไม่ไหว แม้ว่าจะพยายามแก้ไขสถานการณ์ถึงขนาดเปลี่ยนตัวผู้คุมกลไกดำเนินงานของ "การเวก" มาแล้วหลายครั้ง ผลสุดท้ายจึงต้องหยุดการผลิต พร้อมกับรวบตัวจักรสำคัญด้านการผลิตหนังสือเล่มออกเสียเกือบหมดเหลือไว้แต่โครงการผลิตหนังสือเปิดทางวิชาการ ซึ่งก็ยังไม่รู้เลยว่า จริง ๆ แล้ว ตลาดหนังสือวิชาการเช่นว่านั้น จะมีมากพอกับการลงทุนตามประสา "ยักษ" แบบ "แอ็ดวานซ์มีเดีย" หรือเปล่า

ครับ...ก็นับเป็นความเหงอกระตอกของคนอ่านหนังสือที่ขาดแหล่งผลิตหนังสือที่เอากาเอางานอีกแหล่งหนึ่ง เพราะพูดกันอย่างตรงไปตรงมาแล้ว นโยบายการผลิตหนังสือของ "การเวก" วัชท์มาก็คงเคยมี "สุจิตต์ วงษ์เทศ" เข้ามานุกเบิกแต่ต้นจนมาถึงยุคของ "ศรีศักดิ์ นพรัตน์" ซึ่งเกิดตบักที่ปล่อยออกมาในท้องตลาดโดยสำนักพิมพ์นี้ ก็ล้วนกันโดยส่วนรวมก็ต้องนับว่า มีคุณภาพพอพื้นฐานประมาณทีเดียว ไม่อ่อนเบาจนถึงกับได้กลิ้งน้ำเน่าและก็ไม่เคร่งเครียดจนถึงขนาดต้องแจกต้องแกมยานักปัดหัวให้คนอ่านพร้อมกันไปด้วยพูดง่าย ๆ ก็คือ เป็นหนังสือที่เรียกคนอ่านได้ทุกระดับเป็นส่วนใหญ่นั่นแหละ ก็

เลยตอง ๆ ตามประกาศนออยู่วงนอกไม่ได้ว่าขนาดที่อะไร ๆ ก็หนักแน่นเป็นระบบพร้อมมูลไม่ว่าฝ่ายผลิต สายส่ง หรือตลาด อย่างนี้แล้วยังมีวันล้มก็ง่าย ๆ อีกหรือ หรือว่าการทำธุรกิจในบ้านเราจะต้องทำกันแบบงานสืบลุ่นยี่สิบ กินอีกเจ็ดสิบ อย่างที่เห็น ๆ รู้ ๆ กันอยู่อย่างเน้นกระมัง ถึงจะไปรอด ครับ...ก็เพราะอดห่วง อดใจหายแทนคนทำหนังสือและสำนักพิมพ์ผู้ผลิตทั่วไปไม่ได้ ถึงต้องบ่นออกมาดัง ๆ อย่างนี้

ใครจะอยู่หรือจะไปยังไปถึงี่ข้าง แต่ "ดวงกมล" แห่งพิมพ์หนังสือมาตรฐานก็ยังมีหนังสือดี ๆ ออกมาให้ต่อหนังสือได้อ่าน ได้ชมกันอยู่เรื่อย ๆ ล่าสุด หลังจากออก "มาดามโบวรี" ส่วนแนวแปลของ ดร.วิทย์ เพื่อเอาใจนักอ่านระดับ "คลาสสิก" ที่หาหนังสือภาษาไทยอ่านกันไม่ค่อยได้แล้ว ก็ปล่อย "เรื่องแห่งขุนเขา" ของ "คาวาบาตะ" นักเขียนเจ้าของรางวัลโนเบลชาวญี่ปุ่นที่ "อมราวดี" นำมาถอดความเป็นภาษาไทยเมื่อหลายปีแล้ว คิดตามมาอีกเล่ม ก็ไม่น่าพลาดทั้งสองเล่ม ถึงแม้จะเป็นงานเก่าที่นำมาตีพิมพ์ใหม่ทั้งคู่ก็เถอะ .../ ทางด้านเรื่องต้นตอซึ่งเป็นงานหนักอีกด้านของ "ดวงกมล" เช่นกัน ตอนนั้น ระหว่างรอเรื่องต้นตอจากนักเขียนร่วมสมัยเพื่อนำมารวมเล่มในชื่อ "ราดาแห่งชีวิต" ทางกองบก.เลยปล่อย "จดหมายบนธงซีเมนต์" รวมเรื่องสั้นของนักเขียนเอเชีย ให้แฟนเรื่องสั้นอ่านกันไปพลาง ๆ .../ ที่น่าสนใจเล่ม ก็ของ "ดวงกมล" อีกนั่นแหละ "ร้อยยี่สิบ" วรรณกรรมอินเดียโดยนักเขียนผู้โด่งดังมาจาก "ตามซีเสื่อ" นั่นคือ "ภวานี ภักฎาจารย์" เนื้อหาเข้มข้นไม่แพ้กัน.../

มาถึงหนังสือสำหรับเด็กที่บางทีผู้ใหญ่ก็แย่งอ่านกันบ้าง เล่มแรกเป็นของสำนักพิมพ์

"ซี.พี." ซึ่งแม้จะเพิ่งก่อตั้งกันขึ้นมาไม่นาน แต่หนังสือที่ออกมาแต่ละเล่มก็เฉียบขาดไม่น้อยทีเดียว "แก้วจอมแก่น" โดย "แวน แก้ว" เป็นผลงานหนังสือเด็กอีกเล่มที่ชวนแนะนำ ราคาเพียง ๑๒ บาทเท่านั้นกับการจัดพิมพ์ด้วยกระดาษปอนด์อย่างดี.../ อีกสำนักพิมพ์หนึ่งที่วงการหนังสือเด็กกำลังจับตามองด้วยความสนใจ สำนักพิมพ์ "หนูน้อย" จัดพิมพ์ "หนูน้อยรักประดิษฐ์" โดย "วากไม้" ภาพประกอบฝีมือ "พรศิลป์" ออกจำหน่ายในราคา ๑๐ บาท หลังจากประสบความสำเร็จไปแล้วจากเรื่อง "เทียนอ้วนและเทียนผอม" หนังสือเด็กที่สอดแทรกสาระไว้ในเนื้อหาได้อย่างคมคาย.../ ส่วนสำนักพิมพ์ "ป่าอมชว" ซึ่งเล่นเรื่องเด็กโดยเฉพาะเหมือนกันก็จัดพิมพ์ "หุ่นไม้กลา" และ "สามสี่อยากปีนเสื่อ" ออกมาวางตลาดให้เด็กเริ่มอ่านได้ดูรูปสวย ๆ ประกอบเรื่องง่าย ๆ ในราคาเล่มละ ๑๐ บาทเช่นกัน พ่อแม่ผู้ปกครองอยากฉลองปีเด็กสากลให้แก่เด็กของตนด้วยหนังสือเล่มไหน ก็ขอเชิญเลือกซื้อกันตามสะดวกยังไร ๆ ก่อนซื้อ พลิก ๆ ดูให้ถี่ถ้วนหน่อยก็จะดี เพราะราคาหนังสือสมัยนี้จะไม่ถูกก็พูดกันไม่ได้มันนัดปากนัก

ภาคผนวก 4 ตารางวิเคราะห์ข้อมูลในบทแนะนำหนังสือ

ตารางที่ ๑ ข้อมูลในบทแนะนำหนังสือในวารสารวิชาการ

ลำดับ	ส่วน of ข้อมูล	ผู้แต่ง	สำนักพิมพ์	ครั้งที่-ปี	ราคา	สรุปเรื่อง	ขอตีพิมพ์	ชอบกครอง	ข้อคิดเห็น	ข้อเปรียบเทียบ	ข้อมูล	ชื่อผู้แนะนำ	จำนวน						
		ชื่อเรื่อง	รายละ	พิมพ์	รายละ	สาระสำคัญ	ลักษณะที่	ราคา	เห็น	เทียบ	ผู้แต่ง	รายละ	รายละ	บทแนะนำที่วิเคราะห์					
๑	วารสารบรรณาธิกาศศาสตร์	จำนวน	รายละ	จำนวน	รายละ	จำนวน	รายละ	จำนวน	รายละ	จำนวน	รายละ	จำนวน	รายละ	จำนวน	รายละ	จำนวน	รายละ	จำนวน	รายละ
๑	วารสารสาณกทอสมคกลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่น	๓๓ ๑๐๐.๐	๔๓ ๓๔.๑	๔๑ ๔๔.๔	๔๐ ๖๔.๔	๖๖ ๔๐.๔	๔ ๔.๔	๑ ๑.๔	๓๑ ๔๒.๔	๑ ๑.๔	๔ ๖.๔	๑๑ ๑๓.๓	๓๓						
๒	วารสารสาณกทอสมคกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง	๔๑ ๑๐๐.๐	๔๑ ๑๐๐.๐	๔๔ ๔๖.๑	๑๖ ๓๑.๔	๔๑ ๑๐๐.๐	-	-	-	-	-	-	๓๑ ๖๐.๔	๔๑					
๓	วารสารสาณกทอสมค มหาวิทยาลัย เชียงใหม่	๓๔ ๑๐๐.๐	๓๔ ๑๐๐.๐	๓๑ ๔๔.๓	๒๑ ๒๔.๑	๓๔ ๑๐๐.๐	๒๔ ๓๓.๓	-	-	-	-	-	๔๑ ๔๔.๓	๖ ๔.๑	๔๒ ๖๔.๓	๓๔			
๔	ข่าวสารทอสมคแห่งชาติ	๓๔ ๑๐๐.๐	๓๔ ๔๓.๔	๓๓ ๔๔.๔	-	-	๓๔ ๑๐๐.๐	-	-	-	-	-	๒๒ ๔๖.๔	-	-	๑๓ ๔๓.๖	๒๔ ๓๔.๔	๓๔	
๕	โคมทัศน์	๔๔ ๑๐๐.๐	๔๔ ๑๐๐.๐	๔๔ ๑๐๐.๐	๔ ๓.๔	๔๔ ๑๐๐.๐	๑ ๑.๐	-	-	-	-	-	๒๐ ๓๓.๐	-	-	-	-	๖ ๑๑.๑	๔๔
๖	บรรณาธิกาศทัศน์	๓๓ ๑๐๐.๐	๓๓ ๑๐๐.๐	๓๓ ๑๐๐.๐	๒๓ ๔๑.๔	๓๓ ๑๐๐.๐	๔ ๑๔.๒	-	-	-	-	-	๒๒ ๖๖.๓	-	-	-	-	๒๔ ๔๔.๔	๓๓
๗	ลานจันทร์	๔๔ ๔๔.๔	๖๓ ๖๓.๓	๒๖ ๒๓.๑	๖๐ ๖๐.๖	๓๔ ๓๔.๓	๔ ๔.๔	-	-	-	-	-	๓๓ ๓๓.๔	๑ ๑.๐	๑๓ ๑๓.๒	๒๓ ๒๓.๒	๔๔		
รวมข้อมูลในวารสารบรรณาธิกาศอื่นๆ		๔๑๔ ๔๔.๔	๓๓๓ ๔๔.๓	๓๑๐ ๓๓.๑	๑๓๔ ๔๒.๐	๓๒๓ ๓๒.๓	๔๓ ๑๐.๑	๑ ๐.๒	๑๓๐ ๓๒.๔	๒ ๐.๔	๔๔ ๑๐.๖	๑๓๓ ๓๒.๒	๔๒๔						
๑	คูปริทัศน์	๔๓ ๑๐๐.๐	๖๓ ๖๔.๑	๔ ๔.๑	๔๓ ๔๔.๔	๓๑ ๓๑.๓	๒ ๒.๒	-	-	-	-	-	๔๔ ๖๐.๔	-	-	๑๔ ๑๔.๖	๓๐ ๓๐.๒	๔๓	
๒	จุดสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	๖๔ ๑๐๐.๐	๖๒ ๔๑.๒	๓๔ ๔๐.๐	๖๓ ๔๒.๖	๖๔ ๔๔.๑	๖ ๖.๖	๓ ๓.๓	๑๑ ๑๑.๑	๔๓ ๔๓.๔	๒ ๒.๒	๒๔ ๓๔.๓	๑๒ ๑๒.๒	๖๔					
๓	วารสารวิชาการ	๒๒ ๑๐๐.๐	๒๒ ๑๐๐.๐	๑ ๑.๑	๒๒ ๒๒.๐	๒๐ ๒๐.๐	๓ ๓.๓	๑ ๑.๑	๒๐ ๒๐.๐	-	-	-	-	-	-	-	-	๒๒	
๔	วิทยสาร	๔๔ ๑๐๐.๐	๖๔ ๖๒.๓	๑ ๑.๐	๔๑ ๔๑.๑	๔๒ ๔๓.๑	๖ ๖.๑	๔ ๔.๔	๔๔ ๔๔.๔	๒ ๒.๐	๑๖ ๑๖.๓	๔๔ ๑๐๐.๐	๔๔						
๕	ศิลปากร	๔๐ ๑๐๐.๐	๒๔ ๔๔.๐	๔๐ ๔๐.๐	๔๐ ๑๐๐.๐	๔๐ ๑๐๐.๐	-	-	-	-	-	-	๒๑ ๔๒.๐	-	-	๑ ๒.๐	๔๔ ๔๔.๐	๔๐	
รวมข้อมูลในวารสารวิชาการอื่นๆ		๓๓๔ ๑๐๐.๐	๒๔๐ ๓๑.๒	๔๐ ๓๓.๔	๒๖๔ ๔๐.๓	๒๖๓ ๓๔.๓	๑๓ ๔.๑	๑๔ ๔.๒	๒๐๑ ๖๐.๐	๔ ๑.๒	๖๔ ๒๐.๓	๒๒๔ ๖๔.๓	๓๓๔						
รวมข้อมูลในวารสารวิชาการทั้งสองกลุ่ม		๓๔๔ ๔๔.๓	๖๑๔ ๔๑.๐	๓๒๐ ๔๑.๔	๔๔๓ ๔๔.๔	๖๔๔ ๖๔.๔	๖๐ ๓.๔	๑๔ ๒.๐	๓๔๑ ๔๐.๒	๖ ๐.๒	๑๑๓ ๑๔.๔	๔๐๔ ๔๐.๔	๓๔๔						

ลำดับ	วารสารทั่วไป	ผู้แต่งชื่อเรื่อง		สำนักพิมพ์		ครั้งที่-ปีที่พิมพ์		ราคา		สรุปเรื่องสาระสำคัญ		ข้อที่เด่นลักษณะพิเศษ		ขอบกพร่องจุดอ่อน		ข้อคิดเห็น		ข้อเปรียบเทียบ		ข้อมูลผู้แต่ง		ชื่อผู้แนะนำ		จำนวนบทแนะนำที่วิเคราะห์	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
๑	ข่าวไทยนิกร	๑๕	๑๐๐.๐	๑๐	๖๖.๗	๑	๖.๗	๗	๔๖.๗	๑๕	๑๐๐.๐	๓	๒๐.๐	๓	๒๐.๐	๔	๒๖.๖	๑	๖.๗	๑	๖.๗	๑๕	๑๐๐.๐	๑๕	๑๐๐.๐
๒	ชัยพฤกษ์	๔๑	๑๐๐.๐	๓๓	๘๐.๕	๑	๒.๔	๔๐	๙๗.๖	๓๔	๘๒.๗	๗	๑๗.๓	๒	๕.๑	๒๔	๕๘.๕	๒	๔.๙	๓	๗.๓	๔๑	๑๐๐.๐	๔๑	๑๐๐.๐
๓	ชาวกรุง	๖๔	๘๔.๒	๕๖	๗๕.๐	-	-	๔๔	๖๕.๐	๕๗	๗๖.๖	๑๕	๒๐.๓	๑๔	๑๘.๗	๓๓	๔๓.๘	๑๐	๑๓.๕	๒๔	๓๑.๖	๖๕	๘๑.๒	๖๔	๘๑.๒
๔	ซูปเปอร์โซนิค	๘๒	๑๐๐.๐	๓	๓.๖	-	-	-	-	๖๑	๗๔.๓	๗	๘.๕	๔	๕.๑	๓๕	๔๒.๖	๓	๓.๖	๖	๗.๓	๘๒	๑๐๐.๐	๘๒	๑๐๐.๐
๕	นิสิตนักศึกษา	๓๗	๑๐๐.๐	๓๔	๙๑.๙	๔	๑๐.๘	๓๓	๘๙.๑	๒๔	๖๔.๖	๗	๑๘.๙	๒	๕.๔	๑๕	๓๗.๘	๑	๒.๗	๘	๒๑.๖	-	-	๓๗	๑๐๐.๐
๖	บางกอกริคเตอร์	๘๑	๑๐๐.๐	๖๔	๗๙.๐	-	-	๕๐	๕๙.๕	๕๑	๖๓.๐	๖	๗.๕	๑	๑.๒	๔๓	๕๓.๑	๑	๑.๒	๒๔	๓๐.๖	๖๖	๘๑.๕	๘๑	๑๐๐.๐
๗	บ้าน	๕๐	๑๐๐.๐	๓๗	๗๔.๐	๓	๖.๐	๖๖	๑๓๒.๐	๖๖	๑๓๒.๐	๔	๘.๐	๓	๖.๐	๓๑	๖๒.๐	๓	๖.๐	๓๒	๖๔.๐	๕๐	๑๐๐.๐	๕๐	๑๐๐.๐
๘	ฟ้าเมืองไทย	๑๐๐	๑๐๐.๐	๕๕	๕๕.๐	๒	๒.๐	๕๕	๕๕.๐	๘๐	๘๐.๐	๗	๗.๐	๒	๒.๐	๔๐	๔๐.๐	๓	๓.๐	๕๑	๕๑.๐	๕๗	๕๗.๐	๑๐๐	๑๐๐.๐
๙	แม่และเด็ก	๕๕	๑๐๐.๐	๒๐	๓๖.๔	-	-	๒๓	๔๑.๘	๒๐	๓๖.๔	๔	๗.๓	๑	๑.๘	๑๖	๒๙.๑	-	-	๘	๑๔.๕	๕๕	๑๐๐.๐	๕๕	๑๐๐.๐
๑๐	โลกหนังสือ	๑๐๐	๑๐๐.๐	๗๗	๗๗.๐	-	-	๗๖	๗๖.๐	๗๑	๗๑.๐	๑๓	๑๓.๐	๒๑	๒๑.๐	๓๓	๓๓.๐	-	-	๑๐	๑๐.๐	๑๐๐	๑๐๐.๐	๑๐๐	๑๐๐.๐
๑๑	โลกใหม่(มาตุภูมิ)	๕๕	๑๐๐.๐	๓๕	๖๓.๖	-	-	๒๑	๓๘.๑	๓๐	๖๓.๖	๓	๕.๕	๒	๓.๖	๑๓	๒๓.๑	๒	๓.๖	๑๓	๒๓.๑	๕๕	๑๐๐.๐	๕๕	๑๐๐.๐
๑๒	เศรษฐกิจการเมืองและวัฒนธรรม	๑๐๐	๑๐๐.๐	๘๐	๘๐.๐	-	-	-	-	๒๗	๒๗.๐	-	-	-	-	๑๕	๑๕.๐	-	-	๕	๕.๐	-	-	๑๐๐	๑๐๐.๐
๑๓	สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์	๑๐๐	๑๐๐.๐	๕๓	๕๓.๐	-	-	๕๕	๕๕.๐	๒๑	๒๑.๐	-	-	-	-	๒๒	๒๒.๐	-	-	๒๘	๒๘.๐	๕๕	๕๕.๐	๑๐๐	๑๐๐.๐
๑๔	สุภาพบุรุษประชาธิปไตย	๑๐๐	๑๐๐.๐	๖๕	๖๕.๐	๑๒	๑๒.๐	๘๕	๘๕.๐	๖๕	๖๕.๐	๘	๘.๐	๕	๕.๐	๓๘	๓๘.๐	๑	๑.๐	๕	๕.๐	-	-	๑๐๐	๑๐๐.๐
	รวม	๑๐๑๕	๘๔.๖	๗๕๐	๗๒.๗	๒๓	๒.๓	๖๒๗	๖๑.๖	๖๒๓	๖๑.๓	๑๒๗	๑๒.๕	๕๕	๕.๔	๓๖๑	๓๔.๕	๒๗	๒.๖	๒๓๑	๒๒.๗	๖๖๒	๖๔.๐	๑๐๑๕	๑๐๐.๐

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลำดับ	ส่วน of ข้อมูล	ผู้แต่ง ชื่อ เรื่อง	สำนักพิมพ์		ครั้ง- ปี		ราคา		สรุป เรื่อง		ข้อคิด เติมน		ข้อบกพร่อง		ข้อคิด เห็น		ข้อ เปรียบ		ข้อมูลผู้แต่ง		ชื่อผู้แนะนำ		จำนวน บทแนะนำ วิเคราะห์	
			จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
																								จำนวน
๑	วารสารทั่วไป	๑๐๔๑	๙๙.๖	๗๔๐	๗๒.๓	๒๓	๒.๓	๒๒๓	๒๑.๖	๖๒๔	๖๑.๘	๑๒๗	๑๓.๕	๕๔	๕.๘	๓๖๑	๓๕.๕	๒๓	๒.๓	๒๓๑	๒๒.๓	๖๖๒	๖๔.๐	๑๐๑๔
๒	วารสารวิชาการบรรณารักษศาสตร์	๔๑๙	๔๐.๘	๓๗๕	๓๖.๕	๓๑๐	๓๐.๑	๑๗๗	๑๗.๑	๓๕๗	๓๔.๕	๔๗๑๐.๑	๑	๐.๒	๑๘๒	๑๗.๕	๒	๐.๒	๔๕	๑๐.๖	๑๗๔	๑๖.๖	๔๑๕	
๓	วารสารวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	๓๓๕	๓๒.๖	๒๔๐	๒๓.๖	๘๐	๗.๘	๒๖๗	๒๖.๓	๑๖๗	๑๖.๓	๑๗	๑.๖	๑๔	๑.๓	๒๑๑	๒๐.๕	๕	๐.๕	๖๔	๖.๑	๒๒๕	๒๒.๓	๓๓๕
	รวม	๑๑๖๘	๑๑๔.๘	๑๓๕๕	๑๓๑.๕	๕๑๓	๕๐.๓	๑๐๗๖	๑๐๖.๖	๑๒๘๘	๑๒๖.๓	๑๘๗	๑๘.๖	๗๕	๗.๓	๗๕๒	๗๓.๕	๓๓	๓.๓	๓๔๕	๓๓.๕	๑๑๗๐	๑๑๐.๑	๑๑๗๖

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลำดับ	ส่วน of ข้อมูล ประเภทวารสาร	ผู้แต่งชื่อเรื่อง		สำนักพิมพ์		ครั้ง-ปี ที่พิมพ์		ราคา		สรุปเรื่อง สาระสำคัญ		ข้อดีเด่น ลักษณะพิเศษจุดอ่อน		ข้อบกพร่อง		ข้อคิดเห็น		ข้อเปรียบเทียบ		ข้อมูลผู้ แต่ง		ชื่อผู้แนะนำ		จำนวน บทแนะนำ ที่ วิเคราะห์
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
๑	วารสารทั่วไป	๔๗๐	๔๔.๓	๔๓๘	๗๖.๓	๑๐	๑.๗	๓๔๗	๖๒.๒	๓๒๑	๕๘.๙	๖๐	๑.๐	๓๔	๖.๖	๒๐๕	๓๘.๗	๑๘	๒.๓	๑๔๔	๒๕.๑	๓๘๔	๖๖.๘	๔๗๔
๒	วารสารวิชาการบรรณารักษศาสตร์	๑๑๑	๑๐๐.๐	๘๔	๗๕.๗	๕๓	๔๗.๗	๖๔	๕๗.๖	๕๕	๔๙.๗	๓๒	๒๘.๘	๑	๐.๙	๒๕๖	๖.๑	๑	๐.๙	๑๓	๑๑.๗	๓๓	๒๘.๗	๑๑๑
๓	วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	๑๒๗	๑๐๐.๐	๑๐๐	๗๘.๗	๑๓	๑๐.๒	๕๓	๔๓.๒	๘๐	๖๓.๐	๑๐	๗.๙	๕	๓.๒	๖๒๘	๘.๘	๒	๑.๖	๕๐	๓๑.๕	๘๔	๖๖.๘	๑๒๗
	รวม	๘๐๘	๘๔.๕	๖๒๒	๗๖.๖	๗๖	๙.๕	๕๑๔	๖๓.๓	๑๗๔	๒๑.๕	๑๐๒	๑๒.๖	๔๓	๕.๓	๒๘๖	๖.๕	๒๑	๒.๖	๑๘๗	๒๕.๓	๕๐๒	๖๑.๘	๘๑๒

ตารางที่ 5 ข้อมูลในบทแนะนำหนังสือสารคดีและวิชาการ : เปรียบเทียบระหว่างวารสารประเภทต่าง ๆ

ลำดับ	ส่วน of ข้อมูล ประเภทวารสาร	ผู้แต่งชื่อเรื่อง		สำนักพิมพ์		ครั้ง-ปี ที่พิมพ์		ราคา		สรุปเรื่อง สาระสำคัญ		ข้อดีเด่น ลักษณะพิเศษจุดอ่อน		ข้อบกพร่อง		ข้อคิดเห็น		ข้อเปรียบเทียบ		ข้อมูลผู้ แต่ง		ชื่อผู้แนะนำ		จำนวน บทแนะนำ ที่ วิเคราะห์
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
๑	วารสารทั่วไป	๕๕๕	๑๐๐.๐	๓๐๒	๖๘.๐	๑๓	๒.๓	๒๗๐	๖๐.๕	๓๐๘	๖๘.๕	๖๗	๑๕.๑	๒๑	๔.๗	๑๕๖	๓๕.๑	๕	๑.๐	๘๗	๑๙.๖	๒๗๘	๖๒.๖	๕๕๕
๒	วารสารวิชาการบรรณารักษศาสตร์	๓๐๘	๑๐๐.๐	๒๕๑	๘๑.๕	๒๕๗	๘๓.๕	๑๑๘	๓๗.๐	๒๕๘	๘๖.๗	๑๑	๓.๖	-	-	๑๕๑	๔๘.๐	๑	๒.๐	๓๒	๑๐.๕	๑๕๖	๔๗.๕	๓๐๘
๓	วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	๒๐๘	๑๐๐.๐	๑๕๐	๖๗.๓	๖๗	๓๒.๒	๑๗๖	๘๔.๖	๑๘๗	๘๙.๕	๗	๓.๕	๑๐	๔.๘	๑๓๕	๖๖.๘	๒	๑.๐	๒๕	๑๓.๕	๑๕๕	๖๘.๒	๒๐๘
	รวม	๘๖๐	๑๐๐.๐	๖๘๓	๗๙.๖	๓๓๗	๓๙.๑	๕๖๐	๖๕.๓	๗๕๓	๘๗.๖	๘๕	๙.๙	๓๑	๓.๖	๔๔๖	๕๑.๕	๑๒	๑.๔	๑๔๗	๑๘.๓	๕๖๘	๖๕.๒	๘๖๐

ภาคผนวก 5

แบบสอบถามที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลการวิจัย

แบบสอบถามทัศนคติของผู้อ่านตอบทแนะนำหนังสือ

ตอนที่ 1 ผู้ตอบแบบสอบถาม กรุณาใส่เครื่องหมายในช่องคำตอบ

เพศ ชาย หญิง

อาชีพ นิสิต นักศึกษา อาจารย์ ผู้พิมพ์จำหน่าย

นักประพันธ์ นักแปล บรรณาธิการ อื่น ๆ (ระบุ) .....

ตอนที่ 2 ลักษณะการอ่านทั่วไป

กรุณาเขียน ล้อมรอบอักษรข้อที่เป็นคำตอบ

1. เมื่อมีเวลาว่างท่านชอบทำอะไรมากที่สุด

ก. อ่านหนังสือ

ข. คุุโทรทัศน์หรือภาพยนตร์

ค. ทำงานอดิเรกต่าง ๆ

ง. ไปเที่ยว

จ. อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

2. ท่านใช้เวลาอ่านหนังสือ (ที่ไม่ใช่หนังสือพิมพ์และตำราเรียน) โดยเฉลี่ย

สัปดาห์ละ

ก. น้อยกว่า 1 ชั่วโมง

ข. 1 - 2 ชั่วโมง

ค. 2 - 4 ชั่วโมง

ง. 4 - 6 ชั่วโมง

จ. มากกว่า 6 ชั่วโมง

เป็นจำนวนหนังสือ

ก. น้อยกว่า 1 เล่ม/ฉบับ

ข. 1 - 2 เล่ม/ฉบับ

ค. 2 - 4 เล่ม/ฉบับ

ง. 4 - 6 เล่ม/ฉบับ

จ. มากกว่า 6 เล่ม/ฉบับ

3. ในการเลือกหนังสืออ่านท่านเลือกโดยวิธีใด (หากมีมากกว่า 1 คำตอบ กรุณาดำดับวิธีที่ใช้มากไปหาน้อย)
- ก. คำแนะนำของผู้สอน
  - ข. คำแนะนำของบรรณารักษ์
  - ค. คำแนะนำของเพื่อนหรือญาติ
  - ง. รายชื่อหนังสือของสำนักพิมพ์
  - จ. บทแนะนำและวิจารณ์หนังสือ
  - ฉ. ความสนใจของตนเอง
  - ช. อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....
4. ท่านสนใจอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ เหล่านี้เพียงใด (กรุณาใส่เครื่องหมายในช่องคำตอบของท่าน)

ประเภทหนังสือ	สนใจมากที่สุด	สนใจมาก	สนใจปานกลาง	สนใจน้อย	สนใจน้อยที่สุด
ก. หนังสือวิชาการ					
ข. หนังสือสารคดี					
ค. หนังสือบันเทิงคดี (นวนิยายและเรื่องสั้น)					
ง. หนังสือแปล					
จ. บทร้อยกรอง					
ฉ. หนังสือสำหรับเด็ก					
ช. วารสาร					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทแนะนำหนังสือ (Book Review) กรุณาเขียน ○

รอบอักษรข้อที่เป็นคำตอบของท่าน

5. ท่านคิดว่าบทแนะนำหนังสือมีความสำคัญต่อท่านเพียงใด
- สำคัญมาก
  - สำคัญพอควร
  - สำคัญน้อย
  - ไม่สำคัญเลย
6. ท่านอ่านบทแนะนำหนังสือในวารสารหรือนิตยสารไทยมากเพียงใด
- อ่านเป็นประจำจากวารสารหลายฉบับ
  - อ่านเฉพาะในวารสารที่อ่านเป็นประจำ
  - อ่านเป็นครั้งคราว
  - อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....
7. ท่านอ่านบทแนะนำหนังสือจากวารสารฉบับใด (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)
- สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์
  - ฟ้าเมืองไทย
  - โลกหนังสือ
  - แม่และเด็ก
  - บ้าน
  - ครูปริทัศน์
  - อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

8. วัตถุประสงค์ในการอ่านบทแนะนำหนังสือของท่านคือ (หากมีมากกว่า 1 คำตอบ กรุณาจัดตามความสำคัญ)

- ก. เพื่อทราบเรื่องราวและความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือเรื่องที่ท่านกำลังสนใจ
- ข. เพื่อได้รับความรู้เกี่ยวกับหนังสือในท้องตลาดโดยทั่วไป
- ค. เพื่อเลือกหาหนังสือที่น่าสนใจอ่าน
- ง. เพื่อการปฏิบัติงาน
- จ. อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องคำตอบของท่าน

9. ท่านได้รับประโยชน์จากการอ่านบทแนะนำหนังสืออย่างไร และเพียงใด

ประโยชน์ที่ได้รับ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เลย
ก. ได้ความรู้เกี่ยวกับหนังสือในประเทศไทย					
ข. ช่วยในการเลือกหนังสืออ่าน					
ค. ช่วยในการศึกษา					
ง. ช่วยในการปฏิบัติงาน					
จ. ช่วยในการปรับปรุงผลงาน (สำหรับนักเขียน นักแปล และผู้จัดพิมพ์)					
ฉ. อื่น ๆ (โปรดระบุ)					

10. ท่านเห็นว่าข้อมูลต่าง ๆ ในบทแนะนำหนังสือมีความสำคัญเพียงใด

ส่วนของข้อมูล	สำคัญมากที่สุด	สำคัญมาก	สำคัญปานกลาง	สำคัญน้อย	สำคัญน้อยที่สุด
ก. ชื่อผู้แต่งและชื่อเรื่อง					
ข. สำนักพิมพ์					
ค. ครั้งที่พิมพ์และปีที่พิมพ์					
ง. ราคาหนังสือ					
จ. สรุปเรื่องหรือสาระสำคัญของหนังสือ					
ฉ. ข้อดี คนหรือลักษณะพิเศษของหนังสือ					
ช. ขอบกพร่องหรือจุดอ่อนของหนังสือ					
ซ. ข้อคิดเห็นของผู้แนะนำเกี่ยวกับหนังสือ					
ฅ. ขอเปรียบเทียบหนังสือที่แนะนำกับเรื่องอื่น ๆ					
ญ. ข้อมูลเกี่ยวกับผู้แต่ง					
ฎ. ชื่อผู้แนะนำหนังสือ					
ฏ. อื่น ๆ (โปรดระบุ)					

11. ท่านมีความเห็นเกี่ยวกับบทแนะนำหนังสือในวารสารและนิตยสารไทยทั่วไปอย่างไร

ลักษณะของบทแนะนำ	ดี	ปานกลาง	ต้องปรับปรุง
ก. ปริมาณของบทแนะนำหนังสือ			
ข. แบบแผนของบทแนะนำหนังสือ			
ค. สาระในบทแนะนำหนังสือ			
ง. ความสมดุลย์ของประเภทสิ่งพิมพ์ที่แนะนำ (เช่น นวนิยาย สารคดี วิชาการ)			
จ. ความทันสมัยของหนังสือที่แนะนำ			

12. แบบแผนของบทแนะนำหนังสือที่ท่านชอบคือ

กรุณา รอบอักษรหัวข้อคำตอบของท่าน

ก. แบบวิชาการ ให้ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหนังสืออย่างมีแบบแผน ส่วนวนภาษาเป็นภาษาเขียนแบบทางการ มีสรุปเรื่องหรือสาระสำคัญของหนังสือ

ข. แบบกึ่งวิชาการ ให้ข้อมูลสำคัญ ๆ เกี่ยวกับหนังสือ แต่ไม่มีแบบแผนที่แน่นอน มีข้อคิดเห็นของผู้แนะนำเกี่ยวกับหนังสือเรื่องนั้น ส่วนวนภาษาอาจเป็นแบบภาษาเขียนทางการหรือแบบการสนทนา

ค. แบบแจ้งข่าวหนังสือ เป็นข้อความสั้น ๆ ที่กล่าวถึงหนังสือ โดยอาจบอกเพียงชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง และสำนักพิมพ์เท่านั้น